

Sydtyrolsk separatism i kölvattnet av finanskrisen

Frida Hjärtman Karlsson

Kandidatprogram i Europastudier med humanistisk profil

EUH20 Kandidatkursen, vårterminen 2013.

Handledare: Mattias Nowak

Abstract

Separatist movements are gaining ground around Europe. From south to north regional separatist movements are raising their voices. The goals of each unique movement vary, from calls for increased autonomy to demands for full independence. In Italy's autonomous province South Tyrol the question of separatism is something that engages all of the ethnical South Tyrolean parties. The parties included in this research are *SVP*, *Die Freiheitlichen*, *Süd-Tiroler Freiheit* and *Bürger Union für Tirol*. As a result of the financial crisis separatist thoughts has reached out to a broader audience and the support for the parties with more radical separatist goals has grown. My bachelor thesis aims to examine the different standpoints the parties have. In addressing this question this thesis proceeds with a qualitative method applied on both interviews with active party members and analysis of each party's policy statements when a different point of view is presented than in the spoken word. My method has a thematic text analysis at its base and is also inspired by comparison analysis. I came to the conclusion that the different parties spoke with a separatist voice that was far from univalent; none of the parties had the same goals or ideas.

Nyckelord; Sydtyrolen, separatism, identitet, EU:s regionalpolitik, tematisk textanalys.

Innehållsförteckning

ABSTRACT	2
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
1. INTRODUKTION	5
2. MATERIAL OCH METOD	6
2.1 TEMATISK TEXTANALYS MED INSLAG AV KOMPARATIVANALYS	8
2.2 KVALITATIVA INTERVJUER	11
2.2.1 Respondenter	11
2.2.2 Val av plats	12
2.2.3 Min egen roll	13
2.3 DET FÖRFATTANDE JAGET - INTERSUBJEKTIVITET	13
2.4 DISPOSITION	14
3. EMPIRISK BAKGRUNDSFAKTA - SYDTYROLLEN UR ETT HISTORISKT OCH SAMTIDA PERSPEKTIV	15
3.1 SYDTYROLLENS HISTORISKA UTVECKLING	15
3.2 SYDTYROLLENS SAMTIDA POLITISKA SITUATION	17
3.3 POLITISK ORGANISATION	19
3.3.1 De etniskt sydtirolska partierna	20
4. TEORETISK UTGÅNGSPUNKT	21
4.1 REGIONER I EUROPA	21
4.2 NATIONER OCH NATIONALISM	22
4.3 EU:S- OCH EKONOMISKA FAKTORERS BETYDELSE FÖR SEPARATISTISKA REGIONER	24
4.4 ETNISKA FAKTORER OCH DESS BETYDELSE FÖR IDENTITETSSKAPANDE	27
4.5 SYDTIROLSK SEPARATISM	28
5. UNDERSÖKNING	29
5.1 SVP	29
5.1.1 Italien och den italienska befolkningen i Sydtyrolen	31
5.1.2 Österrike	32
5.1.3 Framtida mål	33
5.2 DIE FREIHEITLICHEN	33
5.2.1 Österrike och EU	34
5.2.2 Italien och den italienska befolkningen i Sydtyrolen	36
5.2.3 Framtida mål	36
5.3 SÜD-TIROLER FREIHEIT	37

5.3.1 Österrike och EU	40
5.3.2 Framtida mål	41
5.4 BÜRGER UNION	42
5.4.1 Österrike och EU	42
5.4.2 Nationalstaten Italien	44
5.4.3 Framtida mål	44
6. ANALYS OCH SLUTSATSER.....	45
6.1 DIE FREIHEITLICHEN - STARK OTHERING MOT NATIONALSTATEN	45
6.2 SÜD-TIROLER FREIHEIT - HUVUDSAKEN ÄR TYROLEN	47
6.3 BÜRGER UNION - SVAGT SEPARATISTISKA FOKUS	48
6.4 SVP - MILD SEPARATISM	49
6.5 ÖVERBLICK.....	51
7. FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	52
8. KÄLLFÖRTECKNING.....	54
APPENDIX I.....	60
APPENDIX II.....	61
<i>Intervju med Philip Achammer.....</i>	<i>62</i>
<i>Intervju med Sven Knoll.....</i>	<i>78</i>
<i>Intervju med Michael Demanega.....</i>	<i>93</i>
<i>Intervju med Dietmar Zwerger</i>	<i>100</i>

1. Introduktion

Den 17 november 2012 sände P1 programmet *Europas separatister reser sig* där frågan kring Kataloniens frihetslängtan från nationalstaten Spanien diskuteras. P1 uppmärksammar att det inte bara är i Spanien dessa rörelser växer sig allt starkare, trenden återfinns på flera platser i Europa. Avsnittet lyfter fram att en viktig faktor som har lett till att separatistiska strävanden nu intresserar en bredare publik i regionerna, är finanskrisen och de ekonomiska inskränningar som den medfört för flera länder i södra Europa. Vidare spelar etniska faktorer som berör regionernas identitet så som språk, kultur och historia en avgörande roll och används som legitimering för strävan efter splittring eller ökad autonomi.

Den europeiska unionens politik som systematiskt strävar efter att främja regioner brukar benämnas *Europe of regions*¹. EU har varit viktig för regioner som eftersträvar självständighet och/eller ökad autonomi. Utöver en regionsfrämjande politik så har gränsöverskridande samarbeten som Schengen och skapandet av Ekonomiska och Monetära Unionen också förstärkt möjligheten för en region att förbli konkurrenskraftig utanför en nationalstats gränser.

944 kilometer nordost om Katalonien ligger Italiens autonoma provins Sydtyrolen. Här har frågor kring separatism och autonomi varit ett stort tema sedan man efter första världskrigets slut ofrivilligt blev en del av nationen efter att i över 550 tillhört det Habsburgska imperiet. Provinsen präglades under perioder av förtryck från Italien som systematiskt försökte göra Sydtyrolen mer italiensk. Provinsens situation kan ses som unik då man är en region som förutom ett italienskt pass varken delar språk, kultur eller ekonomisk struktur med nationalstaten. Även här har de separatistiska partierna vuxit sig starkare under de senaste åren, i kölvattnet av finanskrisen. Sydtyrolen kan ses som en spegelbild av hela Eurokrissituationen; det rika norr vill inte betala för den fattigare södern. Dock har inte alla Sydtyrolska partier en radikal separatistisk inställning – här kommer min forskning in i bilden.

¹ jfr. Ash Amin, ”The Regional Dilemma in a Neo-Liberal Europe,” I *European Urban and Regional Studies* vol. 2 no. 2. (1995): 171-188 DOI: 10.1177/096977649500200205.
<http://eur.sagepub.com/content/2/2/171.full.pdf+html171-188>).

Jag syftar till att studera vad som utmärker de separatistiska ställningstaganden som de fyra etniskt sydtirolska partierna innehar i provinsen. Jag önskar även att granska hur dessa skiljer sig från- eller liknar varandra. Utifrån syftet formulerar jag följande frågeställning:

Vilka separatistiska ställningstaganden innehar respektive parti?

Europeisk separatism och hur man ska behandla separatistiska regioner är ett växande tema i den europeiska diskursen. På dessa grunder finner jag den sydtirolska situationen aktuell inom ämnet Europastudier.

2. Material och Metod

Mitt primära material frambringas dels genom intervjuer som jag genomfört med representanter från de partier som inkluderas i min forskning; *Südtiroler Volkspartei*², *Die Freiheitlichen*, *Süd-Tiroler Freiheit* och *Bürger union für Südtirol*³. Dessa partier representerar den etniskt sydtirolska befolkningen i provinsen och uttrycker i sin politik olika grader av separatism som en av partiets huvudfrågor. Ytterligare är alla fyra partierna så pass stora att de innehar minst ett mandat i *Landtag*.⁴ Dessa faktorer har avgränsat min forskning gällande vilka av Sydtirolens politiska partier som inkluderats.

Intervjuerna har genomförts i personliga möten, är av semistrukturerad art och finns transkriberade för läsning i appendix II. Intervjuguiden finns även att läsa i appendix I. Intervjuerna har spelats in med diktafon och i efterhand transkriberats. Ett undantag förekom vid intervjun med *Die Freiheitlichen* där den andra delen av intervjun är baserad på anteckningar från samtalet. Detta berodde på tekniska begränsningar. Då samtalen blev längre än jag beräknat och även lät mig ta del av information som inte var aktuell för min frågeställning – men för min egen grundförståelse, har jag valt att endast transkribera de delar som varit relevanta för min uppsats och fört arbetet framåt. Intervjuerna är genomförda

² Benämns härnäst med den officiella förkortningen ”SVP”.

³ Benämns härnäst ”Bürger Union” vilket är den vanliga förkortningen av partinamnet.

⁴ Motsvarar ett parlament på provinsiell nivå. Benämns hela uppsatsen med ursprungsbegreppet *Landtag*.

på tyska och översatta till svenska för att göra min uppsats tillgänglig för läsare som inte behärskar det tyska språket.⁵

Vidare kompletteras mitt primära material av partiprogrammen tillhörande de olika partierna. Partiprogrammen från *SVP* och *Die Freiheitlichen* är skrivna 1991 respektive 1992 men presenteras än idag på partihemsidan som aktuella.⁶ *Süd-Tiroler Freiheits* och *Bürger Unions* partiprogram går att finna som flik på respektive hemsida men saknar datumangivelse. Eftersom båda partierna är relativt unga kan man utgå ifrån att materialen är skrivna senare än 2007.⁷

Anledningen till att partiprogram inkluderats i min forskning är att de utgör en tydlig grund för partiets politik. På grund av detta fungerar de väl som kontroll och komplettering till intervjuer. I kombination med ett färskare material som frambringas genom kvalitativa intervjuer förmedlas på så vis en bred bild av partiets politiska ståndpunkter. Ytterligare en fördel är att materialet består av åsikter som representerar hela partiet och präglar dess arbete under en längre tid samt att man inte riskerar att fånga upp personliga åsikter från respondenten, vilket kan vara en risk vid endast användandet intervjuer. Under skrivandets gång visade sig att analysen av intervjuer och partiprogram till stor del frambringade samma information. Därför har jag låtit intervjuerna stå för den huvudsakliga delen av mitt primärmaterial vilket jag kompletterat med inslag från partiprogrammen när jag har funnit det av vikt. Detta delvis för att undvika upprepningar i min uppsats. Resultatet blev att de större partierna SVP och Die Freiheitlichen inkluderar referenser till partiprogrammen medan Süd-Tiroler Freiheits och Bürger Unions partiprogram har tjänat till kontroll av materialet. Det bör tilläggas att dessa partiprogram var av helt annan omfattning vilket av största sannolikhet beror på partiernas ringa storlek.

⁵ Jag finner det berättigat att på förhand be om överseende med min översättning av transkribering och tyska källor. Även om den i sak är korrekt, kan jag inte garantera att den håller en yrkesöversättares nivå.

⁶ Jag vill understryka att detta är något som jag haft i åtanke under skrivandet av denna uppsats och behandlar materialet med försiktighet då vissa ställningstagande skulle kunna ha förändrats under årens gång.

⁷ 2007 splittrades det ursprungliga partiet Union für Südtirol. Läs mer under punkt 3.2: politisk organisation.

2.1 Tematisk textanalys med inslag av komparativanalys

Uppsatsens forskningsdesign är i grunden av beskrivande karaktär. Jag anser att min uppsats har analytiska inslag då mitt studieobjekt även kräver tolkning för att förstås. För att kunna identifiera sammanhang, vilket mitt syfte kräver, behövs även detta inslag. Eftersom separatism i Sydtyrolen än så länge är ett relativt smalt ämne, som i synnerhet inte behandlats av svenska forskare, fann jag det av vikt att ägna min kandidatuppsats till att öka kunskapen kring ämnet och bidra med en korrekt och giltig presentation till den akademiska världen.

Jag har inspirerats av interpretativa vetenskapsmetoder gällande förhållningssättet till mitt material. Vidare är de epistemologiska dragen av induktiv art, eftersom mina slutsatser dras från specifika observationer.⁸ Genom kvalitativ textanalys strävar jag efter att ta fram det väsentliga innehållet i en text genom att noggrant bearbeta materialets delar, helhet och det kontext som den existerar i. Det som skiljer en kvalitativ textanalys från en kvantitativ är det faktum att delar av texten är av större betydelse än andra – i en kvantitativ textanalys är hela texten lika viktig.⁹ En ytterligare orsak att jag använt mig av en kvalitativ textanalys är att metoden tillåter mig att lyfta fram aspekter som sägs mellan raderna¹⁰, något som jag finner intressant vid en analys av politiska material.

Det metodologiska verktyg som jag applicerar på min text utgörs i grunden av en tematisk textanalys då jag undersöker hur olika teman kopplade till partiernas separatistiska ställningstaganden tar sig uttryck i de intervjuer som genomförts samt i partiprogram. Den modell av tematisk textanalys som utgör grunden för min metod är huvudsakligen baserad på artikeln *Thematic Analysis and Visualization of textual Corpus* (2011) skriven av författarna Chabi, Kboubi och Ahmed. Jag har ytterligare studerat kapitlet *Thematic textanalysis* skrivet av Stone i boken *Text Analysis for the Social Sciences* (1997).

⁸ jfr. Bo Lundgren, *Det Vetenskapliga Studiet Av Politik*. (Lund: Studentlitteratur AB, 1993).

⁹ Peter Esaiasson et al., *Metodpraktikan* (Stockholm: Nordstedt Juridik AB 2007), 237.

¹⁰ Göran Bergström och Kristina Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys* (Lund: Studentlitteratur AB, 2012), 149.

Stone menar att tematisk textanalys till viss utsträckning kan ha informella inslag och även är anpassningsbar efter den forskning som man genomför.¹¹ I denna uppsats har metoden anpassats till den aktuella forskningsfallet främst genom det faktum att övergripande forskningspunkter, vilka kan ses som teman, skapats innan intervjuerna genomförts. Utformandet av dessa har skett med inslag från den komparativa analysen. Punkterna presenteras nedan. Stone belyser att teman kan vara fastställda innan man genomför en tematisk analys på ett material. Dessa har då skapats utifrån forskningsfrågan.¹² Jag vill uppmärksamma att detta tagits ett steg längre eftersom jag vart en del av skapandet av materialet genom att intervjuerna styrts mot de teman jag önskar behandla. I kontrast till detta utgår de ovan nämnda källorna från att analysen appliceras på ett redan befintligt material.

*"[...] we've noticed the lack of interest of studying the variation of theme relevance and the thematic association in texts. [...] We are interested rather at identifying themes evoked in a textual document, and studying their respective pertinence which allow us annotating by one major theme and a set of minor themes."*¹³

Steg två i tillvägagångssättet har vart att sedan identifierat och redogöra för *ett huvudtema* och *mindre teman* genom att undersöka dess *relevans* i partiernas separatistiska politik. Fokus har legat på att både på separatistiska ställningstagande. Vad som lyfts fram i *Thematic Analysis and Visualization of textual Corpus* (2011) är även intresset av *mönster och möjliga länkar* mellan de olika temana något som jag valt att anamma. Det temat som jag ansett vara huvudtema på grund av dess relevans för partiets separatistiska politisk har jag låtit vara representerande för varje partis separatistiska ställningstagande och därför använt i underkapitlens titlar (6.1 – 6.4). Resultaten redogörs vidare i flytande text. Viktigt vid användning av tematisk textanalys är att man tar hänsyn till den kontext som materialet producerats i – något som annars kan ses som kritik mot metoden.¹⁴

¹¹ Philip J Stone, "Thematic Text Analysis: New Agendas For Analysing Text Content," in *Text Analysis for Social Sciences: Methods for Drawing Statistical Inferences from Text and Transcripts*, ed. Carl W. Roberts. (New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates 1997) 36.

¹² Stone, *Thematic Textanalysis*, 38.

¹³ Anja Kboubi Chabic, Férihane Habacha, Mohamed Ben Ahmed. "Thematic Analysis and Visualization of textual Corpus" (University Compus of Manouba, Tunisia, 2011) 2.

¹⁴ Stone, *Thematic Text Analysis*, 37.

”Thematic analysis can contain indeed several other processes”¹⁵ menar Chabi et al. varför jag har valt att kombinera min metod med komparativanalys. Tematisk textanalys och komparativ metod kan delvis ses som två överlappande metoder. Den komparativa metoden förankrar ytterligare min strävan att utskilja skillnader och likheter mellan partiernas ställningstaganden. Utgångspunkten för metoden är kapitlet *Comparative research design*. Författarna Schlosser och De Meuer beskriver i boken *Configurational comparative methods* (2009) hur första steget för en jämförande analys är att man genom avgränsning skapar ett område man vill undersöka. Sedan sammanställer forskaren punkter kring för ämnet typiska *Cases and Variables*. Dessa skapas utifrån uppsatsens ämne och frågeställning och utgör sedan grunden för vad som kommer analyseras.¹⁶ Nedanför redogörs för vilka *Cases and Variables* som skapats. Dessa kan också ses som teman utifrån en tematisk analys som tidigare nämnts. Med hjälp av min förkunskap främst uppnådd genom tidigare genomförd forskning kring provinsen¹⁷ har jag kunnat utforma karakteriserande analyspunkter som utgör de teman som i min uppsats kommer analyseras. Dessa är:

- (1) Sydtyrolens samtida situation
- (2) Relation till Italien
- (3) Den italienska befolkningen inom provinsen
- (4) Relation till Österrike,
- (5) EU
- (6) Framtida perspektiv.

Jag vill understryka att analysen av partiernas separatistiska ställningstaganden inte nödvändigtvis måste omfattas av alla punkter, eller till samma utsträckning. Eftersom vissa av dessa punkter spelar en större roll i partiets politik – andra inte.

¹⁵ Chabic et al., *Thematic Analysis and Visualization of textual corpus*, 1.

¹⁶ Dirk Berg-Schlosser och Gisèl De Meur, ”Comparative research design: case and variable selection” in *Configurational comparative methods: qualitative comparative analysis (QCA) and related techniques*, ed. Benoit Rihoux och Charles C Ragin (Thousand Oaks: Sage 2009), 20ff.

¹⁷ Skrivandet av B-uppsatsen ”De ofrivilliga italienarna: En undersökande uppsats kring sydtyrolsk identitet granskad ur ett lokalpolitiskt perspektiv”2012.

2.2 Kvalitativa intervjuer

Genom kvalitativa intervjuer frambringar jag den del av mitt primärmaterial som är av störst vikt. I det sagda strävar jag efter att fånga upp det som inte explicit går att finna i det skrivna. Jag fann det viktigt att som komplement använda mig av ett material som är så aktuellt som möjligt där jag även kan nå en mer nyanserad verklighetsbild än det som står skrivet i ett grundläggande partiprogram.¹⁸

Mina intervjuer har varit av semistrukturerad karaktär med ett visst antal frågor som konstruerats med öppna svar vilket innebär att man inte erbjuder respondenten några svarsalternativ utan låter frågan leda till ett fritt talande.¹⁹ Innehåll och ordningsföljd varierar mellan de olika intervjuerna beroende på de svar jag har fått av mina respondenter och vilken riktning samtalet har tagit.²⁰ Viktigt när man har intervjufrågor av open end-karaktär är att man strävar efter att ställa identiska frågor till samtliga respondenter. Svårigheten ligger ofta i sammanställning och analys av det resultat som insamlats eftersom det kan vara svårt att utläsa mönster. Trots detta är intervjufrågor av detta slag troligtvis är ett av de populäraste tillvägagångssätten menar Turner (2010) eftersom de tillåter respondenten att *”fully express their viewpoint and experience”*²¹.

2.2.1 Respondenter

När den första kontakten togs med partierna vände jag mig till en allmän E-mailadress där jag beskrev situationen och bad om att få intervjua en representant från partiet. På det viset kom jag i kontakt med mina så kallade gatekeepers. Trots att jag inte vet vem denna person specifikt var utan endast någon som ansvarade för partiernas kontakter, bedömde jag denna person som trolig att inneha kompetenser och kunskap för att kunna tilldela mig en god respondent. Denna person från respektive parti valde i sin tur vem som lämpade sig bäst för

¹⁸ Daniel W Turner III, ”Qualitative Interview Design,” *The qualitative Report* 15 Nr. 3 (2010), 754. Hämtad 15.04.2013 <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR15-3/qid.pdf>.

¹⁹ Turner, *Qualitative Interview Design*, 756.

²⁰ Jfr. Peter Eriksson, ”Regionomvandling: Ett steg mot starkare regioner?” (Phd Candidates, Lund Universitet, 2010)17.

²¹ Turner, *Qualitative Interview Design*, 756.

att delta i mina intervjuer.^{22 23} Resultatet av detta blev att respondenternas roll i partiet skiftade något. Innan jag bekräftade mötet med min respondent undersökte jag vilken roll personen hade i partiet för att försäkra mig om han var en fullgod representant för respektive parti.

Den 3e maj träffade jag Philip Achammer på SVPs huvudkontor i Bozen. Achammer berättade i början av intervjun att han har varit aktiv inom SVP i tio år och för nuvarande har rollen som partiets *parlamentssekretär*²⁴ och kandiderar som ledamot till Landtag vid valet i höst. 4e maj intervjuades Sven Knoll i Innsbruck för partiet Süd-Tiroler Freiheit. Sedan 2008 har Knoll rollen som partiledamot i Sydtyrolens parlament men har sedan ungdomens dagar varit aktiv inom politiken. En vecka senare, den 10 maj, intervjuades Michael Demanega från Die Freiheitlichen, även han i provinsens huvudstad Bozen. Demanega har idag rollen som *generalsekretär*²⁵ efter 9 aktiva år inom partiets politik. Som generalsekretär är han är partiordförande Uli Mairs högra hand, och sköter även bland annat partiets organisation och kommunikation. Samma dag genomfördes den sista intervjun för min forskning med Bürger Union:s Dietmar Zwerger i Eppan utanför Bozen. Zwerger är den enda respondenten som inte ägnar sig åt politik på heltid. Trots detta innehar han en stor politisk erfarenhet då han sedan 1993 varit aktiv inom politiken. Idag är hans huvudansvarsområde Europapolitik.

2.2.2 Val av plats

Gällande val av intervjuplats intog jag en passiv roll och lät respondenten styra vårt val av intervjuplats. Den första intervjun skedde på Achammers eget kontor vid SVP:s huvudkontor. Intervju nummer två genomfördes på ett centralt café som Knoll själv valde då han tidigare intervjuats just där. Den tredje intervjun var planerad att genomföras i en lokal tillhörande Die Freiheitlichen vid Parlamentet i Bozen men Demanega föreslog spontant ett café i närheten.

²² Gill Valentine, "Tell me about...: using interviews as a research methodology." in *Methods in Human Geography: A Guide for Students doing research project.* ed. Robin Flowerdew och David Martin. (Harlow: Person Education Limited, 2005) 116.

²³ Jfr. Eriksson, *Regionomvandling*, 18.

²⁴ Parlamentssekretär står i originalspråk då det på grund av ett annat politiskt system inte finns en svensk motsvarighet.

²⁵ Generalsekretär står i originalspråk då det på grund av ett annat politiskt system inte finns en svensk motsvarighet.

Sista intervjun genomfördes på Zwergers kontor som tillhörde hans egen firma, alltså inte partiets lokaler. Jag fann det av stor vikt att intervjun skulle ske på en plats där respondenten kände sig som på "hemmaplan" vilket medför att intervjuaren får agera på "bortaplan" vilket kan medföra ett visst underläge mot respondenten.²⁶

2.2.3 Min egen roll

Vid genomförandet av intervjuer finns det ett antal faktorer som man bör vara medveten om i rollen som intervjuare. Esaiasson skriver i boken *Metodpraktikan* (2007) om så kallade intervju effekter. Det innebär att vilka svar respondenterna ger påverkas av vem som utför intervjun; en ung student kan få ett annat svar än exempelvis en professor. Att den bild jag väljer att förmedla av mig själv kan komma att påverka vilka svar jag får är viktigt att ha i åtanke men behöver inte överdrivas.²⁷

I mitt fall var ytterligare en faktor att ta hänsyn till vilket språk jag genomförde intervjun på. Då jag valde att genomföra intervjun på tyska istället för engelska gör att jag indirekt kan uppfattas som mer partisk för partiets politik eftersom alla fyra verkar för den tysktalande befolkningen. Jag var även konsekvent noggrann med att ge ut lika mycket information till respondenterna kring min egen situation och förkunskap om provinsen och den politiska situationen, något som också kan komma att påverka respondenternas syn på intervjuaren och därmed svaren.

2.3 Det författande Jaget - Intersubjektivitet

Vid skrivandet av en vetenskaplig uppsats bör man sträva efter att ha ett objektiva förhållande till forskningsämnet. Bergström och Boréus (2012) menar att en fullständig intersubjektivitet är orimlig men att god forskning bör utmärkas av genomskinlighet och välgrundad argumentation.²⁸

Efter att i tre år levt i den österrikiska delen av Tyrolen är min förförståelse kring Sydtyrolens

²⁶ Gill Valentine, "Tell me about...", 74; Turner, "Qualitative Interview Design," s. 757.

²⁷ Esaiasson et al., *Metodpraktikan*, 301.

²⁸ Bergström och Boréus, *Textens mening och makt*, 43.

situation relativt stor, vilket kan ha kommit att påverka skrivandet av denna uppsats. Det faktum att en viktig del av mina vänner har sydtirolskt ursprung är ingenting som jag vill undan gömma, och något som kan ha kunnat påverka min objektivitet kring ämnet. Men jag vill belysa att mitt intryck är att den genomsnittliga sydtirolska befolkningen håller hårt på valhemligheten och ogärna diskuterar politik öppet.

Jag vill påstå att jag inte bildat en värderande åsikt kring Sydtirolens separatistiska situation eller vilken framtida utveckling som vore bättre lämpad. Jag anser att jag kunnat profitera av att omge mig av människor som innehar kunskap kring mitt uppsatsämne, då exempelvis ett frågetecken snabbt har kunnat redas ut. Avslutningsvis önskar jag hänvisa till Esaiasson (2007) som menar att människor bäst förstår material som är producerade i den egna samtiden samt i en social och kulturell miljö som för forskaren är välkänd.²⁹

2.4 Disposition

I kapitel ett introduceras min forskning genom en inledande text samt presentation av syfte och frågeställningar. Under material och metod presenteras tillvägagångssätt och det material som använts. I samma kapitel redogörs även för vilka respondenter som tillät sig intervjuas samt en reflektion förs kring faktorer som har kunnat komma påverka vilka de svar som getts. I kapitel tre presenteras empirisk bakgrundsfakta som jag finner vara av vikt för att som utomstående kunna ta del av uppsatsen vilket innefattar både ett historiskt och samtida perspektiv av Sydtirolen. I kapitel fyra presenteras uppsatsens teoretiska utgångspunkt som innefattar olika teorier som påverkar separatistiska strävanden. I kapitel fem redogörs och sammanställs resultatet från empirin där intervjuer och partiprogram analyserats. Kapitlet är uppdelat i ett underkapitel per parti. Under slutsatser, vilket är kapitel sex, sammanfattas det huvudsakliga resultatet och återkopplas till syfte och frågeställning. Uppsatsen avslutas med förslag på vidare forskning i kapitel sju.

²⁹ Esaiasson et al., Metodpraktikan, 249ff.

3. Empirisk Bakgrundsfakta - Sydtyrolen ur ett historiskt och samtida perspektiv

För att skänka min forskning innebörd fann jag det av vikt att relatera den tydligt till kontexten i synnerhet eftersom jag antar mig veta att den genomsnittliga förkunskapen kring Sydtyrolen är förhållandevis liten. Därför följer i vetenskaplig anda en presentation av empirisk bakgrundsfakta kring Sydtyrolens historiska utveckling och den samtida politiska situationen.

3.1 Sydtyrolens historiska utveckling

I över 500 år var Sydtyrolen en del av Tyrolen som tidigare tillhört Österrike-Ungern. Tyrolen har alltid utgjort ett viktigt passland mellan Italien och Tyskland i och med dess geografiska position. Efter första världskrigets slut 1919 delades Tyrolen i två delar med gränsdragningen i linje med Brennerpasset, varav den södra delen tillföll Italien. Vid denna tidpunkt tillhörde 93 % av regionens invånare den tysktalande och ladinska befolkningen³⁰ – Sydtyrolens två ursprungsfolk.³¹

Under Mussolinis styre fördes en politik i Sydtyrolen som systematiskt ämnade göra regionen mer italiensk. Det tyska språket förbjöds som undervisningsspråk i skolor och tyska ortnamn ersattes med italienska och snart förbjöd man även regionens eget namn; *Tirol*. Tyskspråkiga statsanställda sparkades och ersattes av italienare. Samtidigt startar en stor industriell utvecklingen kring Sydtyrolens huvudstad Bozen, och i samband med detta sker en stor massinvandring av italienare till regionen. Dessa stöttades genom bland annat statsfinansierade lägenheter. Hemliga motståndsrörelser som utförde tysk skolundervisning växte under ytan i Sydtyrolen.³²

Siegls (2010) beskriver hur befolkningen 1939 gavs ett val; antingen tyskt medborgarskap och

³⁰ För mer information kring den ladinska befolkningen rekommenderas Landtag:s officiella hemsida med information kring den ladinska befolkningen <http://www.provinz.bz.it/ladinisches-schulamt/themen/ladinische-kultur-info.asp>.

³¹ Walter Siegls, "Die Autonomie Südtirols: Betrachtungen eines Zeitzeugen," Europäische Journal für Minderheitenfragen 3 (2010): s. 229, Hämtad 20.4.2013 DOI: 10.1007/s11241-010-0086-4.

³² Siegls, "Die Autonomie Südtirols," 230.

därmed lämna landet och flytta till det Hitlerstyrda Tyskland eller behålla sitt nu italienska medborgarskap. 75 000 sydtirolare valde och hann lämna landet innan andra världskriget bröt ut och avbröt aktionen. Ännu idag ses denna händelse som en stor tragedi i den sydtirolska historien. Befolkningen splittrades i två delar; de som stannade kvar och de som lämnade, båda sedda som den andres förrädare.³³

Under andra världskrigets slut intogs Sydtirolen av tyska soldater och hoppet om ett slut på det italienska förtrycket steg i regionen. De allierade ockuperade Sydtirolen och regionens militär anslöt sig till de Allierade. Vid krigsslutet 1946 undertecknades *Parisöverenskommelsen* av Italiens ministerpresident De Gasperi och Österrikes utrikesminister Gruber. Den innehöll redogörelser för regionens första autonoma stadgar. Tre år senare genomförs dessa i Sydtirolen, som i samband med detta slås samman med den italienska grannregionen Trentino. Detta skulle komma att få en avgörande betydelse då det indirekt innebar att den tysktalande befolkningen förblev en minoritet inom sin egen region. Man beslutar även samma år att de sydtirolare som utvandrat får lov att flytta tillbaka och återigen få ett italienskt medborgarskap.³⁴

Dessa stadgar förbättrade inte situationen för ursprungsbefolkningen eftersom de i den nybildade regionen utgjorde en minoritet och demokratiskt inte kunde göra sig hörda. En stark motståndsrörelse startades mot sammanslagningen med Trentino, med nygrundade SVP i spetsen. Partiet var det första politiska partiet som verkade för den ursprungliga Sydtirolska befolkningen. I regionen kände befolkningen sig lurade, och missnöjet kulminerar i det största folkliga upproret i regionens historia där 35 000 protesterande människor samlas och krävde att man skulle lösgöras från Trentino. Mellan 1956 och 1969 var motståndet som starkast och situationen fortsatte att trappas upp och ledde till bombattentat och bildandet av mindre terrorgrupper.

35

³³ Monika Pichler (ansvarig utgivare) Südtirol Handbuch: (Eppan: Karo Druck KG, 2012) s. 25.

³⁴ "Sydtirolens historiska utveckling" senast besökt 24.05.2013 <http://www.suedtirol.info/Wissenswertes/Land-Leute/Geschichte/artikel/1a09e873-7c60-4878-a145-65106e7f101d/Suedtirol-kommt-zu-Italien.html>.

³⁵ Siegl's, "Die Autonomie Südtirols," 230; Pichler, (ansv. utgivare). Südtirol Handbuch, 33-39.

1961 togs en överenskommelse fram av FN som inkluderade både Österrike och Italien i utarbetandet av en hållbar framtid för Sydtyrolen, där man beslutade att Sydtyrolen skulle bli allt mer självständiga från Italien. Det kommande årtiondet släppte den italienska regeringen efter på många punkter vilket utökade autonomi. Den tyska och ladinska befolkningen fick ett omfattande minoritetsskydd som bland annat garanterade skolundervisning i alla tre modersmålen; tyska, italienska och minoritetsspråket ladinska. Dessa klassades även som likvärdig officiella språk i Sydtyrolen. Nästa viktiga milstolpe blev *De andra autonomistadgarna*³⁶. Dessa trädde i kraft 1972 och genom dessa fick exempelvis Sydtyrolens Landtag ökad lagstiftande kraft.^{37 38}

3.2 Sydtyrolens samtida politiska situation

Idag utgör Sydtyrolen tillsammans med den italiensktalande delen Trentino en långtgående självstyrande italiensk region. Sett ur ett nationellt perspektiv sitter provinsen fortfarande ihop med Trentino som man genom historien länge ville lösgöra sig från, men är vidsträckt självständig där både Trentino och Sydtyrolen klassas som två autonoma provinser. Sydtyrolen, liksom Trentino, har ett eget provinsiellt parlament där respektive politiska partier är representerade. Tillsammans utgör de båda parlamenten också ett *regionalrat*³⁹ genom vilket man huvudsakligen verkar på nationell nivå.⁴⁰ Jag vill klargöra att min uppsats behandlar den provinsiella nivån av politiken i Sydtyrolen och inte går in på Trentino eller Trentino-Sydtyrolen⁴¹.

³⁶ Direkt översättning av den officiella beteckningen ”Zweite Autonomiestatut”.

³⁷ ”Sydtyrolens historiska utveckling.”

³⁸ För vidare information kring Sydtyrolens historiska utveckling rekommenderas även följande källa; Monika Pichler (ansvarig utgivare) ”40 Jahre Autonomie 20 Jahre Streitbeilegung” Das Land Südtirol 9 (2012) URL: http://www.provinz.bz.it/lpa/service/publikationen.asp?somepubl_action=300&somepubl_image_id=263866.

³⁹ Ungefärlig svensk översättning motsvarar ”Regionalråd”, någon exakt motsvarighet finns inte inom det svenska politiska systemet – och där med inte heller språkligt.

⁴⁰ ”Statistik om Sydtyrolen” senast besökt 2013.05.14,

http://www.suedtirol.info/Wissenswertes/Land--_Leute/Zahlen--Fakten.html.

⁴¹ Nationellt och internationellt namn: ”Trentino-Alto Adige”.

Idag lever en halv miljon människor i provinsen, varav 69,4 % av befolkningen har tyska som modersmål, 26,1 % italienska och 4,1 % minoritetsspråket ladinska.⁴² Sydtyrolen är Italiens mest välbärgade och hör till Europas tjugo rikaste regioner.⁴³ Siffror från 2011 som presenterats av Sydtyrolens *Landesverwaltung*⁴⁴ visar att provinsen har en av de lägsta arbetslöshetskvoterna i Europa med endast 2,7 %⁴⁵

Skatte- och befogenhetspolitik är en av de frågor i provinsen som väcker starkt engagemang hos samtliga partier presenterade i min uppsats, varför jag kort vill redogöra för hur det är reglerat. Provinsens budget ligger på cirka fem miljarder Euro per år vilket finansieras av egna skatteintäkter. Av dessa intäkter behålls cirka 90 % i provinsen och resterande skickades till Rom vilket inskrevs i italiensk lag vid *Milano föredraget* 2009.⁴⁶ Den långtgående autonomi innebär för Sydtyrolen att man bestämmer kring och finansierar flera områden än vad som annars hade skötts från centralmakten. Det finns tre olika grader av befogenheter; primära – som bestäms på provinsiell nivå, sekundära – där den italienska staten bestämmer de grundläggande riktlinjerna och detaljer sköts av Sydtyrolen, samt de statliga vilka helt bestäms av Italien.⁴⁷ I figuren på nästkommande sida presenteras hur uppdelningen mellan dessa tre ser ut i provinsen.⁴⁸

⁴² Monika Pichler, (ansvarig utgivare) för ”40 Jahre Autonomie 20 Jahre Streitbeilegung,” Das Land Südtirol 9 (2012) 4, senast besökt 2013.05.24 URL:

http://www.provinz.bz.it/lpa/service/publikationen.asp?somepubl_action=300&somepubl_image_id=263866.

⁴³ ”Rapport kring Sydtyrolens välstånd,” senast besökt 2013.05.24,

http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?aktuelles_action=4&aktuelles_article_id=388283.

⁴⁴ Ungefärlig svensk översättning motsvarar ”Regionsförvaltning”

⁴⁵ ”Rapport kring arbetslöshet i Sydtyrolen,” senast besökt 2013.05.24,

http://www.provinz.bz.it/arbeit/service/news.asp?arbeitsnews_action=4&arbeitsnews_article_id=379267.

⁴⁶ Pichler, Monika, utg. ”40 Jahre Autonomie 20 Jahre Streitbeilegung,” 17.

⁴⁷ Pichler, Monika, utg. ”40 Jahre Autonomie 20 Jahre Streitbeilegung,” 7.

⁴⁸ För vidare information kring Sydtyrolens aktuella situation se även Monika Pichler (ansvarig utgivare), Südtirol Handbuch: (Eppan: Karo Druck KG, 2012) s. 55-58.

Primära	Sekundära	Nationella
Kultur	Skola	Invandring
Dagis	Hälsa	Försvar
Sociala frågor	Idrott	Polisväsende
Vägar		Finansväsendet
Bostadsbygge		Domstolsväsende
Kommunaltrafik		
Turism		
Hantverk		
Handel		
Industri		
Lantbruk		
Civilskydd		
Naturskyddsområden		

49

3.3 Politisk organisation

Val till Landtag hålls var femte år – nästkommande i oktober 2013. I följande tabell redovisas vilka partier som finns representerade i det regionala parlamentet samt hur stort deras stöd var vid senaste valtillfälle. Tabellen är hämtad från parlamentets officiella hemsida.

	SÜDTIROLER VOLKSPARTEI	146.545	48,1	18
	DIE FREIHEITLICHEN	43.614	14,3	5
	IL POPOLO DELLA LIBERTÀ BERLUSCONI	25.294	8,3	3
	DEMOKRATISCHE PARTEI PD PARTITO DEMOCRATICO	18.139	6,0	2
	VERDI GRÜNE VERC BÜRGER LISTE CIVICHE	17.743	5,8	2
	SÜD-TIROLER FREIHEIT	14.888	4,9	2
	UNION FÜR SÜDTIROL	7.048	2,3	1
	LEGA NORD SÜDTIROL	6.411	2,1	1
	UNITALIA MOVIMENTO INIZIATIVA SOCIALE	5.688	1,9	1

50

⁴⁹ Fritt skapad från figur i Pichler Monika, ”40 Jahre Autonomie 20 Jahre Streitbeilegung,” sida 5.

3.3.1 De etniskt sydtirolska partierna

Med ”de etniskt Sydtirolska partierna” sammanfattas i ett och samma uttryck de partier i Sydtyrolen som verkar för det ursprungliga sydtirolska folket. Etnicitet förklaras av Nationalencyklopedin som en relation mellan grupper vilka ser sig själva som kulturellt distinkta i relation till andra grupper. Självidentifikationen spelar en central roll. Jag använder begreppet utifrån en konstruktivistisk ansats som definierar etnicitet som något som är skapat i historiska processer och sociala relationer.⁵¹ Dock vill jag understryka att uttrycket endast används som logisk avgränsning för att skilja de partier som verkar för den tysktalande befolkningen från de övriga i provinsen.

SVP är som tidigare nämnt partiet som följt hela Sydtyrolens utveckling. Man bildades 1945 direkt i anknytning med andra världskrigets slut och har med stor marginal alltid varit provinsens största parti. Die Freiheitlichen grundades 1992 i Bozen som oppositionsparti till SVP i samband med att Österrike och Italien förklarade Sydtyrolens tvist som löst. Die Freiheitlichen ville att Sydtyrolen skulle kunna utvecklas till en demokratisk region där även ett oppositionsparti behövs som kontrollerar det tidigare enväldiga parti SVP.⁵² Die Freiheitlichen växte snabbt och har sedan början haft utvecklingen till en fristat som huvudtema i kontrast till SVP som förespråkade utvidgandet av autonomi.

Süd-Tiroler Freiheit och Bürger Union stammar från början ur samma politiska parti *Union für Südtirol* som bildades 1989. Fram till splittringen 2007 var man ett aktivt parti, men delade på sig på grund av oenigheter kring hur partiet skulle ledas.⁵³ Partiledamoten Klotz och hennes anhängare bröt sig ur och bildade Süd-Tiroler Freiheit. Det nybildade partiets politiska linje utmärkte sig genom att tydligt lägga fokus på Tyrolen och återföreandet av den ursprungliga regionen. I och med splittringen tog även Union für Südtirol:s politik en ny

⁵⁰ ”Valresultat 2008,” senast besökt 2013-05.23, <http://www.landtag-bz.org/de/wahlen/ergebnisse-landtagswahlen.asp>.

⁵¹ Nationalencyklopedin: etnicitet. <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/etnicitet>, Nationalencyklopedin, hämtad 2013-06-25.

⁵² Intervju Michael Demanega 10.5.2013, Bozen.

⁵³ Intervju Dietmar Zwerger, 10.5.2013, Eppan; Intervju Sven Knoll. 4.5.2013, Innsbruck.

vändning. Partiet började lägga fokus på familj- och socialpolitik varför 2011 ett nytt partinamn valdes – Bürger Union für Südtirol.⁵⁴

4. Teoretisk utgångspunkt

I kapitel 4 redogörs för mitt ämne relevanta teorier och nyckelbegrepp som jag kan senare kopplar mitt primärmaterial till. Jag vill uppmärksamma att punkterna 4.1 och 4.3 refereras till Svenssons bok *Regionernas Europa* (2008) vilken är skriven med en vänsterideologisk prägel. Därför önskas understryka att denna del av uppsatsen endast presenterar fakta, vilket Svensson min mening också gör i dessa avsnitt. På dessa grunder anser jag att uppsatsen inte riskerar att färgas av bokens ideologiska prägel. Vidare inkluderas teorier kring identitetsbildning och avslutningsvis presenteras en reflektion kring sydtirolsk separatism vilken grundas i tidigare forskning som jag själv genomfört kring ämnet.

4.1 Regioner i Europa

I dagens Europa har trenden av regioner som vill lösgöra sig från respektive nationalstat vuxit starkare. Vågen manifesterar sig på olika platser och med olika styrka och idag för regionerna ofta ett nära samarbete med varandra där man profiterar av andras framsteg. De avsikter och krafter som karakteriserar de olika regionernas separatistiska strävan är lika unika som fallen själva. I stort kan orsakerna som driver regionernas separatistiska rörelser framåt sammanfattas som antingen politiska, etniska eller ekonomiska krafter som kan verka var för sig eller i kombination med varandra.⁵⁵ För att förtydliga begreppet *region* vill jag presentera Jönsson et al redogörning av olika europeiska regioner i boken *Organizing European Space* (2010):

1. Geografiska regioner skapas tidigt i regionernas historia genom geografiska möjligheter och/eller begränsningar som skapar territoriet genom naturliga gränser. Exempel på möjlighet vore vattenvägar som främjar kontakt inom regionen medan en begränsning kan utgöras av ett berg eller en ogenomtränglig skog.

⁵⁴ ”Intervju Zwerger”; ”Intervju Knoll”.

⁵⁵ Eva-Britt Svensson, *Regionernas Europa: EU-federalism och marknadsfederalism?* (Bryssel: Europeiska förenade vänstern/Nordisk grön vänster (GUE/NGL) 2008) 12-13.

2. Kulturella och etniska regioner skapas ofta ursprungligen på samma vis som geografiska regioner men innefattar utöver detta en djupare knytning till regionen i form utav en identitet. En kulturell region grundas på vad som utgör ingruppen och även vad som skiljer ”vi” från ”dem”. Detta kan vara faktorer som språk, kultur, delad historia och etnicitet.

3. Funktionella regioner utmärker sig genom olika former av kontakt mellan människor och regionens organisation. Regionerna har en statsliknande uppbyggnad med centrum och periferi vilket är avgörande för var gränserna befinner sig – nämligen där kontakt och förbindelse tynar ut.

4. Administrativa regioner är i grund och botten också funktionella regioner men som utvecklats ytterligare ett steg till att även inneha ett grundläggande system av administrativa regleringar. Administrativa regioner utgör en mellannivå mellan lokal och nationell nivå och är beslutsfattande territorier.⁵⁶

Det europeiska regionala landskapet består idag av överlappande av dessa, vilket gör den regionala situationen i Europa komplex – ett resultat av en historisk utveckling under en lång tid.

4.2 Nationer och nationalism

I Gidlund och Sörlins bok *Det europeiska Kalejdoskopet* (1993) skiljer man på begreppen *nation* och *stat*. En stat beskrivs som en politisk maktkonstruktion som finns till för att kontrollera ett territoriellt område och det civila samhälle som existerar där, medan en nation är en ideologisk konstruktion som tar sig uttryck i hur de människor som lever inom detta geografiska område delar en gemensam identitet baserad på språk, etnicitet, religion, politiska traditioner etc.⁵⁷ Nationalencyklopedin ger en mer mångtydig definition av begreppet nation. Man menar att definitionen som syftar på en geografisk tillhörighet fortfarande finns kvar, men att grunden för begreppet inte avser statliga samhörigheter utan syftar på folkgrupper – människor som knyts samman av en gemensam identitet.⁵⁸ I boken *Nationalism reframed*

⁵⁶ Christer Jönsson, Sven Tägil, Gunnar Törnqvist, *Organizing European Space* (Lund: SAGE publications 2000) 138-140.

⁵⁷ Janerik Gidlund och Sverker Sörlin, *Det Europeiska Kalejdoskopet*. (Stockholm: SNS Förlag, 1993), 100.

⁵⁸ ”Nation” nationalencyklopedin ebooks. Senast besökt 25.06.2013

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/nation>

(2010) lyfter författaren Brubakers fram en teori kring nationella identiteter i samband med nybildning av nationalstater. Man menar att det faktum att nationer och nationella identiteter existerar ofta tas för givet. Men hur och på vems bekostnad de har skapats ägnas normalt mindre uppmärksamhet.⁵⁹

*”Nationalism has been both cause and effect of the great reorganization of political space that framed “the short twentieth century” in central and Eastern Europe. But the forms of nationalism that has resulted from the nationalization of political space are different from – and less familiar than, those who helped engender it.”*⁶⁰

Brubaker redogör för hur den nationalism som skapats i samband med att de nya gränserna utgjorde ett tredelad nationalistiskt nexus bestående av:

National minorities – minoritetsnationen.

Newly nationalizing states – nationalstaten som minoritetsnationen nu tillhör.

External national homelands – nationalstaten som minoriteten tillhört.

Brubaker redogör för hur den etnokulturella tillhörigheten fortfarande finns mellan *national minorities* och *external national homeland*, även om man inte längre delar ett legalt medborgarskap. Den transnationella nationalismen – *homeland nationalism* som den benämns av Brubaker, lyfter fram en stats rättighet och plikt att se efter sina etnonationella släktingars rättigheter beträffande följande: *“to monitor the condition, promote the welfare, support the activities and institutions, assert the rights, and protect the interests of ‘their’ ethnonational kin in other states.”*⁶¹ Ofta lyfts frågan upp när släktingen hotas av nationalistiska *policies and practices* i den nya staten.⁶² Denna situation speglas i Sydtyrolens relation med Österrike.

⁵⁹ Rogers Brubaker, *Nationalism Reframed: Nationhood and the National Question in the New Europe*. (Cambridge: Cambridge University Press, 1996) 4.

⁶⁰ Brubaker, *Nationalism Reframed*, 4.

⁶¹ Brubaker, *Nationalism Reframed*, 5.

⁶² Brubaker, *Nationalism Reframed*, 5.

4.3 EU:s- och ekonomiska faktorerers betydelse för separatistiska regioner

Dahl (2010) tar upp hur den Europeiska Unionen har tagit över flertal kompetenser som tidigare sköts av nationalstaten. Inte bara den supranationella nivån makt ökar på nationalstatens bekostnad, utan även den regionala. Denna politiska strävan benämns *Europe of regions*. Mönster återfinns dock inte bara i Europa utan även i andra delar av världen.

*”Subnational actors, such as regions, have begun to assert themselves on the international stage, with potentially severe ramifications for the economic and cultural coherence of the state.”*⁶³

EU och regioner har idag möjligheten att verka helt utan nationalstaten. I och med bildandet av EU och den utveckling som följt, kan man idag erbjuda regioner ett skyddsnät som gör att de inte är lika beroende av nationalstaten för att överleva internationellt.⁶⁴ En viktig del i EU:s arbete som syftar till att främja regionerna är att skapa lagstiftningar som utgör en legal ram att verka inom. Ett utav de mest signifikanta samarbetena, som även alla fyra partiledamöter hänvisar till som något mycket viktigt under genomförda intervjuer, är Schengen. För de deltagande staterna har konventionen inneburit möjligheten till fri rörlighet för varor och tjänster inom Europas gränser, utan gränskontroller.⁶⁵ Även skapandet av organ som exempelvis regionkommittén som inrättades i samband med Maastrichtfördraget 1993 har främjat ett interregionalt samarbete.⁶⁶ EU satsar en stor del av sin budget för att främja regionala samarbeten. För perioden 2007-2013 satsades en tredje del av den totala budgeten i regional- och struktur politik till en summa av drygt 308 miljarder Euro.⁶⁷

Vid strävan efter total frigörelse från nationalstaten bör alla regioner ställa sig frågan huruvida ett EU-medlemskap automatiskt skulle medfölja. Att som nybildad minimalstat stå utanför

⁶³ Rune Dahl Fitjar, *The Rise of Regionalism: Causes of Regional Mobilization in Western Europe* (Oxon: Routhledge, 2010) 1.

⁶⁴ Svensson, *Regionernas Europa*, 20.

⁶⁵ ”Schengensamarbetet” nationalencyklopedin ebooks, senast besökt 22.05.2013, <http://www.ne.se/ludwig.lub.lu.se/lang/schengensamarbetet>.

⁶⁶ Jfr. Agnes Borg, ”Regionalisering idag, Väst vs. Öst: Transylvanien i EU:s regionalpolitik” (Lund Universitet, 2005), 16.

⁶⁷ Svensson, *Regionernas Europa*, 32.

EU:s ramar skulle innebära komplicerade följder. I dagens situation befinner sig ett frågetecken gällande övergripande lagstiftningar som fastställer hur man ska förhålla sig gentemot separatistiska regioners krav på att bilda nya stater. EU-upplysningen skriver följande kring hur en ny stat från ett före detta medlemsland skulle komma att behandlas:

*”Även om ett land har de praktiska förutsättningarna för att bli medlem i EU är det ingen garanti för att dess väg mot medlemskap ska gå fort. I slutändan måste trots allt samtliga medlemsländer godkänna att landet blir medlem.”*⁶⁸

Denna bestämmelse ger den ursprungliga nationalstaten möjligheten att sätta sig på tvären för en region som önskar separera men förbli en del av EU. Men inte bara den egna nationalstatens röst kan vara kritisk att uppnå, även andra nationalstater som har egna regioner som eftersträvar separatism eller har krav på ökad autonomi, kan rösta emot den nya statens medlemskap. En positiv röst till en ny stats EU-medlemskap och en negativ inställning till en egens region separatistiska strävan skulle vara mycket motsägelsefullt och svårt att legitimera.

Regioner som sträcker sig över nationella gränser betecknas som transnationella regioner. Sydtyrolen tillsammans med den österrikiska delen av Tyrolen samt Trentino utgör Europaregionen Tirol som är ett exempel på en transnationell region. Det gränsöverskridande samarbetet startade under 90-talet och sågs som ett utvecklingssteg för att främja både ekonomiska intressen och även ge möjligheten att bevara och främja Tyrolens kulturella gemenskap. EU gynnas av de nätverk som skapas i gränsregioner vilka leder till utveckling av den inre marknaden i regionerna. EU menar att regioner av den här sorten av samarbeten ökar förståelsen över nationsgränser och främjar därmed EU-integrationen.^{69 70}

EU:s utveckling och dess påverkan för globaliseringen har förändrat regioners ekonomiska

⁶⁸ ”Vad händer om en del av ett EU-land blir självständigt?” EU-upplysningen, senast besökt 25.05.2013, <http://www.eu-upplysningen.se/faq/Fragor-och-svar/Sa-styrs-EU/Vad-hander-om-en-del-av-ett-EU-land-blir-sjolvstandigt/>.

⁶⁹ Europaregion Tirol:s officiella hemsida, senast besökt 26.06.2013. <http://www.euoparegion.info/de/default.asp>

⁷⁰ ”Transnational co-operation programmes” senast besökt 26.06.2013.

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/transnational/index_en.cfm;

situation i Europa.⁷¹ Ett tydligt och även dagsaktuellt exempel på en separatistisk region som tas upp i artikeln *Globalization and Separatism* (2009) är Skottland. I och med att Storbritannien blev medlem i EU gavs man en ekonomisk, politisk och kulturell inblick i livet utanför republiken. Upptäckten av olja i kombination med EU:s framgångar under 90-talet som försedde Skottland med konkreta externa ekonomiska möjligheter katalyserade Skottlands självständighetsrörelse eftersom man inte längre var beroende av den interna marknaden. Detta gjorde att steget till en faktisk självständighet inte var lika stort.⁷² Utvecklingen har idag tagit regionen så pass långt att man nästa år står inför ett referendum beträffande självständighet. I grunden till den ovan nämnda artikeln ligger flöjande teori kring separatism:

*”At the heart of all separatistic movements is the idea that the community in question would be better off handling its own affairs, including its economic affairs.”*⁷³

Författarna Griffiths och Savić redogör för hur ekonomiska faktorer spelar en avgörande roll gällande en separatistisk regions förutsättningar och kommande strategier för att lösgöra sig från nationalstaten. En separatistisk rörelse som är del av en välutvecklad stat med god integration både med den externa och interna marknaden, väljer normativt att verka genom politiska medel i kontrast mot separatistiska rörelser i utvecklingsländer som tenderar att använda sig av mer *”traditionella och ofta våldsamma medel”*⁷⁴ för att uppnå självständighet. Griffiths och Savić lyfter fram hur Slovenien och Kroatien konflikt kring Jugoslavien förvärrades av ett starkt missnöje över de politiska och ekonomiska åtdragningar som genomfördes av federationen *”[...] while they were generating much of the wealth and foreign income of Yugoslavia, they were not receiving their fair share”*⁷⁵. Missnöje och girighet i samband med ekonomiska tillgångar är två faktorer som leder till eller förstärker konflikter.

⁷¹ För ytterligare information om EU:s arbete för regioner rekommenderas även riksdagens upplysningshemsida för EU-politik <http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/Vad-EU-gor/EUs-regionalpolitik/>.

⁷² Ryan D. Griffiths och Ivan Savić, ”Globalization and Separatism: The influence of Internal and External Interdependence” *Perspectives on Global Development and Technology* 8(2-3) (2010): 443-447. senast besökt 25.05.2013 doi: 10.1163/156914909X423962.

⁷³ Griffiths och Savić, ”Globalization and Separatism,” 429.

⁷⁴ Griffiths och Savić, ”Globalization and Separatism,” 434.

⁷⁵ Griffiths och Savić, ”Globalization and Separatism,” 434.

Inte bara i form av råvaror utan även faktorer som handel och kapitalplacering kan bidra till konflikter och öka ett separatistiskt strävande.

4.4 Etniska faktorer och dess betydelse för identitetsskapande

Som tidigare uppmärksammats så sammanfaller inte alltid nationella gränser med historiska gränser för folk och kulturer. Vilket då kan leda till att ett folk delar språk, historia och kultur med en befolkning på andra sidan gränsen av den egna nationalstaten. Då etniska och kulturella faktorer är starkt identitetsskapande kan en situation med en region som inte delar nationalstatens kultur leda till ett identitetsskapande baserat på ett avståndstagande gentemot nationalstaten – vilket kallas *Othering*. *Othering* är ett sätt för en kultur att definiera sig själv i förhållande till det som inte tillhör den.⁷⁶ Man skapar *den andre* och ser sin egen grupp som den andres negation. Följande citat är hämtat ur Gidlund och Sörlins bok *Det Europeiska Kalejdoskopet*:

*”Identiteter blir också patologiska när de konstrueras som motsats till något främmande. Identiteter blir då inte en känsla av tillhörighet och solidaritet som växer fram ur den gemensamma livsvärlden utan en känsla av Den andres fiende: ”Vi” definieras som Den andres negation och inte som en grupp som förenas av delade erfarenheter, gemensamma mål och en gemensam förståelsehorisont.”*⁷⁷

Att definiera sig mot sin motsats används även av Gerard Delanty, som i sin bok *Europa- idé, identitet, verklighet* (1993) lyfter fram *Othering* begreppet som en viktig del av den europeiska identiteten, vilken enligt Delanty är skapad genom att man i Europa genom tiderna definierat sig som en motsats till osmanerna. Skapandet av *Den andre* kan även appliceras på lägre nivåer.

För att förankra identitetsskapande genom att definiera en grupps gemenskap mot sin negation vill jag belysa Zygmunt Bauman teori kring skapandet av *Ingrupp och Utgrupp* som sociologisk uppdelning. Solidaritet, lojalitet och intressegemenskap representerar ingruppen, som för att upprätthålla sammanhållningen inom gruppen behöver en motpart att definiera sig emot. Detta utgörs av en utgrupp som genom sitt annorlunda levnadssätt och oförutsägbarhet

⁷⁶ Gidlund och Sörlin, *Det Europeiska Kalejdoskopet*, 20.

⁷⁷ Gidlund och Sörlin, *Det Europeiska Kalejdoskopet*, 30.

upplevs som ett hot man inte har någon kontroll över. Rädslan gentemot utgruppen grundar sig enligt Baumann i det faktum att en av människans största fruktan är att den situation hon lever i idag ska hotas och mot hennes vilja komma att förändras när utgruppen kliver in på ingruppens revir. En tydlig gränsdragning mellan ingrupp och utgrupp är viktig för att man inom den föreställda gemenskapen skall kunna samarbeta samt behålla utgruppen under uppsikt.⁷⁸ Utgruppens roll som ingruppens negation, och därigenom grunden för identitetsbildande, liknar på många plan Delantys teori.

4.5 Sydtyrolsk separatism

En separatistisk strävan söker frigörelse ur en statsbildning för ett geografiskt område som skiljer sig på punkter som etnicitet, språk, kultur eller ekonomi.⁷⁹ Skillnader gällande avsikter och krafter återfinns inte bara inom den europeiska diskursen utan även inom enskilda fall, där flera olika grader av separatism tar sig till uttryck – likväl i Sydtyrolen.⁸⁰

Vid skrivandet av uppsatsen *De ofrivilliga Italienarna* (2012) utforskades den sydtyrolska identiteten med fokus på separatism. Slutsatsen drogs att Sydtyrolens separatistiska strävan hade utvecklats från att ha varit en region med stark regionalism när man slogs ihop med Italien till att nu motsvara separatistisk nationalism. Inte bara sporrade av den kulturella divergensen gentemot nationalstaten utan även i egenskap av en ekonomiskt framgångsrik europeisk region, förstärks tillhörighet inom provinsen och bidrar till separatistiska idéer. Ytterligare redogjordes i uppsatsen hur provinsen präglades av en stark tillhörighet till sin sydtyrolska nation, både den geografiska platsen, sitt folk och sina kulturella rötter – faktorer som utgör en nation. Följande citat är hämtat från uppsatsen:

”I Sydtyrolen finns även en stark strävan att själva vilja, och anse sig kunna, styra över sitt eget territorium, vilket tydligt visas i partiprogrammet. Detta är enligt mig en av de viktigaste punkterna som skiljer nationalism från regionalism. Jag är medveten om att även regionalism kan inneha separatistiska tendenser men det är min mening att det inte har en lika drivande

⁷⁸ Zygmunt Bauman, *Att tänka sociologiskt*, översättning av: Suzanne Almqvist (Göteborg: Korpen, 1992).

⁷⁹ ”Separatism” nationalencyklopedin senast besökt 26.06.2013

roll för identitetsbildandet, vilket jag för nationalism och även Sydtyrolen ser som karaktäriserande.”⁸¹

Materialet som analyserades vid denna tidpunkt kan inte ses som representativt för hela Sydtyrolen och inte heller för den etniskt sydtyrolska delen av befolkningen men väckte önskan om att få undersöka ett mer representativt material som behandlade alla de etniskt sydtyrolska partierna separatistiska strävan. I uppsatsens slutsatser hoppas jag kunna presentera en mer representativ analys av vilka separatistiska ställningstaganden som kan påträffas inom partipolitiken i Sydtyrolen.

5. Undersökning

I följande kapitel kommer jag att presentera mitt resultat. Uppdelningen sker utifrån respektive parti och ordningen som följer motsvarar den som intervjuerna genomförts i. Avsnitten är indelad i olika underrubriker och behandlar de teman jag angivit som grund för intervjuer och min forskning utifrån min metod som presenterats i kapitel två.

5.1 SVP

Achammer beskriver den egna regionen med positivt laddade uttryck som *”ett heligt land”* och *”unik”* i egenskap av att vara en region där tre språkgrupper lever tillsammans och delar kultur och vardag samt genomgått en emotionell historisk utveckling. Man ser idag sig själv som en framgångsrik provins på både punkter som kultur och ekonomi och som profiterar av en hög levnadsstandard.⁸²

SVP i egenskap av att ha varit den drivande rollen i utarbetandet av den autonomistatus som Sydtyrolen idag innehar, intar en säker och försvarande positionering gentemot den nuvarande autonoma situationen. Achammer berömmar den politiska utvecklingen – den som partiet själv ligger bakom. Man menar att Sydtyrolen med tålmod och politiska medel har jobbat sig fram till *”mycket framgångsrika lösningar utan att behöva teckna nya statsgränser”*. Att bli

⁸¹ Frida Hjærtman Karlsson, ”De ofrivilliga Italienarna” (B-uppsats, Lund Universitet: 2012) 16.

⁸² ”Intervju Philip Achammer” Bozen, 2013.05.03.

en egen stat är någonting som SVP och Achammer varken vill eller kan föreställa sig. Fast den nationella situationen är komplicerad så får man inte glömma att man har kunnat ”*profitera massivt*” av autonomi. Som exempel lyfts finansierandet av offentliga byggnader och infrastruktur fram – något som man inte ser i den österrikiska delen av Tirol.⁸³

Achammer lyfter fram tre punkter som gör en fristatslösning oförnuftig och rent utav omöjlig. För det första innehar Sydtirolen ingen juridisk rätt att bli en egen stat och det finns ingen hittills utarbetad väg hur det rent praktiskt skulle gå till. För det andra menar Achammer, med hänvisning till utsagor från experter i folkrätt och statsvetenskap, att man i inte längre skulle vara en del av EU ifall man bröt sig ur Italien. Det skulle innebära många svårigheter för Sydtirolen som inte längre skulle kunna ta del av EU-avtal gällande valuta och gränsregleringar utan måste då börja om från noll. För det tredje tas samhällssituationen upp – vad skulle den egna statsbildningen innebära för relationen mellan språkgrupperna?⁸⁴

”[...] Man får inte tycka att bara för att vår välfärd skärs ner lite grann så vill vi direkt ha en ny lösning. Det skulle vara orättvist. Vi är trots allt fortfarande en av Europas rikaste regioner. Då verkar det som om man bara vill ta och ta och när man måste ge tillbaks lite, vilket andra regioner också måste som är än rikare än oss, så säger man direkt ”Nej, nu vill vi inte vara med längre”. Det skulle ge bilden av att Sydtirolare är bortskämda och det vore absolut inte bra!”

(Philip Achammer)

Partiet ser sig snarare som en viktig förebild för andra minoritetsregioner både inom och utanför Europa än att man tvärtom ser andra minoritetsregioner som sina förbilder. Achammer understryker att han och hans parti inte är intresserade av att följa samma utveckling som andra minoritetsregioner i Europa har gjort eller ämnar göra.⁸⁵

⁸³ ”Intervju Achammer”.

⁸⁴ ”Ibid”.

⁸⁵ ”Ibid”.

”[...]Våra oppositionspartier pratar om Kosovo eller vad det nu kan va’[...]. Generellt säger alla minoriteter att om de hade haft den autonomistatus som Sydtyrolen innehar så hade de varit nöjda. [...] även Skottland.

(Philip Achammer)

Achammer förtydligar detta med att förklara att Sydtyrolen har getts så många viktiga befogenheter vilka man i Skottland i början av deras separatistiska utveckling eftersträvade, snarare än att bli en självständig stat. Finanskrisen tas upp som en faktor vilken har drabbat den enskilde individen och därför förändrat den separatistiska inställningen i provinsen. Men Achammer tror att den sydtyrolska befolkningen kan se situationen i ett större perspektiv och inte bortser från de senaste årtionden då den ekonomiska situationen har varit god.⁸⁶

5.1.1 Italien och den italienska befolkningen i Sydtyrolen

SVP benämner sig öppet som *”det gemensamma samlingspartiet för den ladinska och tyskspråkiga befolkningen från alla sociala skikt”*. Därmed utelämnas medvetet den italienska delen av Sydtyrolens befolkning. Under intervjun förtydligar Achammer att man ämnar förbli ett parti som representerar den tyska och ladinska befolkningen. Trots att man inte representerar den italienska befolkningen i sin egen politik hålls en genomgående positiv ton när ämnet behandlas och man understryker hur viktigt det är att man i framtiden jobbar tillsammans för att skapa en tillvaro där alla tre språkgrupper lever tillsammans och inte bara sida vid sida. I kontrast med detta håller Achammer en negativ ton när det gäller italienska partier i Sydtyrolen vilka han menar ibland har en populistisk nationalistisk inställning och lägger hela partiets tyngd på det nationella. *”Ibland tycker jag det verkar som om befolkningen har kommit längre i utvecklingen än de politiska partierna själva”* säger Achammer.⁸⁷

I partiprogrammet skrivs att den sydtyrolska befolkningen inte har något gemensamt med nationalstatsbefolkningen varken när det gäller kultur, modersmål eller seder och bruk. Partiet

⁸⁶ ”Ibid”.

⁸⁷ ”Ibid”.

understryker att man i regionen bör värna om sin historia och sitt kulturella arv samt att man måste förstå vilken betydelse dessa har för samtiden och framtiden.⁸⁸

Beroende på vilken regering som har styrt i Italien så har relationen med Italien fungerat olika bra menar Achammer. Vid en mitten-vänsterorienterad regering har man inte stött på konfrontation lika ofta som när en mitten-höger regering har styrt. Tvärt om så har Italien vid dessa fall sett Sydtyrolen som något som berikar nationen och då har även samarbetet fungerat väl. Achammer hävdar att övriga delar, framför allt i södra Italien, ser på Sydtyrolen med avundsjuka på grund av provinsens höga levnadsstandard. Just denna avundsjuka är något som partiet aktivt har försökt att motverka genom att försöka öka förståelse och samarbete, menar Achammer.⁸⁹ Man får intrycket att han finner denna inställning gentemot Sydtyrolen uppriktigt orättvist.

5.1.2 Österrike

Österrike beskrivs som en historiskt mycket viktig variabel i Sydtyrolens utveckling. Achammer lyfter fram historiska händelser då Österrike tagit upp Sydtyrolens situation framför FN samt hur viktig den skyddsfunktion har varit som Österrike innehar gentemot provinsen. I partiprogrammet beskrivs att man vill sträva efter ett närmare förhållande till Österrike och motverka den klyftan som uppstått. Ingen av parterna har velat distanseras från varandra – ansvaret för detta läggs på Italien. Man lyfter fram hur kulturella faktorer förenar de båda parterna.⁹⁰

”Som följd av andra världskriget delades Sydtyrolen från moderlandet Österrike. Denna historiska orättvishet känns än idag av utav SVP och den Sydtyrolska befolkningen. Viljan att vara en del utav faderslandet Österrike, både själsligt och kulturellt, spelar än idag en avgörande roll för vår regions egen utformning och utveckling.”⁹¹

⁸⁸ ”SVP:s partiprogram” senast besökt 25.05.2013 <http://www.svp.eu/de/politik/grundsatzprogramm/>. 10ff.

⁸⁹ ”Intervju Achammer”.

⁹⁰ ”Ibid”.

⁹¹ ”SVP:s partiprogram” 10.

5.1.3 Framtida mål

Utifrån intervjun kan SVP:s framtida mål sammanfattas under tre punkter. För det första strävar man efter en provins där alla tre språkgrupper samarbetar och för ett liv med varandra istället för hur det historiskt har sett ut med ett *”bredvid varandra”* samt visar ömsesidig förståelse. Vidare vill man på provinsiell politisk nivå se ett Sydtyrolen med fler kompetenser än idag, där man har förflyttat ytterligare befogenheter till den primära nivån. De viktigaste befogenheterna vore skattepolitik, utbildning och ett provinsiellt polisväsende. Framtidsmodellen som eftersträvar – i kontrast med andra partiers fristatmodell, är en fullkommen autonomi som i slutändan skulle innebära att alla befogenheter som är genomförbara sköts på provinsiell nivå. I partiprogrammet hänvisar man till det eftersträlvade upplägget som något som följer subsidiaritetsprincipen. Denna ska gälla på samtliga politiska nivåer i samhället – statens iblandning ska endast ske där det absolut är nödvändigt.⁹²

På en supranationell nivå samt i ett större tidsperspektiv tror SVP starkt på europaregionen Tirol som en del i ett framtida federalistiskt Europa där regionala tillhörigheter får större betydelse och delvis eller helt ersatte de nationella, ett politiskt upplägg som går väl i linje med den politik som SVP eftersträvar. Den sydtyrolska befolkningen har enligt Achammer en öppen och europeisk inställning – trots att man är ett folk med djupa rötter i historien.⁹³

5.2 Die Freiheitlichen

Redan vid intervjuens första fråga intas en fientlig inställning mot Italien. Fokus kring vad som utgör den egna regionen förloras direkt och istället beskriver Demanega vad man *inte* är: *”[Sydtyrolen] är en italiensk provins i den bemärkelsen, men man ser direkt att naturen, människorna och karaktären definitivt inte är italiensk”*.⁹⁴

Vidare understryks att den italienska befolkningen må utgöra runt 30 % av befolkningen i Sydtyrolen, men den är centraliserad endast kring städerna. Landsbygden är fortfarande tyrolsk. Kulturellt identifierar man sig med Tyskland, Bayern och Tyrolens norra delar menar

⁹² ”SVP:s partiprogram” senast besökt 25.05.2013 <http://www.svp.eu/de/politik/grundsatzprogramm/>. 3.

⁹³ ”Intervju Achammer”.

⁹⁴ ”Intervju Michael Demanega” Bozen, 2013.05.10.

Demanega. Det är dessa regioner som utgör ett kulturellt ”hem”. Vikten av att behålla den sydtirolska identiteten beskrivs följande:

”När vi medvetet bara ses som tyskspråkiga italienare så har vi nästan blivit italienare. Så fort som människor identifierar sig med Italien så har vi inte ingen rätt till våra speciella rättigheter och dylikt. Då kommer Italien säga ’Varför vill ni ha speciella rättigheter när ni ändå är italienare?’ Vi måste vi behålla vår karaktär och styrka som minoritet.”

(Michael Demanega)

Demanega menar att Sydtirolen har varit en blommande region – en förebild för andra, men i samband med finanskrisen och Italiens statliga kris har man utarmats och den ekonomiska tillväxten i Sydtirolen har sjunkit samtidigt som arbetslösheten stigit. Firmor flyttar till de österrikiska delarna av Tyrolen och lämnar Sydtirolen att betala av ett statligt underskott som man inte ser som sitt eget. Demanegas ton upplevs som genomsyrad av missnöje. Han menar att i och med krisen har frågan huruvida man ska förbli en del av Italien blivit mer aktuell än någonsin och även nått ut till en större publik.⁹⁵

”Det hette alltid öppna gränser i Europa och för Europas folk, ”ett gränslöst Europa”. Men i samband med statskrisen här så känner vi att gränsen [till Österrike] är både synlig och påtaglig.”

(Michael Demanega)

5.2.1 Österrike och EU

Inställningen till Österrike beskrivs av Demanega som något som har en svalnande roll i Sydtirolen. Frågan kring huruvida en del av befolkningen eventuellt önskar att man vore en del av moderlandet igen besvaras med att den huvudsakliga prioriteringen i Sydtirolen är provinsen. En återförening med Österrike beskrivs kritiskt. Demanega säger:

⁹⁵ ”Ibid”.

”Österrike kommer i egenskap av att vara Sydtyrolens faderland alltid att spela en speciell roll för provinsen. [...] Man kommer alltid vara tacksam för att Österrike genom historien har skyddat och stöttat Sydtyrolen, även om det är något som kanske mindre och mindre uppmärksammas allt eftersom generationerna växlas ut.”

(Michael Demanega)

I partiprogrammet skiljer sig inställningen till Europaregionen Tirol med vilket intryck jag under intervjun får av Demanega, vilket på sannolik själ är ett resultat av att partiprogrammet skrevs 1992. I partiprogrammet skildras en positiv grundinställning till ett federalistiskt Europa baserat på regioner. Man menar att stärkandet av europaregionen Tirols betydelse skulle gynna alla tre folkgrupper som lever inom dess gränser och beskriver till och med modellen som partiets slutgiltiga mål för Sydtyrolen.⁹⁶ Under intervjun får jag ta del av en helt annan inställning till Europaregionen Tirol. Demanega menar att man inte känner av Europaregionen Tirol, och att viktiga politiska punkter inte tas upp på den transregionala nivån. Dagens Europa är fortfarande för fokuserat på nationalstaterna vilket medför att den enda lösningen är att sikta mot att bli en fristat för att exempelvis kunna representeras i Bryssel.⁹⁷

Die Freiheitlichen ger ett besviket intryck gällande EU:s påverkan för Sydtyrolens utveckling. Demanega menar att man idag på många punkter har skilda åsikter, bland annat när det gäller jämställdhet, där minoritetsskyddet för den sydtyrolska befolkningen inte stämmer överens med EU:s regleringar. Som exempel lyfts fram att man i Sydtyrolen etniskt fördelar offentliga arbetsplatser, vilket innebär att 70 % tillfaller den sydtyrolska befolkningen, 30 % den italienska och 5 % den ladinska. Detta system är något som EU inte respekterar utan menar att alla EU-medborgare bör ha lika rättigheter. Demanega säger i intervjun att ytterligare negativt är att man i EU huvudsakligen endast är representerad genom Italien, vilket innebär att man inte har möjligheten att verka för den egna provinsen.⁹⁸

⁹⁶ ”Die Freiheitlichen partiprogram” senast besökt 2013.06.27.

<http://www.die-freiheitlichen.com/index.php/partei/grundsatzprogramm> (Bozen. 1992) 7.

⁹⁷ ”Intervju Demanega”.

⁹⁸ ”Ibid”.

5.2.2 Italien och den italienska befolkningen i Sydtyrolen

Nationalstaten behandlas med ett tydligt avståndstagande av Die Freiheitlichen, både i partiprogram och under intervjun. I det skrivna ordet uttrycks hur man inte kan förlita sig på Nationalstaten och att politiken som förs i Rom är alldeles för opersonlig för Sydtyrolen⁹⁹. Allt för många institutioner och för mycket byråkrati hamnar emellan politiker och person. Demanega säger följande gällande nationalstaten:

”[...] Italien är mest ansvarig för problem, det måste man ändå säga. De drar ner på vår provinsiella budget, de ändrar våra lagstiftningar och gröper ur vår autonomi. Och därför förblir Italien en bromskloss och ett hinder för vår utveckling... Självklart tycker man om den italienska kulturen och också landet i sig och människorna. Men det kommer alltid finnas en potentiell konflikt där.”

(Michael Demanega)

Die Freiheitlichen liksom SVP beskriver sig som ett parti för den ladinska och tysktalande befolkningen och utelämnar därmed den italienska befolkningen ur sin politik. Under intervjun redogör Demanega att på grund av att man fortfarande är en del av Italien så har man inte möjligheten att fokusera sin politik på alla tre språkgrupper i Sydtyrolen. Grundinställningen till den italienska befolkningen i Sydtyrolen är därmed passiv. Demanega menar att ”de har utvecklat sig framåt” och delvis också skapat en sydtyrolsk identitet bredvid den italienska. Han hänvisar till en inofficiell undersökning som gjorts för fem år sedan som visade att majoriteten av den italienska befolkningen i Sydtyrolen också hade röstat för en fristatslösning.¹⁰⁰

5.2.3 Framtida mål

Partiets tydliga huvudmål, vilket både partiprogram och Demanega tydligt uttrycker, är en fristatslösning för Sydtyrolen, allt annat är i partiets politik av sekundär prioritet. Fristatslösningen legitimeras med att situationen i Sydtyrolen är så pass komplex. Det finns ingen annan lösning som skulle ta hänsyn till alla tre språkgrupper på ett bättre sätt. Att bli en

⁹⁹ ”Die Freiheitlichen partiprogram” 4.

¹⁰⁰ ”Intervju Demanega”.

del av Österrike ser man varken som realistiskt eller någon alternativ lösning. Samtidigt menar man att det inte skulle vara möjligt att i ett demokratiskt samhälle neka Sydtyrolen rätten till en fristat ifall man vid en folkomröstning skulle få ett positivt resultat – vilket Demanega är säker på.¹⁰¹

Man är fast övertygad att även om det skulle bli en komplicerad utveckling för Sydtyrolen så skulle man i slutändan profitera av fristatslösningen. Demanega är också fast besluten att även ifall Skottland inte kommer att fullfölja sin självständighetsprocess hösten 2014 så bör Sydtyrolen ändå välja detta spår. Den egna provinsen blir därmed en förebild för andra minoritetsregioner i Europa.¹⁰²

5.3 Süd-Tiroler Freiheit

Den samtida situationen i Sydtyrolen beskrivs inledningsvis följande av Knoll:

”Sydtyrolen är bara en del av ”det hela”. Man är en del av Tyrolen, som består av norra och östra Tyrolen och också Welsch-Tyrolen¹⁰³ om man ska vara exakt”¹⁰⁴

Här ses tydligt att Knoll kopplar Sydtyrolen till Tyrolen istället för Italien, i kontrast med föregående respondenter. Vidare beskrivs med exempel från den egna familjesituationen hur komplex Sydtyrolen situation kan vara i vissa fall:

”Jag är född i Sydtyrolen och har därför ett italienska medborgarskap men en stor del av min släkt är från norra Tyrolen och har ett österrikiskt medborgarskap vilket ju faktiskt betyder att jag är en utlänning gentemot min egen släkt... En paradox situation som återspeglar Sydtyrolens historia[...]”.

(Sven Knoll)

¹⁰¹ ”Ibid”.

¹⁰² ”Ibid”.

¹⁰³ Historisk benämningen för Trentino.

¹⁰⁴ ”Intervju Sven Knoll” Innsbruck 2013.05.04.

En möjlig framtidslösning som partiet stödjer är ett dubbelt medborgarskap – både österrikiskt och italienskt för befolkningen i Sydtyrolen. Detta skulle förbättra situationen för människor som Knoll själv som känslomässigt känner sig splittrade från sin egen familj. Knoll säger att man i Sydtyrolen aldrig har fått möjligheten att bestämma över sin framtid och huruvida man vill tillhöra Italien eller inte. Han hänvisar till namnsamlingar och åsiktsundersökningar som har genomförts av forskare de senaste åren, vilka alla har visat att majoriteten i Sydtyrolen inte önskar framtid tillsammans med Italien. Med återkommande hänvisning till historien beskrivs det faktum att man tillhör Italien som en orättvisa som skett emot befolkningens vilja. Knoll säger:

”Att vi tillhör Italien tillför oss politiska och ekonomiska problem. Det är ett faktum att vi... hm, hur ska jag uttrycka det här... som Sydtyrolare är en del av en stat som vi egentligen inte tillhör. Eftersom vi kulturellt-, familjärt- och egentligen även i grund och botten politiskt tillhör resten av Tyrolen. Vi har i mitten av Europa en situation där ett folk och land fortfarande är splittrade som var en följd av ett krig som idag är nästan 100 år tillbaks[...].”

(Sven Knoll)

I partiprogrammet beskrivs med samma negativa ton att man är en del av Italien. Det lyfts fram hur statsmakten i form av polisväsende varken vill eller kan tala med befolkningen på dess modersmål. Detta är ett problem, eftersom modersmålet är ett av de viktigaste elementen till kulturell identitet. Autonomi var en bra kortsiktig lösning men kommer inte hjälpa Sydtyrolen att bevara sin kultur och sitt språk.¹⁰⁵ Gällande Italien i stort hävdas under intervjun att södra Italien hyser en stark avundsjuka gentemot Sydtyrolen och rent utav hellre skulle vilja avskaffa provinsens autonomistatus. Södra Italien unnar inte Sydtyrolen det välstånd och goda strukturer som man har. Under en annan del av intervjun tar Knoll en annan ton när han talar om Italien:

¹⁰⁵ ”Süd-Tiroler Freiheit partiprogram” senast besökt 2013.06.27

http://www.suedtiroler-freiheit.com/?page_id=25151.

”Vi har ingen dålig relation med Italien[...] Man måste skilja på italienare i Sydtyrolen och italienare i Italien, det är helt olika saker. Italienaren i Italien visar ofta förståelse för problemen i Sydtyrolen[...]. Italienarna i Sydtyrolen utgör ett problem, för att italienarna i Sydtyrolen lever i en annan värld än italienarna i Italien”

(Sven Knoll)

Süd-Tiroler Freiheit menar att integrationen i Sydtyrolen är misslyckad. Det har hela provinsen länge blundat för eftersom man ”trots allt” profiterat av ett så pass högt välstånd. Det parallellsamhälle som råder i Sydtyrolen beror på att den italienska befolkningen fullkomligt saknar kulturella rötter och endast har språket som gemensam identitetsfaktor. Det här leder till förstärkta nationella tendenser hos italienarna i provinsen. Aktioner som när de sydtyrolska ortsnamnen fick italienska motsvarigheter lyfts fram som både orätt mot den sydtyrolska befolkningen men även negativt för italienarna som hamnar utanför i sin egen värld som inte stämmer överens med verkligheten Sydtyrolen.¹⁰⁶

”Det må finnas undantag där integrationen har fungerat bra från den italienska sidan men i Sydtyrolen råder ett parallellt samhälle; italienarna lever i sin egen värld medan den sydtyrolska befolkningen lever i sin egen värld.”

(Sven Knoll)

Knoll menar att finanskrisen har fungerat som ett separatistiskt uppvaknande för den sydtyrolska befolkningen, eftersom den enskilde individen märker av hur situationer i hennes vardag påverkas negativt av det faktum att Sydtyrolen tillhör Italien. Nationalstaten tar ingen hänsyn till- eller visar tolerans gentemot, sina regioner eftersom den måste se till sitt eget intresse. Knoll tillägger att ekonomiska faktorer inte får vara den enda anledningen till att Sydtyrolen vill lösgöra sig från Italien. Dock menar han att det är ett faktum att den ekonomiska krisen och de indragningar som den medfört har bidragit.¹⁰⁷

¹⁰⁶ ”Intervju Knoll”.

¹⁰⁷ ”Ibid”.

5.3.1 Österrike och EU

Österrike beskrivs som mycket viktig för Sydtyrolen med hänvisning till nationens skyddsmaktfunktion. Dock menar Knoll att man känner av de 90 åren som man har varit splittrade vilket bidragit till alienation. Här med använder Knoll sig återigen en historisk hänvisning som passar in i partiets mönster. Vidare beskrivs relationen med Österrike som viktigt för att man tillsammans bör sträva efter att utveckla ekonomiska lösningar för Nord-, Ost- och Sydtyrolen då man har en gemensam ekonomisk struktur som idag är tvingad att konkurrera mot varandra. Ytterligare hänvisar Knoll till att man är beroende av Österrike eftersom man framför FN bara kan vända sig som stat.¹⁰⁸

På ett internationellt plan medger Knoll att Sydtyrolen lider till vis del av minoritetskomplex. Man har länge levt på att vara en provins som det är *"lite synd om"* nu vill man mer. Vidare intas återigen en negativ ton emot Italien då man talar om EU. Nationalstaten har inte samma positiva inställning till EU som man i Sydtyrolen idag har - därför riskerar man att isoleras. Ytterligare menar Süd-Tiroler Freiheit genom Knoll att Italien har bekämpat utvecklingen av Europaregionen Tirol. "Regionernas Europa" beskrivs som ett koncept som inte varit framgångsrikt då Europa fortfarande är konstruerad av nationalstater.¹⁰⁹

"EU har spelat en väldigt viktig roll för Sydtyrolen. Även vad det gäller återförenandet av de regionala delarna i Tyrolen; att vi till exempel inte behöver betala med Lire utan har en gemensam valuta i Bozen och Innsbruck¹¹⁰. Det har också blivit lättare att korsa gränser, det inte är lika påtagligt idag som för tjugo år sedan. Sydtyrolen har profiterat väldigt mycket av EU och därför ser vi också vår framtid inom den Europeiska Unionen."

(Sven Knoll)

Knoll uttrycker också en oro kring vad det skulle innebära ifall Eurozonen skulle delas upp i en monetär nord- och sydregion. Att Sydtyrolen skulle hamna i samma valuta-båt som Italien och Grekland vore *"ett absolut mardröms-scenario"*.¹¹¹

¹⁰⁸ "Ibid".

¹⁰⁹ "Ibid"

¹¹⁰ Regionhuvudstad i österrikiska delen av Tyrolen.

¹¹¹ "Intervju Knoll"

5.3.2 Framtida mål

Möjligheten för Sydtirolen att själva kunna bestämma hur man vill att framtiden skall se ut genom en folkomröstning är Süd-Tiroler Freiheits huvudmål menar Knoll, vilken modell det sedan blir är av sekundär prioritet. Man tar inte ställning på grund av att man inte är säker på vilka grundförutsättningar de olika lösningarna har exempelvis gällande ett EU-medlemskap. Återigen hänvisas till Skottlands planerade referendum som man hoppas kommer reda ut vissa punkter. Vidare menar Knoll att man inte bör styra befolkningen till att endast ha en åsikt. Hans och partiets egen åsikt är att en återförening med Österrike skulle medföra minst svårigheter och problem på grund av huvudsakligen två faktorer. För det första uppstår ingen problematik kring EU-medlemskapet. För det andra är målet historiskt legitimt, något som man inte uppfyller i strävan efter en fristat. Knoll är fullt övertygad att en omröstning, som Süd-Tiroler Freiheit planerar att hålla i höst, kring Sydtirolens framtid skulle få ett positivt utslag och att man därmed skulle kunna ta första steget mot processen att lösgöra sig från Italien.¹¹²

”Italien har inte råd att säga; Vi accepterar ingen demokratisk folkomröstning eller vi klubbar ner en omröstning. Jag tror att dessa tider är förbi... och jag tror att detta även är Europas kommande utmaning.”

(Sven Knoll)

Knoll menar att en självständighetssträvan varken är bakåtsträvande eller nationalistiskt och bör ske i en europeisk kontext, i samarbete med andra europeiska rörelser.¹¹³ Dessutom är folkomröstningar demokratiska. Genomgående genom hela intervjun refereras till andra separatistiska regioner i Europa och deras utveckling som enligt Knoll endast medfört positiva effekter för respektive region. Ett ytterligare viktigt framtida mål för partiet är avskaffandet av fascistiska relikter och italienska ortsnamn från andra världskriget. Det är tydligt att dessa symboliska element svider i ögonen och utgör en pelare i partiets separatistiska ideologi. Intervjun avslutas med följande ord av Knoll:

¹¹² ”Ibid”.

¹¹³ Süd-Tiroler Freiheit för genom Europeiska Fria Alliansen (EFA) ett nära samarbete med Katalonien.

"[...]Jag hoppas att vi inte behöver vara med om att fira detta tragiska jubileum 1918/1920 då Sydtyrolen har varit en del av Italien i 100 år! Utan innan dess redan har uppnått vår frihet".

(Sven Knoll)

5.4 Bürger Union

Zwerger beskriver Bürger Union som ett ungt parti, eftersom man ändrat den politiska inriktningen sedan splittringen 2007¹¹⁴. Inför valet den kommande hösten strävar man först och främst efter att etablera sin politik¹¹⁵ i kontrast mot övriga partier som går till val med heta huvudfrågor, inte minst gällande framtida separatistiska strävanden.

Inledningsvis talar Zwerger om det samtida Sydtyrolen. Han beskriver provinsens situation, där tre språkgrupper efter en lång tid av konflikter funnit ett sätt att fredligt dela ett levande i provinsen bredvid varandra, som en rikedom. Partiet har allmänt inga problem med den italienska befolkningen i Sydtyrolen. Man strävar efter att utvecklas till en provins där språkgrupperna lever *"med varandra"* istället för dagen *"bredvid varandra"*. Man menar att varje generation för utvecklingen ett steg framåt och är övertygad om att framtiden kommer medföra att reservationen mellan språkgrupperna kommer försvinna allt mer.¹¹⁶

5.4.1 Österrike och EU

Bürger Union uttrycker å ena sidan tacksamhet gentemot Österrike då man historiskt representerat provinsen framför FN. Samtidigt menar Zwerger att Österrike har missbrukat situationen med Sydtyrolen för att få Italiens godkännande för att bli en del av EU. Under intervjun uttrycks att Bürger Union inte har något större framtida intresse av Österrike. *"Alltså bara Tyrolen – det blir bra. [skratt]"* säger Zwerger. Vidare hävdar han att han inte tror att en längtan bland den sydtyrolska befolkningen att tillhöra det gamla moderlandet existerar längre. Ett dubbelt medborgarskap – något som både SVP och Süd-Tiroler Freiheit

¹¹⁴ Se punkt 3.3 (politisk organisation).

¹¹⁵ En faktor som med fördel behålls i åtanke när man tar del av undersökningen av Bürger Unions:s politik.

¹¹⁶ "Intervju Dietmar Zwerger" Eppan 2013.05.10.

uttryckligen har som ett alternativ till en framtida utveckling, ser man inte som något meningslöst.¹¹⁷

Partiets stora intresse ligger i Europaregionen Tirol, det är här man ser sin framtid. Man beskriver framtidslösningen som historiskt legitim och genomförbar. *”Grunden till Europaregionen Tirol finns redan i form av avtal och internationella konventioner, den måste bara fyllas med liv”* säger Zwerger. En utveckling i linje med Regionernas Europa ligger i tiden och är den riktning som kontinenten kommer att följa menar partiet, som föreställer sig ett Europa utan nationalstatsgränser som ett långsiktigt slutgiltigt framtida mål. Att Europaregionen skulle bli en identitetsfaktor är något som också beskrivs som en framtida önskan.¹¹⁸

Man strävar efter en Europaregion med fler kompetenser, men vill hålla sin politikiska linje realistisk och Zwerger understryker att detta är en framtida strävan som kommer kräva lång tid. Fram tills idag har EU spelat en viktig roll i utvecklingen. I och med borttagningen av gränskontroller och införandet av en gemensam valuta har man kommit en bit på vägen, nu gäller det bara att fortsätta och ta nästa steg skriver Bürger Union i sitt partiprogram. EU ger oss ramverket för att utvecklas inom denna region menar Zwerger, något som är mycket positivt för en minoritet som oss.¹¹⁹

Andra framtidslösningar än Europaregionen Tirol beskriver Zwerger som populistiska, både att återigen bli en del av Österrike eller att bilda en ny nationalstat. Zwerger menar att det att man aldrig skulle överleva utanför EU i enlighet med en modell som Lichtenstein. Att ett EU-medlemskap automatiskt skulle medfölja är ingenting han tror på, men uttrycker sig osäkert. Zwerger sträcker sig till och med så långt att han menar att *”Bürger Union är det enda partiet som inte bedriver en populistisk politik”*.¹²⁰

¹¹⁷ ”Ibid”.

¹¹⁸ ”Ibid”.

¹¹⁹ ”Ibid”.

¹²⁰ ”Ibid”.

5.4.2 Nationalstaten Italien

Zwerger menar att Bürger Union ”ogärna är en del av Italien”. Att till höra Italien på punkter som politik och förvaltning medför problem för provinsen. Zwerger säger:

”Italien är ett politiskt fiasko.[...]Men på grund av EU-avtal kommer vi säkerligen att tillhöra Italien en lång tid framöver – något som man måste acceptera. [...]Enda chansen att lösgöra sig från Italien är genom Europaregionen Tirol.”

(Dietmar Zwerger)

Argumentationsmönstret tar snarare en riktning mot rätt till frihet och demokrati, snarare än kultur och etniska faktorer. Beträffande finanskrisens eventuella påverkan menar Zwerger att det inte är något som har ändrat partiets egen politik – inställningen till Italien såg likadan ut innan som idag. Dock må den ha ändrat befolkningens inställning.¹²¹

5.4.3 Framtida mål

Även fast Europaregionen Tirol är det tydliga målet säger Zwerger i slutet av intervjun att ”alla lösningar är bättre än att man förblir en del av Italien”. Ett mycket tydligt avståndstagande i jämförelse men den positiva ton som hölls i början av intervjun. En fristatslösning vore ett tänkbart alternativ, men ses idag som ogenomförbar. Ifall man skulle få helt fria tyglar så fantiserar Bürger Union genom Zwerger om att helt återförenas med gamla Tyrolen; ”[...]kanske till och med en statslösning där även förvaltning och så sköts”. Zwerger förtydligar att ett sådant tänk bara är fantasier, och hänvisar återigen till att partiet vill hålla sin politik realistisk. Han förkastar SVP:s framtidsmodell i form av en *fullkommen autonomi*. ”*Autonomin var en välfungerande tillfällig lösning för Sydtyrolen att överleva 70 år i en främmande stat, men nu bör vi fokusera framåt – mot Europa*”. Vidare framtida mål är strävande mot ett ”med varandra” för språkgrupperna inom provinsen. Man eftersträvar också ett samhälle där den enskilde individen har större inflytelse och där beslut kan fattas genom folkomröstningar i linje med en demokratisk politik.¹²²

¹²¹ ”Ibid”.

¹²² ”Ibid”.

6. Analys och slutsatser

Nedan redovisas mina resultat från undersökningen av de etniskt sydtirolska partiernas separatistiska ställningstaganden och deras argumentationer för dessa. I samma löpande text tas olikheter och likheter partierna emellan upp. Under sammanfattning reflekterar jag över den övergripande situationen i Sydtyrolen. Ordningen som följer motsvarar den starkaste separatistiska ideologin först - till den svagaste sist.

6.1 Die Freiheitlichen - Stark othering mot nationalstaten

Efter att ha undersökt de sydtirolska partiernas separatistiska ideologier konstaterar jag att den starkaste separatistiska strävan återfinns hos Die Freiheitlichen. Partiets separatistiska åsikter utkristalliseras av stark Othering gentemot nationalstaten Italien, helt i linje med samtliga teorier som presenterats om identitetsskapande. Redan vid första intervjufrågan som egentligen endast bad respondenten att beskriva regionen tar man upp vad man *Inte är* och beskriver därmed den egna regionen. Oberoende av vilket tema som under intervjun behandlas tar Demanega upp den negativa inställningen gentemot Italien.¹²³ Ett teoretiskt reflekterande kring förhållningssättet kan göras med utgångspunkt från Baumans teori om ingrupp och utgrupp där utgrupp¹²⁴ stämmer väl överens med Die Freiheitlichen:s syn på Italien: *Italiens annorlunda levnadssätt och (ekonomiska) oförutsägbarhet gör att nationalstaten upplevs som ett hot som sätter den situationen som man i Sydtyrolen lever i på spel*. Synen på Italien i egenskap med att inte dela några faktorer med provinsen motsvarar relationen mellan en *National minorities* och *Newly nationalizing state*¹²⁵ där man delar endast ett medborgarskap. Österrike beskrivs som ett i mina ögon svalnande *External National Homeland*. Kulturella faktorer beskrivs som något som delas med det tyskspråkiga rummet istället för med endast moderlandet. Visserligen lyfter Demanega fram den tacksamhet som alltid kommer känna gentemot Österrike på grund det av landet skyddad och stöttat Sydtyrolen, men att varje ny generation förlorar allt mer förbindelsen till dem. Man har inte heller något intresse att återförenas med moderlandet eller dela ett medborgarskap i form utav möjligheten till dubbelt medborgarskap.¹²⁶

¹²³ ”Intervju Demanega”.

¹²⁴ Bauman, Att tänka sociologiskt.

¹²⁵ Brubaker, Nationalism Reframed, 4-5.

¹²⁶ ”Intervju Demanega”.

Die Freiheitlichen:s argumentationsmönster hänvisar främst till politiska och ekonomiska faktorer. Kulturella faktorer tas också upp men är inte av samma relevans. Kopplat till Griffiths och Savić:s text kring ekonomiska faktorer:s betydelse kan man se prov på girighet och missnöje i hur Die Freiheitlichen:s talar kring den aktuella situationen. Partiet tycker inte att man får sin ”fare share”¹²⁷ och grundar till stor del sin fristatslösning rätten till att Sydtyrolen vore ”[...] better off handling its own affairs, including its economic affairs”¹²⁸. Detta uttrycks med citat som:

”[...] Italien är mest ansvarig för problem, det måste man ändå säga. De drar ner på vår provinsiella budget, de ändrar våra lagstiftningar och gröper ur vår autonomi. Och därför förblir Italien en bromskloss och ett hinder för vår utveckling”

(Michael Demanega)

Att vara en administrativ region är inte tillräckligt för Die Freiheitlichen, fristatslösningen är den mest lämpade. Partiet innehar en sydtyrolsk nationalistisk prägel och den starka tron att själva vilja, och anse sig kunna, styra fullt ut över sitt eget territorium präglar politiken. Inte ens det faktum att man som egen stat eventuellt skulle förlora sitt EU-medlemskap avskräcker. En politik i linje med Europe of regions intresserar inte partiet stort – den har ändå inte fört den sydtyrolska utvecklingen framåt hittills.¹²⁹

Partiet uttrycker att det är bra när den italienska befolkningen de ter sig mer ”sydtyrolskt”. Här kan en historisk parallell dras till hur Italien försökte göra Sydtyrolen mer italienskt under 1920-talet. Partiets utstakade väg till framtidsmodellen som fristat följer Griffiths och Savić:s teori kring hur ekonomiskt starka regioner väljer den politiska vägen för att uppnå sina mål. Det sista Demanega gör innan vi skiljs åt är att trycka en färsk omarbetad andra upplaga av ett fristatsprogram med 88 artiklar i min hand. För att jag ska förstå att Die Freiheitlichen menar allvar.

¹²⁷ Griffiths och Savić, ”Globalization and Separatism,” 429.

¹²⁸ ”Ibid”.

¹²⁹ ”Intervju Demanega”.

6.2 Süd-Tiroler Freiheit - Huvudsaken är Tyrolen

Süd-Tiroler Freiheits separatistiska ställningstaganden uttrycker liksom Die Freiheitlichen starka åsikter med radikala tendenser. Dock klassificerar jag de inte som lika starkt avståndstagande. Argumentationsmönstret ter sig omvänt komparerat med Die Freiheitlichen – hos Süd-Tiroler Freiheit läggs mest tyngd vid kulturella och även av historiska faktorer och ekonomiska och politiska är av sekundär prioritet. Dock beskrivs de som något som bidragit till ett uppvaknande hos befolkningen.

Det som tydligast utmärker Süd-Tiroler Freiheit:s politik är längtan efter Tyrolen. Hur partiet beskriver provinsen som en del av Tyrolen visar redan här var gränserna för *Ingrupp* dras. Faktorer som enligt Bauman (1992) är beskrivande för ingruppen; *solidaritet, lojalitet och intressegemenskap* låter sig väl appliceras på partiets beskrivning av Tyrolen. Den alienation som idag kommit emellan de två parterna har skett emot befolkningens vilja, och påverkar därför inte lojaliteten som man hyser. När man talar om Europaregionen Tirol så uttrycks tydligt att man saknar kompetenser på denna transnationella nivå. Önskan om att kunna utgöra en administrativ region enligt Jönsson et. al och ”[...]inneha ett grundläggande system av administrativa regleringar”¹³⁰ vore eftersträvbart. Här lyfts faktorer som delad ekonomisk struktur och politiska intressen fram.¹³¹

Relationen med Österrike är som varmast hos Süd-Tiroler Freiheit. Frågan kring ett dubbelt medborgarskap är något som man fortfarande har som tydlig alternativ framtidslösning. Även fast det grundläggande politiska målet för partiet är att ge medborgarna rätten till att själva bestämma kring sin framtid så beskriver Knoll hur hans och Süd-Tiroler Freiheits åsikt är att en återförening med moderlandet vore den bästa lösningen.¹³² Det dubbla medlemskapet uttrycker en strävan efter att öka förbindelsen med sitt *External national homeland*. Jag vill även föra en reflektion kring Süd-Tiroler Freiheits inställningen till den italienska befolkningen i Sydtyrolen utifrån Brubakers teori kring nationalism i samband med att nya stater skapas emot en minoritets vilja. Intrycket ges att den italienska befolkningen ses som en aktör som förhindrat Sydtyrolen att fullt kunna leva ut den nationalism som en *National*

¹³⁰ Jönsson et. al., Organazing European Space, 138-140.

¹³¹ ”Intervju Knoll”.

¹³² ”Ibid”.

minorities skapar. De symboler i provinsen som gång på gång lyfts fram av Knoll som främjande för den italienska nationalstoltheten kan ses som käppar i hjulet. Den italienska befolkningen, även om den i en politiskt korrekt anda behandlas med respekt, har begränsat möjligheterna Sydtirolen att till fullo kunna leva ut sin sydtirolska nationalism. Man hänvisar till den italienska befolkningen med uttryck som ”*misslyckad integration*” och ”*brist på respekt mot Sydtirolens ursprung*” för att legitimerar partiets åsikt.¹³³

Süd-Tiroler Freiheit tar avstånd från Italien vilket man dock inte riktigt vill erkänna. Knoll menar att ”*man inte har en dålig relation med Italien*” samtidigt som Sydtirolens situation som en del utav Italien tas upp flera gånger i negativ ton.¹³⁴ Med hänvisning till kulturella och etniska faktorer beskriver man just det scenario som man kan finna mellan *National minorities* och *Newly nationalizing state*¹³⁵: det ända man delar är ett medborgarskap. Avståndstagandet blir som tydligast när Knoll i slutet av intervjun säger: ”*Jag hoppas att vi inte behöver vara med om att fira detta tragiska jubileum 1918/1920 då Sydtirolen har varit en del av Italien i 100 år.*”¹³⁶

6.3 Bürger Union - Svagt separatistiska fokus

Bürger Union utmärker sig genom att vara det parti som lägger minst fokus på ett separatistiskt ställningstagande i sin politik – andra saker är viktigare. I vårt samtal märker jag snarare ett tydligare avståndstagande emot andra partiers politik. Zwerger hänvisar till andra politiska linjer i provinsen som ”*populistiska*” och ”*ogenomförbara*”.¹³⁷

Gällande nationalstaten tycker jag mig urskilja en dubbelmoralisk inställning. Å ena sidan uttrycker partiet och Zwerger inget politiskt alternativ som inom en snar framtid skulle lösgöra provinsen från nationalstaten. Man refererar inte heller till historiska händelser eller kulturella olikheter – något som både Süd-Tiroler Freiheit och Die Freiheitlichen gör. Samtidigt använder Zwerger uttryck som ”*ogärna är en del av Italien*” och beskriver den

¹³³ ”Ibid”.

¹³⁴ ”Ibid”.

¹³⁵ Brubaker, *Nationalism Reframed*, 4.

¹³⁶ ”Intervju Knoll”.

¹³⁷ ”Intervju Zwerger”.

politiska styrningen idag är ett *”politiskt fiasko”*. Partiets problem med Italien är begränsad till en politisk nivå och man saknar förtroende för det politiska styret i nationalstaten.¹³⁸

Bürger Union beskriver en tacksamhet gentemot Österrike men är också det enda partiet som uttrycker missnöje. Man menar att Österrike har missbrukat situationen med Sydtyrolen för att få Italiens godkännande för att bli en del av EU. *”Alltså bara Tyrolen – det blir bra. [skratt]”* säger Zwerger.¹³⁹

Bürger Union är ett parti som ser framtiden och stora fördelar i Europaregionen Tirol, både ekonomiskt och kulturellt. Under intervjun hänvisas exempelvis till hur EU ger regionen ett ramverk att utvecklas inom. Partiet har som enda parti tydligt påverkats av EU:s arbete för transnationella regioner som i fallet Europaregionen Tirol. Vidare menar Zwerger att man aldrig skulle överleva utanför EU och sågar i samband med detta Die Freiheitlichens politiska linje som ställer sig mer öppen till en tid då man skulle vara tvungen att stå utanför EU. Liksom Süd-Tiroler Freiheit så uttrycker man en politisk önskan om att förflytta kompetenser till den transnationella nivån som Europaregionen Tirol utgör. Att man inte tycker att europaregionen är en tillräckligt utvecklad administrativ region är tydligt. Zwerger pratar om att *”fylla med liv”* och uttrycker förhoppning om att den transnationella regionen även ska kunna vara en identitesfaktor i framtiden.¹⁴⁰

Bürger Union har en positiv ton gentemot den Italienska befolkningen. Jag vill påstå att de är det enda partiet som strävar efter att innesluta dem i sin ingrupp. Visserligen uppfyller man kanske inte ännu alla Baumans punkter för en ingrupp; *solidaritet, lojalitet och intressegemenskap* men man innehar en stark politisk önskan att uppnå ett *”med varandra”* i provinsen, något som under intervjun upprepade gånger nämns.

6.4 SVP - Mild separatism

SVP:s separatistiska ställningstaganden utmärker sig genom att vara den mildast. I egenskap av att vara det regerande partiet som format Sydtyrolens historiska utveckling är det väntat att

¹³⁸ ”Ibid”.

¹³⁹ ”Ibid”.

¹⁴⁰ ”Ibid”

partiet försvarar den rådande situationen. Man beskriver provinsen som ”ett heligt land” och förebild för andra separatistiska europeiska regioner. Argumentationen präglas av hänvisning till hur gott ställt Sydtyrolen har. I kontrast till huvudsakligen Die Freiheitlichen som tydligt uttrycker missnöje över att man inte får sin ”fare share” i egenskap av att vara en del av Italien så uttrycker SVP att man inte får lov att vara girig och därför förkasta autonomi. ”Det skulle ge bilden av att Sydtyrolare är bortskämda och det vore absolut inte bra!” säger Achammer.¹⁴¹ Under intervjun med Knoll nämner även han att ekonomiska faktorer inte får vara den enda anledningen till att man vill lösgöra sig från Italien – dock görs detta bara i förbifarten och jag anser inte att det är ett ställningstagande från Süd-Tiroler Freiheits sida eftersom det inte heller omnämns i partiprogrammet utan snarare ett sätt för Knoll att förmedla en bättre bild av deras politik.

Ett överhuvudtaget separatistiskt ställningstagande tar sig uttryck genom att man eftersträvar att ökat kunna distansera sig från nationalstaten genom att förflytta fler befogenheter till primär nivå. Man lyfter fram en kulturell gemenskap med Tyrolen och Österrike. I partiprogrammet beskrivs relationen med Österrike följande:

*”Viljan att vara en del utav faderslandet Österrike, både själsligt och kulturellt,
spelar ännu idag en avgörande roll för vår regions egen
utformning och utveckling.”¹⁴²*

Denna beskrivning passar väl in med Brubakers av relationen mellan *national minorities* och *external national homeland*¹⁴³ I partiprogrammet lyfter man fram hur den sydtyrolska befolkningen inte har något gemensamt med nationalstatsbefolkningen varken när det gäller kultur, modersmål eller seder och bruk. Den tredelade situationen mellan *national minorities*, *external national homeland* och *newly nationalizing state* återfinns och erkänns därmed tydligt i SVP:s politik.

Gällande relationen med den italienska befolkningen så kan ett visst avståndstagande från den

¹⁴¹ ”Intervju Achammer”.

¹⁴² ”SVP:s partiprogram” senast besökt 25.05.2013 <http://www.svp.eu/de/politik/grundsatzprogramm/>. 10.

¹⁴³ Brubaker, Nationalism Reframed, 4.

italienska befolkningen anas, men inte i enlighet med de identitetsskapandeteorier som presenterats. Man innesluter dem inte i sin politik – och inte i sin ingrupp. Dock inte heller i sin utgrupp eller som en negation till den egna identiteten. Detta medför att den italienska befolkningen hamnar mittemellan och behandlas passivt – men med respekt då de tas hänsyn till när man talar om framtidslösningar. Precis som Bürger Union uttrycks en framtidasträva efter ett ”*med varandra*” i provinsen.

6.5 Överblick

Sammanfattningsvis menar jag att Sydtyrolens övergripande separatistiska inställning är av polyvalent karaktär, där varje parti har en egen politisk idé och inriktning. Det finns likheter och skillnader gällande inställningar och politiska delmål vilka jag ovan presenterats. Konflikten inom regionen kring hur framtiden ska gestaltas har vänt partierna emot varandra vilket gör att diskursen kan te sig ambivalent och inte är helt självklar för en betraktare utifrån. Inga av de etniskt sydtyrolska partierna för ett samarbete. Hur kan det rymmas så pass många olika separatistiska mål och ställningstaganden på den minimala politiska scenen i Sydtyrolen? En reflektion från min sida är att en orsak kan vara att de mindre partierna i provinsen känner sig obetydliga i kontrast mot regerande SVP som enda sedan Sydtyrolens politiska födsel har styrt landet. Enade hade minoritetspartier kunnat stå starkare men fortfarande inte lyckats uppnå majoritet.

Jag frågar mig om anledningen till den ambivalenta karaktären ligger i okunskapen kring vilka möjligheter man har till att faktiskt genomgå en splittring från Italien. Bland samtliga partierna uttrycks olika grader av osäkerhet kring huruvida ett EU-medlemskap skulle medfölja vid bildandet av en egen stat. Alla fyra har olika teorier vilket bekräftar hur jag presenterat frågan i teorikapitlet. Endast Die Freiheitlichen avskräcks inte av ett eventuellt utanförskap från EU vid skapandet av en egen stat, övriga tre kan inte föreställa sig en framtid utan EU. Jag finner det intressant hur Süd-Tiroler Freiheit samt Die Freiheitlichen låter sig inspireras och refererar till andra separatistiska regioners utveckling. Samtidigt som SVP ser sig själva som en förebild och Bürger Union inte alls hänvisar till temat. Detta med tanke på att det trots allt är samma provins man talar om. Relationen med Österrike ges olika stor betydelse hos partierna men motsvarar genomgående Brubakers teori av *external national homeland*. Brubaker menar att mellan ett *external national homeland* och *national minorities*

uppstår transnationell nationalism; *homeland nationalism*. Efter genomförd forskning skulle jag vilja väcka frågan som eventuellt skulle undersökas vid ett annat forskningsfall ifall *homeland nationalism* existerar mellan Österrike Sydtyrolens fall. Jag tycker mig ha stött på en tydlig gemensam identitet med Tyrolen, men en svagare tillhörighet med Österrike. Detta skulle kunna bero på det långa tidsspännat som passerat sedan splittringen från moderlandet, vilken man under genomförda intervjuer upprepade gång hänvisas till. Eller också på grund av det faktum att den regionala tillhörigheten till Tyrolen redan innan var splittringen var starkare än den nationella. Österrike var trots allt – och är än idag ett federalistiskt land med en lång tradition av starka regionala tillhörigheter.

Gällande ekonomiska faktorer påverkan för de separatistiska ställningstagandena i Sydtyrolen så följs även här mönstret av en ambivalent politisk inställning. Die Freiheitlichen och Süd-Tiroler Freiheit argumenterar att man inte får sin *fare share* som en del av Italien medan SVP menar att man inte får ha en så bortskämd inställning. Bürger Union hänvisar endast till medborgarnas uppvaknande, något som alla partier är överens om - att finanskrisen och Italiens statskuldkris har väckt känslor i Sydtyrolen, inte minst hos befolkningen. Som tidigare nämnts kommer val till Landtag äga rum i oktober i höst, det första valet sedan följderna av finanskrisen drabbat befolkningen. Denna uppsats har undersökt vilka separatistiska ställningstaganden som Sydtyrolens partier har – i höst kommer den sydtyrolska befolkningen att få säga sitt.

7. Förslag på vidare forskning

Min forskning har behandlat separatism i Sydtyrolen ur ett etniskt sydtyrolskt perspektiv, vilket bara ger en sida av verkligheten i provinsen. I samband med skrivandet av en mer omfattande uppsats skulle man kunna genomföra en forskning som även skulle undersöka Sydtyrolens separatistiska diskurs ur ett italienskt perspektiv. Det skulle leda till att man får ta del av hur minoriteten inom minoritetsregionen ser på och förhåller sig till sydtyrolsk separatism, vilket om möjligt vore ännu intressantare. På grund av mina egna språkbegränsningar har jag inte känt mig berättigad att ta på mig en sådan uppgift.

Vidare vore det av intresse att lägga in ett perspektiv som behandlar olika generationers åsikter. Mig veterligen har en sådan forskning i Sydtyrolen inte bedrivits kring frågan om olikheter i generationernas separatistiska narrativ och identitet. Jag skulle med en deduktiv

utgångspunkt anta att olika generationer som genomgått olika historiska utvecklingar inom provinsen innehar har en heterogen inställning till frågan om separatism. Frågan är om hypotesen skulle bekräftas och i så fall hur skillnaderna skulle se ut.

8. Källförteckning

Partiprogram

Südtiroler Volkspartei, Bozen, 1993. senast besökt 25.5.2012,

<http://www.svp.eu/de/politik/grundsatzprogramm/>

Die Freiheitlichen, Bozen 1992. senast besökt 24.5.2012,

<http://www.die-freiheitlichen.com/index.php/partei/grundsatzprogramm>

Süd-tiroler Freiheit. senast besökt 25.5.2012,

http://www.suedtiroler-freiheit.com/?page_id=25151

Bürger Union. senast besökt 24.5.2012,

<http://www.buergerunion.st/index.php/buergerunion-programm>

<http://www.buergerunion.st/index.php/europaregion-tirol>

Förteckning över intervjupersoner

Philip Achammer: Landessekretär SVP, Bozen Sydtyrolen, Italien 2013.05.03.

Sven Knoll: Parlamentsabgeordneter Süd-Tiroler Freiheit, Innsbruck Tyrol, Österrike
2013.05.04.

Michael Demanega: Parteisekretär Die Freiheitlichen, Bozen, Sydtyrolen Italien, 2013.05.10.

Dietmar Zwerger: Parteiabgeordneter Bürger Union für Südtirol, Eppan, Sydtyrolen, Italien
2013.05.10.

Skriftliga verk

Bauman, Zygmunt, Att tänka sociologiskt. Översatt av Suzanne Almqvist. Göteborg: Korpen, 1992.

Berg-Schlosser Dirk och De Meur, Gisèle. "Comparative research design: case and variable selection" In Configurational comparative methods: qualitative comparative analysis (QCA) and related techniques. Edited by Rihoux, Benoit och Ragin, Charles C, 19-33. Thousand Oaks: Sage 2009.

Bergström, Göran och Kristina Boréus. Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys. Lund: Studentlitteratur AB, 2012.

Brubaker, Rogers. Nationalism Reframed: Nationhood and the National Question in the New Europe. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.

Chabic, Anja Habacha. Kboubi, Férihane. Ahmed, Mohamed Ben. Thematic Analysis and Visualization of textual. Coropus Univerity Compus of Manouba, Tunisia, 2011.

Dahl Fitjar, Rune The Rise of Regionalism: Causes of Regional Mobilization in Western Europe. Oxon: Routhledge, 2010.

Delanty, Gerard. Europa: Idé, identitet, verklighet. Göteborg: Daidalos, 1996.

Esaiasson, Peter. Gilljam, Mikael. Oscarsson, Henrik. Wängnerud, Lena. Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad. Stockholm: Nordstedt Juridik AB, 2007.

Gidlund, Janerik och Sverker Sörlin, Det Europeiska Kalejdoskopet. Stockholm: SNS Förlag, 1993.

Hueglin, Thomas, " Conceptual Problems of a new political perspective " In Regionalism in Western Europe, edited by Michael Keating, 439-458. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2004.

Jönsson, Christer. Tägil Sven. Törnqvist, Gunnar. Organazing European Space. Lund: SAGE publications, 2000.

Lundgren, Bo, Det Vetenskapliga Studiet Av Politik. Lund: studentlitteratur AB, 1993.

Pichler, Monika (ansvarig utgivare) Südtirol Handbuch: 2012. Bozen: Karo Druck KG, 2012.

Stone, Philip J, "Thematic Text Analysis: New Agendas For Analysing Text Content" In Text Analysis for Social Sciences: Methods for Drawing Statistical Inferences from Text and Transcripts, edited by Carl W. Roberts, 35-54. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates 1997.

Svensson, Eva-Britt, Regionernas Europa: EU-federalism och marknadsfederalism?. Bryssel: Europeiska förenade vänstern/Nordisk grön vänster (GUE/NGL): 2008.

Tingsten, Herbert, Den Svenska socialdemokratins idéutveckling 1 och två. Stockholm: Aldus/Bonniers 1967.

Valentine, Gill. "Tell me about...: using interviews as a research methodology." In Methods in Human Geography: A Guide for Students doing research project. Edited by Flowerdew Robin and Martin, David (red)(Andra upplagan), 110-127. Harlow: Person Education Limited, 2005.

Akademiska arbeten

Borg, Agnes. "Regionalisering idag, Väst vs. Öst: Transylvanien i EU:s regionalpolitik" Lund Universitet, 2005.

Eriksson, Peter. "Regionomvandling: Ett steg mot starkare regioner?" Phd Candidates, Lund Universitet, 2010.

Internetbaserade verk

Amin, Ash. "The Regional Dilemma in a Neo-Liberal Europe", *European Urban and Regional Studies* vol. 2 no. 2. (1995): 171-188 DOI: 10.1177/096977649500200205
<http://eur.sagepub.com/content/2/2/171.full.pdf+html>

European Commission officiella hemsida

"transnational regions" senast besökt 26.06.2013,

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/transnational/index_en.cfm

EU-upplysningen - Riksdagens hemsida om EU-politik:

"EU:s Regionalpolitik" Senast besökt 25.5.2013,

<http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/Vad-EU-gor/EUs-regionalpolitik/>.

"Vad händer om en del av ett EU-land blir självständigt?" Senast besökt 25.05.2013,

<http://www.eu-upplysningen.se/faq/Fragor-och-svar/Sa-styrs-EU/Vad-hander-om-en-del-av-ett-EU-land-blir-sjalvstandigt/>.

Griffiths, Ryan D., Savić, Ivan. "Globalization and Separatism: The influence of Internal and External Interdependence", *Perspectives on Global Development and Technology* 8(2-3) (2010): 429-454. Senast besökt 25.5.2013. doi: 10.1163/156914909X423962.

Nationalencyklopedin ebooks. "Schengensamarbetet." hämtad 24.05.2013,

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/schengensamarbetet>.

Nationalencyklopedin ebooks. "jämförande metod." senast besökt 24.05.2013,

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jamforande-metod>.

Nationalencyklopedin ebooks. "etnicitet" senast besökt 26.06.2013,

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/etnicitet>

Nationalencyklopedin ebooks. "regionalism" senast besökt 26.06.2013,

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/regionalism>

Pichler, Monika (ansvarig utgivare) ”40 Jahre Autonomie 20 Jahre Streitbeilegung” Das Land Südtirol 9 (2012) URL:

http://www.provinz.bz.it/lpa/service/publikationen.asp?somepubl_action=300&somepubl_image_id=263866.

Siegls, Walter. ”Die Autonomie Südtirols: Betrachtungen eines Zeitzeugen.” Europäische Journal für Minderheitenfragen 3 Nr. 3-4 (2010) s. 229-235(7)
Hämtad 20.4.2013 DOI: 10.1007/s11241-010-0086-4.

Südtirol Marketing Gesellschaft – Statistik om Sydtyrolen, senast besökt 2013.05.14,
<http://www.suedtirol.info/Wissenswertes/Land--Leute/Zahlen--Fakten.html>.

Südtirol Marketing Gesellschaft – Sydtyrolen blir en del av Italien, senast besökt 2013.05.24,
<http://www.suedtirol.info/Wissenswertes/Land--Leute/Geschichte/artikel/1a09e873-7c60-4878-a145-65106e7f101d/Suedtirol-kommt-zu-Italien.html>.

Südtirol Landesverwaltung – Fakta om Sydtyrolen, senast besökt 2013.04.14,
http://www.provinz.bz.it/arbeit/service/news.asp?arbeitsnews_action=4&arbeitsnews_article_id=379267.

Südtirol Landesverwaltung – Fakta om den ladinska befolkningen i Sydtyrolen, senast besökt 2013.06.05
<http://www.provinz.bz.it/ladinisches-schulamt/themen/ladinische-kultur-info.asp>

Südtiroler Landtag - Valresultat 2008, senast besökt 2013.05.24,
<http://www.landtag-bz.org/de/wahlen/ergebnisse-landtagswahlen.asp>.

Turner III, Daniel W. ”Qualitative Interview Design.” The qualitative Report 15 Nr. 3 (2010) s. 754-760. Hämtad 15.04.2013 URL: <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR15-3/qid.pdf>.

Bild

Framsidas bild syftar till att illustrera Sydtyrolen och lyfta fram hur regionen delas av tre språkgrupper.

Wirtschaft im Alpenraum, hämtad 26.05.2013,

[http://www.wianet.at/de/namen-nachrichten/detailansicht.html?no_cache=1&tx_wiamanagement_pi2%5Bdetailuid%5D=90.](http://www.wianet.at/de/namen-nachrichten/detailansicht.html?no_cache=1&tx_wiamanagement_pi2%5Bdetailuid%5D=90)

Appendix I

Intervjuguide

Vad heter du och vilken roll har du för partiet?
Hur såg din väg ut hit: arbetsmässigt och utbildningsmässigt?

Kan du beskriva Sydtyrolen?
Kan du beskriva ert parti?

Hur ser relationen med Italien ut?
Kan man se en skillnad på hur relationen med Italien har förändrats i och med finanskrisen
A. Partipolitik
B. Befolkningens åsikter

Hur ser relationen med Österrike ut?
Finns det en del av befolkningen som önskar att man var en del av Österrike?
Hur ställer sig ert parti till frågan om ett dubbelt medborgarskap?

Vilken roll har EU spelat för Sydtyrolen?

Hur föreställer ni Sydtyrolens framtid?
A. Vart ser ni Sydtyrolen om 10 år?
B. Vart ser ni Sydtyrolen om 50 år?
Vad är ert partis framtida slutgiltiga mål?

Vilka för och nackdelar finns ifall Sydtyrolen trots allt skulle bli en egen stat?

Appendix II

Transkribering av Intervjuer.

1. Philip Achammer 3.5.2013, Tidpunkt; 14.05-15.02
SVP:s huvudkontor, Brennerstrasse 7A Bozen, Italien.

2. Sven Knoll 4.5.2013, Tidpunkt 15.05-16.12
Café Central, Innsbruck Österrike

3. Michael Demanega 10.5.2013. 10.25-11.10
Café nana, Bozen Italien

4. Dietmar Zwerger 10.05.2013 15.00-16.05
Zwergers eget kontor, Eppan, Italien.

Intervju med Philip Achammer

Philip Achammer = PA

Frida H Karlsson = FK

FK: Idag är det den tredje i femte och vi befinner oss på SVP:s huvudkontor i Bozen. Den som talar nu är Frida Karlsson och mitt emot mig sitter Philip Achammer, hej Philip!

PA: Hej! [skratt]

FK: Vi börjar med ett par punkter för protokollet; Vad heter du och vilken roll har du för SVP?

PA: Jag heter Philip Achammer, är 27 år gammal och är sedan fyra år tillbaks det här partiets *Landessekretär* och därmed å ena sidan ansvarig för partiets organisation men också för politisk strategi och sånt.

FK: Fint. Vad gjorde du innan du hamnade här? Utbildning- eller arbetsmässigt...

PA: Arbetsmässigt så räknas jag officiellt egentligen fortfarande som student... (skratt) Jag var tvungen att avbryta mina studier i samband med att jag blev vald till att ta över den här posten år 2009, något som jag själv inte var förberedd på. Egentligen så är jag inte långt ifrån att ta examen i juridik som jag har studerat i Innsbruck.

FK: Okej

PA: Och nu har jag varit aktiv inom politiken i tio års tid. I början så arbetade jag med uppgifter som rörde ungdomsrörelsen inom partiet. 2008 till 2009 så var jag *Landesvorsitzender* för SVP:s ungdomsrörelse och i Maj 2009 så fick jag alltså uppgiften att ta över som *Landessekretär*.

FK: Jag förstår, vad bra... Första temat; Sydtirolen. Kan du beskriva Sydtirolen för någon som inte känner till provinsen så bra?

PA: För det första så är Sydtyrolen en autonom provins i Italien, inom de italienska nationella gränserna. Sydtyrolen är säkerligen något speciellt eftersom flera språk och kulturer möts här; nämligen den tyska, italienska och ladinska. I Sydtyrolen bor en halv miljon invånare och man har en händelserik historia bakom sig. Idag, inte minst på grund av den faktiska egna historian, har man blivit till en framgångsrik provins både kulturellt och ekonomiskt. Visst det finns vissa aktuella problem men i det stora hela måste man ändå medge att vi är ett ”heligt land” och då syftar jag dels på att vi har en fantastisk natur men också att vi är en region där den största delen av befolkningen har det väldigt bra ställt. Vi har som tur är en hög levnadsstandard som vi kan njuta av.

FK: Mm. Vilka värden skulle du säga präglar Sydtyrolen? Vad är viktigt för befolkningen?

PA: Jag tror att det skiljer sig språkgrupperna i mellan, men något jag tror man har gemensamt är viljan att leva jämställt och fredligt med varandra i Sydtyrolen – det tror jag är något som alla tre språkgrupperna har starkt gemensamt. Också viljan att samarbeta – att jobba tillsammans för framtiden och inte var och en för sig är en värdering som man delar. Jag tror också att man vill leva i öppenhet. Även fast den sydtyrolska befolkningen har starka rötter, delvis på grund av den egna historian, så har man en öppen inställning till till exempel Europa. Europa som begrepp och koncept har ett högt värde i Sydtyrolen, det måste man ändå säga.

FK: Okej, jag förstår. Då tar vi tema nummer två, partiet. Du kanske skulle vilja beskriva SVP?

PA: SVP grundades 1945 för den tyska och ladinska befolkningen i Sydtyrolen - vilka man fortfarande representerar. Man var alltså ett parti som representerade en minoritet. Man grundades med syftet att driva frågan om [Sydtyrolens] självbestämmanderätt, vilket än idag är något som är en viktig del av SVP:s partiprogram. Så klart har partiets grundläggande mål ändrats med tidens gång, på grund av hur autonomi har utvecklats. Direkt efter andra världskriget och också på 50- och i början av 60talet var huvudmålet att driva fram ett politiskt beslut för att återigen erkännas som ”Sydtyrolen” i egenskap av att ha varit en del av det tidigare österrikiska kejsarriket. Senare kretsade det mer kring att helt enkelt skydda den ladinska och tyska befolkningens språk och kultur. SVP blev till *det* partiet som representerade autonomi, bland annat i samband med autonomiförhandlingarna under slutet

av 60- och början av 70talet. Senast i samband med autonomistadgarna som skrevs under 1972 ses man definitivt som ”partiet som utformade och genomförde autonomistadgarna”. Det är absolut något unikt i Sydtyrolen att det inte finns ett stort tysk- och ladinsktalande konservativt parti och ett stort socialdemokratiskt parti, utan att SVP alltid har sagt att eftersom vi är en minoritet måste vi stå enade i ett och samma parti för att kunna försvara våra intressen. Det blir allt svårare... därför har det alltid varit ett av SVP:s stora mål. Hittills så har man sedan andra världskriget alltid lyckats uppnå majoritet vad det gäller röster och mandat i parlamentet. Därmed har man kunnat fortsätta att vara en strak representant [för den ladinska och tyska befolkningen]. Men idag så har partiet också utvecklats till ett parti som är populärt inom den italienska befolkningen. Alltså, vi har en stark italiensk väljarkrets även fast vi till exempel inte har någon italienare i ledningen. Det har vi inte eftersom vi absolut vill förbli ett autonomiparti. Vi är i huvudsak ett autonomiparti som utifrån partiets grundläggande riktlinjer och partiprogram representerar den tyska och ladinska befolkningen. Men också på grund av just detta så har det lett till att man ser och uppskattar partiet som ett mycket stabilt parti som har medfört säkerhet för Sydtyrolen. Idag är vi till exempel det enda partiet som har varit representerade i det italienska parlamentet sen andra världskriget och som inte har förändrat sig, alltså det enda partiet som inte har splittrats eller ändrats eller vad det nu kan vara. Just därför väljs vi också av många från den italienska befolkningen i Sydtyrolen för att man uppskattar den politik som vi för.

FK: Det ville jag också komma in på, hur förhållandet är med den italienska befolkningen i Sydtyrolen eftersom ni har ett speciellt partinamn¹⁴⁴

PA: Mhm, tja, man måste absolut skilja på civilbefolkning och partilandskap gällande hur förhållandet är mellan tyskar och italienare ser ut. Samhällsmässigt tycker jag att viljan för att mer och mer jobba och leva tillsammans har förstärkts och spridit sig inom befolkningen. För man måste vara ärlig och medge att man länge snarare har fört sina liv bredvid varandra istället för med varandra, språkgrupperna emellan. Befolkningen vill idag inget hellre än att föra ett fredligt liv tillsammans. Framför allt den yngre generationen som har vuxit med den här autonomi vill att man också samarbetar mer tillsammans vad det gäller Sydtyrolens framtida utveckling. Inom partilandskapet måste man erkänna att det ibland är fallet att

¹⁴⁴ SVP benämner sig ”samlingsparti för den tyska och ladinska befolkningen” och utesluter därmed aktivt den italienska befolkningen ur sin politik.

italienskspråkiga partier grundar hela sin politik på ett avståndstagande, alltså att man lägger stor vikt vid stoltheten att tillhöra den egna språkgruppen och också vid en viss nationell stolthet. Jag tycker att politiken nästan ligger ett steg efter i utvecklingen än samhället! Och tyvärr så är de italienska partierna som är representerade i Landtag inte sådana som ställer sig öppna och positiva till en autonomifrämjande politik utan snarare de partier som... kanske inte direkt visar en negativ inställning men en mycket skeptisk inställning och tillbakadragenhet. Samt på nationell nivå inte heller har stöttat en vidareutveckling av autonomin. Men jag hoppas att det kommer ändra sig!

FK: Ok, Kan du sammanfatta SVP:s politiska huvudfrågor?

PA: Tja, huvudfrågor är såklart, som jag har nämnt, å ena sidan en absolut autonomipolitik. Det är självklart det största som håller samman alla olika delar av partiet. Och där också framför allt utvecklingen mot en *Fullständig autonomi*¹⁴⁵ så att man får fler befogenheter på sydtyrolsk nivå. En stor fråga är också Europafrågan, som jag nämnde tidigare. Eftersom vi även är väldigt europaorienterade och vårt mål ju är att det historiska Tyrolen – alltså Tyrolen, Sydtyrolen och Trentino ska kunna arbeta gränsöverskridande trots de nationella gränserna. Det finns ju den här *Europaregionen Tirol*... det är en mycket viktig fråga. Och utöver detta så är det såklart frågor som en provins jobbar med; arbetsfrågan tas upp mer i Sydtyrolen där man nästan har haft en full sysselsättning men arbetslösheten har stigit en del. Även den ekonomiska standarden i Sydtyrolen eftersom vi i egenskap av att vara en gränsregion har vissa ortliga nackdelar – likväl som vi har fördelar. Vi sysslar verkligen alla frågor som finns, men inom vårt parti är det huvudfrågorna autonomi och Europa som dominerar

FK: Okej, fint. Då går vi vidare till ”Utanför Sydtyrolens gränser”. Relationen till Italien är ju väldigt intressant, hur ser ni på den?

PA: Hmm jaa... Det är absolut en intressant relation [skratt]. Jag tror att man kanske även här måste skilja mellan relationer på en politisk nivå och tillexempel oss provinser emellan. Sydtyrolen blir framför allt nu säkerligen betraktad med lite avundsjuka av de andra delarna av Italien. Så är det faktiskt. Framför allt det rika Sydtyrolen men också hela den rika regionen - alltså inte bara Sydtyrolen utan också Trentino, där man är gott ställt finansiellt

¹⁴⁵ Tyska: Vollautonomie

och har det ekonomiskt bättre ställt än andra. Detta blir till viss del betraktat med avundsjuka kanske inte huvudsakligen från norr... [men från söder], men till viss del också av grannprovinser. Många har koll på Sydtyrolen, eftersom Sydtyrolen har mycket turism och därför är mer välkänd inom Italien och av italienare. Men trots detta så märker man framför allt från nationell press och media att Sydtyrolen blir betraktad med avundsjuka. Även fast vi ju alltid velat bidra med balans och kontakt med andra regioner framför allt för att sträva efter förståelser från båda sidor.

FK: Okej.

PA: Vad det gäller den politiska situationen så är det naturligtvis så Sydtyrolen känt sig politiskt tryggare när en center-vänster regering har haft makten i Italien för att det alltid har varit de, alltså de socialdemokratiska regeringarna som har haft en öppen inställning till autonomi och sett den som berikande för staten. I kontrast till detta så har vi alltid hamnat i konfrontation med konservativa regeringarna, som nu med mitten-höger regering, vilket såklart bidrar till att separatistiska känslor väcks ännu starkare i Sydtyrolen. Man tänker helt enkelt: varför ska vi egentligen vara en del av den här staten? Vissa grupperingar menar att vi skulle kunna haft det mycket bättre ställt [utan Italien], men i det stora hela... Det handlar såklart om en relation mellan en minoritet och en nationalstat där vi skiljer oss från nationalbefolkningen på det språkliga och kulturella planet, men trots detta så tycker jag att Sydtyrolen som en del av Italien har visat att man kan lösa ett minoritetsproblem inom en stat. Och det utan att flytta på statsgränser vilket faktiskt är mycket värt, om man får lov att säga så...

FK: Ja det stämmer ju. När vi ändå pratar om Italien, kan man se en skillnad på hur relationen med Italien har förändrats i samband med finanskrisen? Till exempel hur den Sydtyrolska befolkningen ser på förhållandet mellan Sydtyrolen och Italien innan och efter krisen...

PA: Det är klart att det har förändrats... Å ena sidan på grund av finanskrisen och å andra sidan på grund av statsskuld-krisen. Också på grund av Monti-regeringen¹⁴⁶ som innebar att vår autonomi och finanspolitik var tvungen att göra vissa besparingar. Besparingarna innebär ju automatiskt att man måste spara in pengar från olika områden. Till exempel så kan man

¹⁴⁶ (2008-2012)

inte längre dela ut stöd eller genomföra vissa projekt. Ibland så drabbas också den enskilde invånaren för att man måste spara in pengar genom att öka skatteintäkterna. När den enskilde medborgaren drabbas så förstärker det alltid automatiskt känslor som säger att vi måste fundera över vem vi i det långa loppet vill tillhöra och om det är den bästa lösningen att förbli en del av Italien. Det separatistiska tänket förstärks helt säkert av finanskrisen och skuldkriser och på grund av en komplicerad situation med nationalstaten. Men så länge det inte är ett permanent situation så tror jag att den sydtirolska befolkningen kan se situationen i ett större perspektiv och inte bara se kortsiktigt. Man vet vilken utveckling som har skett under de sista årtionena och hur vi har utvecklats oss allt som allt. Man får fråga sig: är det här en konstant situation som skulle kunna innebära att förutsättningarna blir sämre för oss eller är den en kortsiktig situation som man kan övervinna. Jag tror inte att det kan flamma upp en stor gruppering som skulle kämpa för att en förändring måste ske genast utan att man tänker mer långsiktigt. Det kommer säkert bero på utvecklingen kommer se ut de kommande åren, absolut...

FK: Okej. Då lämnar vi temat "Italien" och jag skulle gärna vilja fortsätta med att prata om Österrike.

PA: Mm

FK: Jag känner ju redan till att Österrike innehar en så kallad skyddsfunktion gentemot Sydtyrolen och därför skulle jag vilja fråga hur relationen men Österrike ser ut.

PA: Ja Österrike har ju en skyddsfunktion som man fick i samband med fredsavtalet mellan Österrike och Italien efter andra världskriget, alltså *De Gaspari avtalet*. När Sydtyrolen under den fascistiska tiden blev en del av Italien och led under mycket svåra år av "italianisering"¹⁴⁷ där man fick kämpa för att behålla det egna språket och kulturen så måste man ju erkänna att Sydtyrolen hoppades på att man skulle återförenas med Österrike eller Nazi-Tyskland. Dessa förhoppningar blev besviket inte uppfyllda i samband med De Gaspari avtalet efter andra världskriget. I samband med detta så blev Sydtyrolen inte bara en nationell angelägenhet utan också en supranationell angelägenhet mellan Österrike och Italien. I ett ömsesidigt kontrakt

¹⁴⁷ På tyska: italianisierung. Begreppet syftar till att beskriva de strukturerade aktioner som den italienska staten genomförde som syftade till att göra Sydtyrolen mer och mer italienskt.

lovade Italien att Sydtyrolen – alltså den tyska och ladinska befolkningen, skulle få och behövde en skyddsstatus för att man som minoritet skulle kunna överleva språkligt och kulturellt. Det var något man också lovade gentemot Österrike i egenskap av att vara det ursprungliga tillhörighetslandet. Det var det första steget och det andra var när Österrike tog upp Sydtyrolens situation framför FN i New York 1960 och 1961 efter att situationen inte direkt hade förbättrats under 40- och 50-talet. Italien uppmanades återigen att allvarligt talat försöka skapa en autonomilösning för att lösa Sydtyrolens situation. Det tredje steget togs 1992 när Italien och Österrike förklarade konflikten kring Sydtyrolen som löst, återigen framför FN. Nu hade Sydtyrolen fått en autonomilösning. Och allt detta, dessa tre milstolpar medför att alla autonomibestämmelser alltid bestäms mellan Italien och Sydtyrolen och också Österrike. Det gäller även idag, ifall det skulle komma till en ändring av autonomistadgarna skulle det krävas att man kom fram till en överenskommelse med Österrike. Alltså Österrike har på grund av 1946, 1960-1961, 1992 intagit rollen som skyddsmakts gentemot Sydtyrolen. Också på grund av att allting godkänts av Österrike i egenskap av att vara Sydtyrolens... kallar vi det hemland, så lämpar det sig också på något sätt väl.

FK: Okej. Nästa fråga, tror du att det finns delar av den sydtyrolska befolkningen som önskar att man var en del av Österrike?

PA: Ja, det finns det säkert. Helt säkert. Helt enkelt på grund av att vi är en tysk- och ladinsktalande minoritet. Vi kallar oss också ofta som en österrisk minoritet eftersom historiskt sett så är det helt enkelt så att Tyrolen var en enhet. Självklart så är det förståeligt att det finns en del utav befolkningen som... [Achammer avslutar inte meningen] Också jag skulle vilja påstå att vår kulturella identitet inte är italiensk, utan något annat. Både språkligt och kulturellt. Men jag sträcker mig absolut inte så långt att jag säger att detta måste visas genom statliga gränser, utan det finns andra lösningar för en minoritet. Vilket vi i Sydtyrolen också har visat. Men fortfarande så finns det avsevärd grupp som säger: nej denna historiska orättvisa måste ställas till rätta. Med historisk orättvisa menar man den process som började efter första världskriget i och med att Italien annekterade Sydtyrolen. Dessa grupper finns fortfarande. På något vis är det historiskt legitimt, men idag – realpolitiskt, är det inte genomförbart. Man måste också säga att man tackolov har man funnit en bra lösning i Sydtyrolen. Det ursprungliga målet att skapa rättvisa och balans samt säkra minoritetens existens har egentligen nåtts.

FK: Okej. Och ett dubbelt medborgarskap var inte något tema?

PA: Jo, alldeles nyligen faktiskt. Det är egentligen fortfarande ett aktuellt tema. En gång togs ett initiativ från Italiens sida i det italienska parlamentet gällande möjligheten för Sydtyrolens befolkning att få ett dubbelt österrikiskt- och italienskt medborgarskap. Vi som parti undersökte rättsligt för två år sedan ifall och i vilken form det vore möjligt. Det finns stora förespråkare och motståndare för ett sådant dubbelt medborgarskap. Italien har inte något större problem med det... Vår rättsliga undersökare menade att för att genomföra en möjlighet till ett dubbelt medborgarskap krävs bara en omskrivning av den österrikiska grundlagen. På italiensk sida behöver man inte ändra några lagar stort, utan man måste bara skriva om den österrikiska medborgarskapslagen. Och man måste självklart definiera vad det skulle innebära, hur det ska regleras med värnplikt, rösträtt och sådana punkter. Det är säkerligen en angelägenhet som har mycket med känslor att göra. Det finns ett parti, Süd-Tiroler Freiheit som menar att detta dubbla medlemskap är ett första steg på vägen mot att ändra gränser. Vi har alltid sagt att vi ser på detta mycket europeiskt, eftersom det inte längre spelar någon roll vilken färg våra pass har eftersom vi ändå alla är medborgare i unionen. Därför spelar det ingen roll om vi är dubbelmedborgare så att säga. Vi ser på så sätt detta mycket europeiskt. Aldrig som ett första steg mot att ändra gränser.

FK: Okej. Kom det här initiativet från SVP, eller...?

PA: Initiativet togs från SVP men man måste säga att det i dagsläget nästan... Alltså vi har fortfarande diskussioner med de österrikiska regeringspartierna.

FK: Och vad säger de om saken?

PA: Det finns förespråkare och motståndare från Österrikes sida. I början så förstod man det hela fel och undrade: ”vad vill de nu? vill de ha stöd från staten? vill de ta del av vårt socialsystem eller vad vill de egentligen?” I början förstod man överhuvudtaget inte exakt varför. Man menade att Sydtyrolen har det ju redan så gott ställt, varför behöver de nu ett dubbelt medborgarskap också. Medan det för oss handlade om ren emotionell historia. En historisk, emotionell, kulturell angelägenhet. Det finns förespråkare som säger ”Ja”. Men det finns också vissa som säger ”Nej, det är inte nödvändigt att diskutera kring sådana saker nu 2013, när vi ändå alla är unionsmedborgare”. Jag tror också att det finns en bestämmelse

mellan länder inom den europeiska unionen som säger att man ska undvika dubbla medborgarskap. I alla fall nya dubblamedlemskap. Jag skulle inte utesluta att det kanske någon gång är realistiskt att genomföra. Då måste man också förklara mer noggrant för de österrikiska partierna, vilka de faktiska bakomliggande orsakerna är. Det var säkert inte något främjande för den här lösningen att även andra partier hoppade på den här idén och sa: ”Vi vill också ha den här lösningen, men det är det första steget och nästa är en gränsförskjutning”. Det var aldrig vår tanke med det hela.

FK: Okej, då skulle jag vilja prata om EU. Vilken roll har EU spelat för Sydtyrolens utveckling menar ni?

PA: En mycket viktig. För att förutom autonomin som grundläggande regelverk, så var det den europeiska unionen som bidrog till att befästa Sydtyrolens rätt till att tillfredsställelse och profitera av livskvalitet i den egna provinsens. Eftersom den Europeiska Unionen genom denna utveckling...[Ahammer byter tvärt ämne] Jag är också övertygad om att EU har ett mycket bra rykte hos den sydtyrolska befolkningen. För att den sydtyrolska befolkningen, känt av de stora fördelarna med fredsprojektet Europa, kanske mer än någon annan. Bara genom borttagningen av gränskontroller, genom Schengensamarbetet. Och i och med den gemensamma valutan. Även den yngre generationen vet hur det var när man skulle åka till Innsbruck för att studera och var tvungen att passera gränskontrollen och växla till Shilling och så vidare. Genom att man omfattas av den här närheten och utbytet mellan människor i Tyrolen och Sydtyrolen har man märkt vilka fördelar som den europeiska unionen medför. Därför är jag övertygad om att Sydtyrolen – i kontrast till Österrike där man ser kritiskt på EU, ser EU som något mycket positivt. Samt stödjer varje vidareutveckling, även utökad suveränitet för EU själv. Eftersom den utvecklingen främjar arbete som syftar till utjämning av olikheter men även ökar närheten den transnationella närheten till Tyrolen. Exempelvis innehar Sydtyrolen på grund av autonomin makten att direkt genomföra EU-riktlinjer utan att behöva vänta på att dessa ska godkännas och själv genomföras av staten. Det är också ett mycket intressant och spännande faktum. Jag är övertygad att om man skulle genomföra en enkätundersökning på gatan gällande hur man ser på den europeiska unionen så skulle en mycket stor procentuell del skulle tala väldigt gott om den europeiska unionen.

FK: Och ert parti också?

PA: Vårt parti också, absolut. Eftersom vi är positiva till alla former av europeiskt samarbete, till exempel regionala samarbeten som denna europaregion. Särskilt vårt parti vill behålla den europeiska tanken gentemot andra partier som vill lösgöra sig. För att separatism eller avgränsning betyder ju att tvångsmässigt avvika från den Europeiska Unionen. De gäller särskilt de partier som propagerar för att förskjuta gränserna eller bildandet av en egen stat. Folkrättsligt skulle det medföra att en ny stat aldrig skulle kunna bli medlem av Unionen, automatiskt. Utan skulle vara tvungen att verka utanför den europeiska unionen och utanför Euroramarna. Vi vill medvetet hålla detta emot dessa partier och säga: vi vill vara med och vidareutveckla den europeiska unionen. Också som det lilla Sydtyrolen som vi är... Men det har gett oss mycket hittills och det kan även vidare... [Ahammer avslutar inte meningen] Jag menar, väldigt många Sydtyrolare är öppna, studerar i utlandet och stannar sedan som akademiker där eftersom vår arbetsmarknad är begränsad. På så vis så kan man säga att den sydtyrolska befolkningen har en öppen inställning.

FK: Okej, ja. Men har man minoritetskomplex inom Europa? Eftersom Sydtyrolen trots allt är litet.

PA: Jag ser det till och med tvärtom. Sydtyrolen är egentligen en förebildsmodell, och det är vi inom provinsen inte alltid medvetna om. Jag tycker att det skulle vara fatalt ifall den sydtyrolska befolkningen imorgon skulle säga att autonomi är misslyckad och nu vill vi förflytta statsgränserna. Sydtyrolen är verkligen en modell där man har sett att en minoritet också inom en främmande stat också kan hitta en lösning som man är nöjd med. Jag tror att det verkligen skulle sända ut en dålig signal till andra minoriteter i Europa ifall om vi skulle säga att nej, autonomi är misslyckad så nu ändrar vi gränserna. För man måste ändå säga att många minoriteter orienterar sig efter Sydtyrolen och ses som en förebildsmodell för autonomier både i och utanför Europa. Från Tibet till Palestina... Det finns det fortfarande grupper som kommer till Sydtyrolen för att titta på vår autonomimodell. För jag tror att en mycket tydlig majoritet av Sydtyrolens befolkning ser positivt på autonomi, på vårt nuvarande liv som förs tillsammans [mellan båda språkgrupperna] och är nöjda med sin aktuella status. Och det är inte något självklart att lyckas utvecklas så pass långt inom en främmande stat. Därför tror jag att visserligen är vi väldigt små inom Europas gränser men vi spelar särskilt för minoriteterna en betydande roll. Gällande hur vi vidareutvecklar oss, vilka signaler vi sänder ut, om vi vill bygga vidare på denna autonomi eller imorgon säga att det allt bara var strunt. Därför tycker jag att just lilla Sydtyrolen har en betydelsefull roll.

FK: Tittar ni även på andra regioner som högaktuella Skottland och tänker att den här vägen skulle vi också kunna gå?

PA: Det kan man också vända på... Till exempel så var en parlamentarisk delegation från oss i Skottland förra året. Generellt säger alla minoriteter att om de hade haft den autonomistatus som Sydtyrolen innehar så hade de varit nöjda. Vår opposition i Sydtyrolen säger att vi måste bli så som Skottland eller som... ofta tas Kosovo upp eller vad det nu kan vara. Men andra regioner säger till oss, även Skottland...[Achammer avslutar meningen först senare] I Skottland handlade det ju från början inte om självständighet utan om överlåtandet av kompetenser. Och eftersom centralmakten i London inte ville ge ifrån sig dessa, eller i alla fall inte var beredda att göra det direkt, så ledde det till detta självständighetsreferendum. Men om man pratar med skotska *Nationalparty* så hade de vart nöjda idag ifall de haft den status som vi besitter. De skulle säga: om vi bara hade dessa kompetenser gällande lagstiftning... men vi har dem tyvärr inte. Det fördes väldigt länge en diskussion kring huruvida det hade vart en lösning som alla hade vart nöjda med ifall London hade gett ifrån sig dessa till Skottland. Sedan tog utvecklingen en annan riktning. Men som jag redan har sagt, andra säger till oss att ”vi hade vart nöjda med det som ni redan har idag”. Och å andra sidan så strävar vi efter en *fullkommen autonomi*, en modell där vi vill förvaltar över alla kompetenser som vi kan. Utom utrikespolitik, valutapolitik... – alltså de kompetenser som måste förvaltas av en stat, så skulle vi inneha resterande kompetenser. Det skulle vara vår önskestatus. Det skulle principiellt vara en realistisk modell som man också kan jobba på tror jag.

FK: Finns det alltså kompetenser som SVP säger att dessa skulle vi egentligen vilja ha med Italien ger dem inta till oss?

PA: Ja absolut, en hel rad. Tillexempel så skulle vi vilja ha primär bestämmelserätt gällande punkten skola, den har vi bara sekundärt. Vilket innebär att vi måste hålla oss till statliga riktlinjer. Vi skulle också till exempel vilja, så som man har det i Tyskland inom *bundesländerna*, inneha kompetensen gällande ett eget regionalt polisväsende. Alltså att bestämma över den inre säkerheten... Det finns en hel del sekundära kompetenser... exempelvis miljöskydd och urbanistisk som vi gärna skulle ha som primära kompetenser. En mycket central punkt vore att bli en finansautonomi. Så att man inte behöver ha regleringen som den ser ut idag med 90-10. Vi skulle alltså samla in 100 % [av skatteintäkterna] och

därefter betala staten för de kompetenser som de har hand om, alltså vrider vi på hela systemet. Inte att staten betalar oss 90 % utan vi i Sydtyrolen samlar in 100 % och bestämmer sedan med staten hur mycket vi betalar dem för de statliga kompetenserna. Det skulle vara vår idealmodell. Hos vissa italienska politiska grupperingar stödjer man även en sådan modell. Men den har inte implementerats än. Till exempel skulle den politiska situationen se annorlunda ut om en mitten-vänster regering styrde, utan en stor koalition som aktuellt har bildats i Italien. Då skulle vi kunnat uppnå finansautonomi relativt snabbt. Nu blir det svårt. Vi hade redan kommit fram till en överenskommelse med *Partito Democratico* och *Pier Luigi Bersani* där denna finansautonomi var en del utav den. En sådan utveckling skulle innebära att vi tar över förvaltningen av skatteintäkterna och sedan vrider 90-10systemet om. Det skulle vara en grundläggande önskan från vår sida. Kanske kommer det inte bli så lätt, för att man måste räkna med oroligheter från regeringens sida. Men det skulle leda till en väsentlig vidareutveckling [för autonomin].

FK: Men är det för att man då vill betala mindre än dessa 10 %?

PA: Inte nödvändigtvis, inte nödvändigtvis. Idag ser ju situationen tyvärr ut så att... De facto är att vi under åren också har fått mer än 90 %, till och med 100 % eller 110 % på grund av att vi tagit över flera grundläggande kompetenser. Men fördelen skulle vara att man å ena sidan skulle sköta förvaltningen av skatteintäkterna som idag är mycket komplicerat utformat. För det andra så pågår ju hela tiden processer mellan Sydtyrolen och staten. Till exempel när det har handlat om sparpaket som Monti-regeringen infört på en summa av nästan en miljon Euro som Sydtyrolen måste spara ihop. Det tvistas kring detta eftersom Sydtyrolen säger att det inte motsvarar de gällande reglerna med 90-10 och staten säger: nej det här är nu statligt intresse. Självklart vore man i en annan position om man hade pengarna i den egna fickan och sedan för en tvistefråga. Kanske är man också tvungna att betala i slutändan eller också inte. Detta istället för att vi på grund av autonomistadgarna kanske under 5-10 år måste vänta på pengar. Man vore i en helt annan position. Och med en finansautonomi så vore ju såklart någonstans också vår önskan att man ska kunna bestämma över den direkta skatten någon gång. Alltså inte bestämma kring alla skattelagar, men över den direkta skatten och avgifterna. Det skulle ju eventuellt innebära att man inbringar mindre pengar och har mindre att förfoga över. Men det är inget som oroar oss och det betyder inte att vi automatiskt vill ha mer pengar och betala mindre skatt. Utan det kan också vara så att resultatet blir ett stort minus men det skulle befästa vår säkerhet. Alltså, större möjlighet att planera, också att ökat

kunna gestalta skattesituationen själva. Till exempel gällande vissa konkurrensnackdelar, för dessa finns - som jag redan pratat om. Det finns firmor som utvandrar från Sydtyrolen till östra Tyrolen, för att de menar att de har en skattemässigt bättre situation i Österrike. Dessa nackdelar skulle man kunna jämna ut, och det vore vår önskan.

FK: Okej. Sista temat, framtiden. Var ser ni Sydtyrolen om 10 år?

PA: Antagligen så kommer inte så mycket ha förändrats på 10 år. Men jag tror att Sydtyrolen är inne på rätt spår i och med att man faktiskt försöker göra samma sak som man också jobbat med de senaste 10 åren – att bygga ut provinsens självständighet men inom autonomins ramar. Jag skulle önska mig mer öppenhet, både från ungdomars sida... och att man inte faller för dessa medvetet populistiska mål som exempelvis strävan efter att bli en egen stat. Utan att alla tre språkgrupper sätter sig ner tillsammans och funderar kring hur framtiden ska gestaltas. Fram tills nu så har det faktiskt rått ett ”*bredvid varandra*” än ett ”*med varandra*”, som jag redan nämnt. Vi måste i Sydtyrolen värna mer om det här *med varandra* de olika språkgrupperna emellan. Därför skulle jag snarare önska att man huvudsakligen fokuserar på det de kommande åren. Jag är också övertygad om att Sydtyrolen har möjligheten att utvecklas positivt om man utnyttjar de potential som man har inom olika områden. De olika kulturenerna är ett exempel på en sådan potential, även de olika språken som talas likaväl som vårt landskap. Men jag önskar mig som sagt lite mer öppenhet istället för att man alltid för samma diskussioner, alltid pratar om att man ska ”göra nått annat”. Jag tror inte att detta leder till något bra.

FK: Okej. Och vad vore det slutgiltiga målet för Sydtyrolen?

PA: Det slutgiltiga målet... Jag tror inte att en autonomi någonsin är ett slutgiltigt mål. Jag är övertygad om att det aldrig kommer komma till ett slutgiltigt mål. Och egentligen är det något bra för det ska inte finnas en viss status där man sen säger: om vi får det här så är vi nöjda. För då kommer det alltid finnas diskussioner vad man hade kunnat göra annorlunda. Som jag sagt, helt enkelt fortsätta på den vägen vi redan är inne på. Mer självständighet inom ramarna för autonomi. Också att sträva efter balans och samarbetet istället för konfrontation. Det borde vara det grundläggande målet. Och detta har vi försökt att definiera med begreppet ”*fullkommen autonomi*”. Men det beror även på vilka ram-förutsättningar vi ges av staten och hur den utvecklar sig de kommande åren. I vilket fall som helst så tror jag att vi har goda

grundläggande förutsättningar.

FK: Men ifall man slutligen innehar nästan alla kompetenser på provinsial nivå, vad saknas då? Då handlar det väl ändå bara om gränser...

PA: Ja precis. Men så ska det ju också vara. Man ska ju utvecklas så långt att gränserna inte längre spelar någon större roll. Så ska det ju vara... Det kan väl inte vara vårt mål att bara helt enkelt ha gränser kring vårt lilla land. Så kan det väl inte vara! Det måste snarare handla om att man vill förvalta över mer, för att man har visat och sett att det fungerar väl och att en autonomi är en bra lösning. Om människor av ren princip har ett problem bara med att ha ett italienskt pass, då kan man inte lösa det på ett annat sätt än att förskjuta gränserna. Fast jag tror inte att det här problemet finns idag eftersom man har sett att man kan hitta en lösning utan att göra om gränserna. Det är ju det positiva i det hela, att man har lyckats hitta en sådan lösning. För vem vet hur den sydtirolska historien annars skulle sett ut... Sammanfattningsvis kan man ju säga att det fanns en konflikt som sträckte sig över årtionden, men som inte krävde några offer. Det är inte heller någon självklarhet, i många minoritetsregioner i världen har det blivit folkuppror eller blodiga konflikter. Det har vi aldrig haft i Sydtyrolen. Sydtyrolen har alltid verkat målinriktat med tålmod och resistens. Man har valt att verka genom att förhandla och på så vis hitta en lösning, och det är värt mycket. Det gäller även under tider när man inte haft det så bra ställt och levt under förtryck. Och det är något Sydtyrolen kan vara stolt över – att på ett fredligt sätt hittat en bra lösning.

FK: Men fanns det inte också terrorgrupper...?

PA: ... Jo. Det fanns det i och för sig. Men den kärngrupp som bildades under början av sextiotalet hade aldrig som mål att skada människor. Därför sprängde man strömledningar under den så kallade *die Feuernacht*, för att stänga av energiförsörjningen. De menade att ”vi har inte något tålmod kvar för nu har vi förhandlar kring det här i 15 år och det har lett till något”. Men gruppens mål var att aldrig skada människor... Självklart var detta en balansgång, det måste man medge... två-tre människor föll offer, både av den efterföljande terror (folterungen) som genomfördes från italiensk sida men också en gång på grund av ett bombattentat. Det här bombattentatet leddes inte korrekt och tyvärr dog en människa. Men som tur är blev det inte värre än så! Det hade också kunnat nå helt andra dimensioner. Om man känner till de år där det verkligen fanns stora spänningar i Sydtyrolen så vet man det...

Ifall någon i Sydtyrolen hade sagt: nu räcker det, nu tar vi till vapen... Det var nära att det skedde flera gånger genom historien. Vi betecknar den här gruppen och liknande inte som terrorister utan som aktivister för Sydtyrolen. Eftersom de inte strävade efter att bedriva terror utan försökte helt enkelt bara med alla medel... deras mål var snarare att röra om, också internationellt. Historiker är än i idag oense kring huruvida dessa grupperingar var en viktig faktor till att autonomilösningarna tog fart, eller inte. Ena sidan menar att de spelade en viktig roll eftersom de uppmärksammade internationell media kring vad som faktiskt hände i Sydtyrolen. Också för att de häktades och fick genomgå en mycket sträng, rent utav omänsklig rättslig process som då sköttes från Milano där den italienska domstolen låg vid den tiden. Just dessa ”*Milano-processer*” uppmärksammades stort från internationell media och man fick upp ögonen för Sydtyrolens situation. Den andra sidan menar att det snarare var något som fördröjde förhandlingarna som skulle leda fram till en lösning. Där finns olika expertåsikter. Men tackolov så krävdes i alla fall inga flera människooffer, och det får man allt säga att det var en bedrift.

FK: Okej, sista frågan. Om vi föreställer oss att Sydtyrolen blir till en egen stat trots allt, vilka fördelar och nackdelar skulle det medföra?

PA: Nej jag vet inte... jag måste ärligt talat säga att jag tycker det är svårt att över huvud taget föreställa mig fördelar med en sådan lösning. Det är svårt, men visst kan jag beskriva fördelar som andra ser. Då skulle man inte behöva vara en del av en stat som har massiva skulder, och som har det svårt att på en politisk nivå... tja man ser ju hur situationen ser ut i Rom just nu. Man har svårt att genomföra en reformpolitik eller att vidareutveckla sig. Vi skulle inte ha södra delen av staten som är beroende av oss i form av stöd, eller vad det nu kan vara. Men jag tycker det är svårt för att jag är för mycket realist. Vägen till en fristastlösning är omöjlig. För det första: hur ska man få rättigheter till att bli en egen stat – det vore den första frågan. Jag har fortfarande inte fått något svar på detta av dem som propagerar för en egen stat. Alltså, hur skulle den här utvecklingen se ut fram till att man är en egen stat. För det andra, och det är något som jag fått bekräftat både från juridisk och politisk sida, likväl som av folkrättsexperter. De säger: om ni blir en egen stat då står ni utanför EU, Euro-ramarna och Schengen ramarna. Det skulle betyda att man först måste hävda sig som en ny stat och sedan ansöka för att få en viss status. Nej, jag kan inte föreställa mig detta. På grund av å ena sidan den politiska och rättsliga genomförbarheten, men särskilt den sociala- och samhällsaspekten. Vad skulle det betyda för Sydtyrolen gällande spänningar mellan språkgrupperna? Jag tycker

det är svårt att föreställa mig något sånt, och vill inte heller tänka i den riktningen. Jag menar visst är den statliga situationen inte så lätt för oss, ekonomiskt sett. Den innebär mer belastning genom skatter och ådragningar. Men man hittar alltid en lösning, och man måste också ärligt talat säga att vi har profiterat massivt av denna autonomi. Vi har i regionen ett jätte stort välstånd. Man kan bara titta på vad vi har kunnat finansiera när det gäller offentliga byggnader eller struktur. Det finns ingen annanstans – inte i andra grannregioner, varken i Kärnten eller österrikiska Tyrolen. Automin har gjort det möjligt för oss att ha full sysselsättning och det allmänt gott ställt. Man får inte tycka att bara för att vår välfärd skärs ned lite grann så vill vi direkt ha en ny lösning. Det skulle vara orättvist. Vi är trots allt fortfarande en av Europas rikaste regioner. Då verkar det som om man bara vill ta och ta och när man måste ge tillbaks lite, vilket andra regioner också måste som är än rikare än oss, så säger man direkt: nej, nu vill vi inte vara med längre. Det skulle ge bilden av att Sydtyrolare är bortskämda och det vore absolut inte bra!

FK: Det har du säker rätt i. Det var det hela, tack så mycket!

Intervju med Sven Knoll

Sven Knoll = SK

Frida H Karlsson = FK

FK: Idag är den 4.5. Vi är i Innsbruck på café Central. Här pratar Frida Karlsson och mitt emot mig sitter Sven Knoll, hej Sven!

SK: Hejhej.

FK: Vi börjar med ett par punkter för protokollet. Skulle du kunna presentera dig, vad du heter och vilken roll du har för Süd-Tiroler Freiheit.

SK: Jag heter Sven Knoll. Jag är sedan 2008 *abgeordnetet* i Sydtyrolens Landtag. Egentligen har jag varit aktiv inom politiken länge, sedan jag var 14 år. Först inom ungdomspolitiken och sedan på lokal nivå i *gemeinderat*¹⁴⁸. Och som sagt sedan 2008 är jag den yngsta *abgeordnete* i Landtag och verkar där tillsammans med min partikollega Eva Klotz. Vi är de två representanterna från rörelsen Süd-Tiroler Freiheit och vår huvudfråga är Sydtyrolens självbestämmanderätt. Alltså att Sydtyrolen i en fri och demokratisk röstning ska få bestämma huruvida man fortsättningsvis vill vara en del av Italien eller inte.

FK: Okej. Och du sa att du började redan som ungdom, var det då i Sydtyrolen eller i norra Tyrolen?

SK: Egentligen i båda, för som sagt en del av min familj är från norra Tyrolen och en del är från Sydtyrolen. Därför är temat återförening något som beträffar min egen familj, eftersom det uppstått väldigt intressanta situationer [i Sydtyrolen]... Vår rörelse är till exempel också för ett dubbelt medborgarskap. Jag är exempelvis född i Sydtyrolen och har därför ett italienskt medborgarskap, men en stor del av min släkt är från norra Tyrolen och har där med österrikiskt medborgarskap. För att vara exakt så är jag ju faktiskt en utlänning gentemot min egen släkt. En mycket paradox situation, som egentligen återspeglar Sydtyrolens historia

¹⁴⁸ Politiskt råd på lokalnivå.

eftersom gränserna drogs genom familjer. Därmed är det [frågan kring dubbelt medborgarskap] en familjär angelägenhet för många i Sydtyrolen. Och även en kulturell fråga eftersom inte bara familjer splittrades utan även kulturella gemenskaper. Därför kämpar vi för att dessa ska växa ihop.

FK: Intressant. Då börjar vi med första temat: Sydtyrolen. Hur skulle du beskriva Sydtyrolen för någon som inte känner till Sydtyrolen så bra?

SK: Tja, geografiskt sett så ligger det i precis i mitten av Europa. Mellan norr och söder och öst och väster... Sydtyrolen är bara en del av *det hela*. Man är en del av Tyrolen, som består av norra och östra Tyrolen och också Welsch-Tyrolen¹⁴⁹ om man ska vara exakt. Man har en mycket lång historia och egentligen också en intressant sådan. Eftersom det som idag utspelar sig i Europa, att många folk och språkgrupper lever tillsammans på samma plats, det fanns i helt naturligt i Tyrolen under många århundraden. I Tyrolen levde tyskar, italienare och ladinare mer eller mindre fredligt tillsammans. Visst fanns det konflikter också, men det finns det överallt. Det är en mycket intressant punkt för att på den tiden var inte det något självklart i Europa. Tyrolen är också en av de äldsta fastlandsdemokratierna, man lösgjorde sig snabbt från de som regerat över regionen [skratt], och var alltid stolt över sina särdrag. Det är nått som jag tror symboliserar Tyrolen väl; att man ibland kan vara lite väl envisa [skratt] – där utesluter jag inte heller mig själv... men att man också är öppen för nytt och även tolerantare och mer öppenhjärtade än andra. Det symboliserar *tyrolare*.

FK: Fint, det kan jag nog hålla med om. Okej, ditt parti. Kanske kan du beskriva ditt parti?

SK: Alltså mitt parti är egentligen inget parti utan vi ser oss som en rörelse.

FK: Jasså! Okej.

SK: Av en mycket enkel anledning att vi inte vill bli betraktade som ett klassiskt politiskt parti. Med det menar vi att ett parti har vissa strukturer som bland annat beträffar det organisatoriska i ett parti – en viss hierarkisk struktur vad det gäller Ortsgrupper, områdesgrupper och så vidare. Och denna uppbyggnad vill vi inte nödvändigtvis ha, för att vi

¹⁴⁹ Historisk benämningen för Trentino.

inte tror att det är det rätta sättet att bedriva politik idag. Särskilt vad det gäller att få unga människor intresserade för politik. För unga människor är det viktigt med aktionism, de vill att förändringar ska ske snabbt – Jag med [skratt]! Men i verkligheten är det inte alltid så lätt, man får inte alltid direkt det som man vill ha. Men man måste ge unga människor känslan av att de kan bidra med något, och det är vårt mål. Och det hela fungerar bättre om man är uppbyggd som en rörelse och alltså inte har så stränga strukturer samt en tydlig profil. Med det menar jag att man inte får förlora fokus för att man sysselsätter sig med allt för stora politiska frågor utan att man har konkreta mål. Man ska kunna säga: jag är en del av den ena eller den andra politiska rörelsen eller politiska inriktningen för att jag delar det här målet och aktivt vill jobba för att uppnå det. Och det här är en punkt som skiljer oss från andra [partier] för att Süd-Tiroler Freiheit har väldigt tydliga mål. Vilket så klart också leder till konfrontation, för någon som har så tydliga mål kan såklart väcka irritation hos andra. Men det ska vara så inom politiken och jag tror att det också visar på trovärdighet när man vet var man faktiskt står. Många partier har den ena dagen en åsikt och nästa en annan, och så är inte Süd-Tiroler Freiheit. Vän och fiende vet exakt för vad vi står, och kan direkt sortera in oss i ett fack – antingen tycker man om oss eller inte. Det är egentligen vad som skiljer oss från klassiska partier.

FK: Okej. Men vill man inte heller i framtiden arbeta som ett klassiskt parti?

SK: Nej, för vi ser att politik inte ska föras på det viset. En ung människa som bestämmer sig för att engagera sig inom politiken måste först börja på lokalnivå och sedan jobba sig vidare genom varje nivå. I alla fall var det så tidigare. Och jag tror inte att unga människor vill det längre. För när de har idéer ska de också kunna ta upp dem direkt och inte behöva ta vägen genom alla hierarkiska nivåer. Och vi ser att vi har varit framgångsrika med det här upplägget för att vi har nästan bara unga människor i vårt parti. Vi har en genomsnittsålder på ungefär 30 år och det är inte en självklarhet inom politiken idag. Jag tror att det är viktigt att man ger unga människor känslan av att det inte räcker att bara kritisera saker, man måste också komma fram med förslag hur man vill förändra. Det var också min egen personliga anledning att jag började med politik. Man måste också ge unga människor känslan av att de tas på allvar och inte bara precis innan ett val till ungdomsrepresentationen inom provinsen sker. Och säga: din idé är viktigt, och kanske inte alls så dum och det vore värt att fundera vidare kring den. Så jobbar vi väldigt mycket [inom vår rörelse].

FK: Du har redan pratat om mål och hur viktigt det är med mål... Vilka är egentligen era huvudmål eller huvudteman?

SK: I Sydtyrolen spelar historien en viktig roll och därmed också framtiden. Eftersom Sydtyrolen ofrivilligt blev en del av Italien och därmed står frågan fortfarande öppen huruvida vad som ska hända med Sydtyrolen i framtiden. Vi ser att vi har tillhört Italien under 90 år, men vi har aldrig riktigt landat och blivit en del av landet. Det finns säkert undantag där integrationen från italienarnas sida har fungerat väl, men i det stora hela så råder ett parallellsamhälle. Italienarna lever i sin egen värld och sydtyrolarna lever i sin egen värld. Där finns det väldigt stränga... hur ska jag säga... gränser. Det ser man till exempel inom språkfrågan som handlar om Ortsnamnen. Italienarna har ju skapat nya namn för alla orter i Sydtyrolen. Och har på så sätt skapat sig en egen värld i Sydtyrolen, men det stämmer inte överens med den ursprungliga världen. Och i och med detta så känner sig inte italienarna hemma i Sydtyrolen. För nästan alla bor i de större städerna; Bozen, Meran och Brixen – men inte i periferin. När de vill röra sig i Sydtyrolen och har en karta med sig och frågar om vägen där det står något Ortsnamn så måste människorna svara: jag är ledsen man jag har aldrig hört talas om det här stället. Och inte på grund av en politisk övertygelse utan för att man faktiskt inte känner till det här namnet. Och självklart för det här till att italienarna på något vis inte känner sig hemma här i vårt samhälle. Uttrycket ”*Disagio*”¹⁵⁰ har alltid funnits i Sydtyrolen och det använder italienarna för att beskriva det obehag som man känner. Detta har bidragit till att det har bildats ett parallellsamhälle i Sydtyrolen. Vi ser att Europa utvecklar sig framåt. Vi har sett den här utvecklingen i Katalonien, nästa år är Skottland på tur och vi ser att Europa har ändrat sig extremt mycket under de senaste 20 åren. Alla dessa förändringar var positiva. Därför ställer vi oss frågan; varför ska inte Sydtyrolen kunna förändra sig? Varför ska inte Sydtyrolen få bestämma själva vad/vart man vill vara en del av i framtiden? Det är också vårt mål – att vi genom en folkomröstning ska kunna bestämma om man fortsättningsvis vill vara en del av Italien eller ej. Att vi tillhör Italien tillför oss politiska och ekonomiska problem. Det är ett faktum att vi... hm, hur ska jag uttrycka det här... som sydtyrolare är en del av en stat som vi egentligen inte tillhör. Eftersom vi kulturellt-, familjärt- och egentligen även i grund och botten politiskt tillhör resten av Tyrolen. Vi har i mitten av Europa en situation där ett folk och land fortfarande är splittrade som var en följd av ett krig som idag är nästan 100 år tillbaks men problem har inte lösts. Därför menar vi att det mest demokratiska...[Knoll byter

¹⁵⁰ Italienska för obehag

tema] Det kommer också bli en... hur ska jag uttrycka mig... framtida utmaning för Europa hur man ska förhålla sig till dessa teman. För som sagt, det finns inte bara ett Sydtyrolen – även om sydtyrolare själva ofta tror att de inte bara är Europas centrum utan även världens centrum [skratt]. Så är det inte. Man det är frågan hur Europa behandlar detta. För Europa byggdes utav nationalstater utan att ta hänsyn till folken. Det finns hur många exempel som helst på regioner i Europa där gränser dragits inte bara emot befolkningens vilja utan även utan att ta hänsyn till kulturella och politiska enheter. Vi tror att Europas stora utmaning kommer bli att tillåta nya institutioner. Ifall vi lever i ett gemensamt Europa där det inte finns några gränser längre, då får det inte heller spela en stor roll ifall till exempel två regioner säger att man vill bli en gemensam region igen inom Europa. Det måste vara möjligt. För att annars har vi bara ett nationalstaternas Europa och inte ett regionernas och folkens Europa. Och det är det som vi vill sträva efter. Det är viktigt att alltid understryka att vår strävan efter självbestämmande inte är något bakåtsträvande eller nationalistiskt utan ska ske i en europeisk kontext. Därför håller vi en nära kontakt med andra europeiska folkgrupper och tycker att det är mycket viktigt.

FK: Ja, det med regionerna är ju på något vis det nya...

SK: Det var ju den idén man hade för 20 år sedan – ”*Folkens och regionernas Europa*”. Ur den idén skapades ju även 1991 Europaregionen Tirol som har ett eget kontor i Bryssel och så vidare. Men på grund av inte minst finanskrisen och även många andra aspekter har den här idén dragit sig tillbaka allt mer. Idag har vi egentligen återigen ett Europa bestående av starka nationalstater. Det har till och med blivit värre för att ett par starka nationalstater sätter ton och de andra måste följa. Regionerna respekteras relativt dåligt. Tyvärr är det alltid så i tider av kris. För att i kristider måste staterna i första hand ta hand om sig själva och inte sina folk och regioner och deras särdrag. Toleransen finns inte gentemot de egna minoriteterna och främjandet av dessa, för det är ju också en finansiell fråga. I och med detta uppstår då ett avundsjukekomplex vilket vi ser mycket tydligt i Italien. Södra Italien har ett väldigt starkt avundsjukekomplex gentemot Sydtyrolen för att Sydtyrolen har det relativt gott ställt och strukturerna i Sydtyrolen fungerar väl. Därför uppstår avundsjuka. Till exempel finns det röster i Italien som menar att autonomi måste avskaffas, vilket är ett mycket stort problem. Inte bara Sydtyrolen är ju en autonomi, till exempelvis Sardinien är en autonomi, Trentino är en autonomi... särskilda regioner som ”Ostertal” som har en fransk befolkning – de är ju alla autonomier. Och de andra regionerna menar: varför ska de ha det bättre ställt än vi? Därför

menar de att alla dessa särskilda autonomistatusar bör tas bort. Detta är ju lite problematiskt eftersom då dras allting med samma kam. Nu, i slutet av 90-talet så genomfördes försöket till federalism, vilket innebar att man tar bort fokus från nationalstaten och förlägger mer i periferin och nu i samband med krisen så tas allt detta tillbaka. Därför drar staten allt mer ned på våra kompetenser som vi har i Sydtyrolen med motiveringen att ”nu måste vi först och främst fokusera på staten”. Men samtidigt har Italien inte råd att säga: vi accepterar ingen demokratisk folkomröstning eller vi klubbar ner en omröstning. Jag tror att dessa tider är förbi... och jag tror att detta även är Europas kommande utmaning.

FK: Okej, intressant. Nästa tema behandlar relationer utanför Sydtyrolen. För det första: relationen med Italien, hur ser ni på den?

SK: Alltså vi har ingen dålig relation med Italien. Alla som kommer till Sydtyrolen menar att Söd-Tiroler Freiheit har en dålig relation med italienarna, men det stämmer egentligen inte. Man måste skilja på italienare i Sydtyrolen och italienarna i Italien. Skillnaden däremellan är enorm. För att italienarna i Italien visar till exempel ofta förståelse för Sydtyrolens problem. Ett klassiskt exempel är Italiens före detta *statspresident* Francesco Cossiga som tog upp ett förslag i parlamentet som precis handlade om självbestämmanderätten. Han ville genomföra en folkomröstning som skulle ge Sydtyrolen chansen att bestämma om man ville tillhöra Italien eller inte. Sedan dog han och det blev inget av omröstningen. Parlamentet löstes upp i vanlig italiensk kaotisk ordning. Men jag tror att om man frågar italienarna i Italien skulle de visa förståelse. Om man förklarar [situationen] för dem... för att många känner inte till Sydtyrolens situation och att majoriteten av befolkningen är tyskspråkig och att vi är ett område som historiskt aldrig har tillhört Italien. Men italienarna i Sydtyrolen är ett problem. För att italienarna i Sydtyrolen lever i en annan värld än italienarna i Italien. Italienarna i Sydtyrolen härstammar från andra delar av Italien och kom till Sydtyrolen under fascismens tid efter andra världskriget. Innan första världskriget fanns det bara ett par tusen italienare i Sydtyrolen vilka huvudsakligen var arbetare från Trentino. Dessa människor skickades till Sydtyrolen för att göra det här området mer italienskt. Man måste också tillägga att de inte kom från samma område utan från olika regioner i Italien. Ibland hade de till och med kommunikationssvårigheter mellan varandra eftersom de talade olika dialekter och så vidare. Den gemensamma nämnaren blev att de fick tala riksitalienska och där började redan problemet i Sydtyrolen. Eftersom de inte hade några gemensamma kulturella rötter. I Sydtyrolen så har varje lokalt område egna särskilda föreningar som särskilt verkar för att

behålla traditioner. Man har också egna dialekter, det har inte italienarna i Sydtyrolen. Som gemensam nämnare har de endast det faktum att de är italienare! Och vad som också hör dit är att de kom hit huvudsakligen under fascismens tid. Därför upplevde de fascism som något positivt. För att huvudsakligen var det ju fattiga människor från outvecklade delar av Italien som fick för den tidens mått välinredda lägenheter med rinnande vatten och allt. Dessutom fick de direkt arbetsplatser... subjektivt sett så hade de det gott ställt. Sedan så ändrades situationen efter kriget, man införde att alla offentliga arbetsplatser skulle fördelas efter språkgruppernas storlek. Innan så hade dessa bara tilldelats italienare, inte den sydtirolska befolkningen. I och med detta så hade alltså inte italienarna fullkommen tillgången till arbetsplatser och på grund av detta så började italienarna att inte längre trivas full ut. Därför så ser man i Sydtyrolen att väldigt många italienare har det här nationalistiska i sig... Vi har i Sydtyrolen fortfarande en hel del fascistiska relikter från denna tid. Vi har till exempel *Segerstatyn*¹⁵¹ och det jätte stora Mussolini minnesmärket som ska symbolisera det fascistiska segertåget. Och dessa har blivit till identifikationsfigurer för italienarna i Sydtyrolen. Det är det stora problemet... för det finns till exempel inget italienskt parti i Sydtyrolen som stöttar en borttagning av de fascistiska relikerna. Eller som är för borttagningen av de fascistiska ortsnamnen och så vidare. Alltid när temat tas upp så väcks de nationalistiska känslorna hos dem. Jag tror att det här är det stora problemet för att man inte lyckas hitta en diskussionsbasis. I Bozen så försökte man 2002 eller 2003 att döpa om torget som ligger bakom Segerstatyn, som heter Segertorget. Bozens borgmästare, som var en italienare, menade att det var en provokation gentemot sydtirolarna. Han föreslog att man skulle döpa om torget till Fredstorget eftersom en seger tillhör alltid bara en sida, freden tillhör båda. Den italienska befolkningen protesterade häftigt emot detta. Sedan genomfördes en folkomröstning på lokalnivå och majoriteten var för att behålla namnet Segertorget. Då var många Sydtyrolare tvungna att djupt andas in och ut ett par gånger, för att om man inte ens är beredda att döpa om ett torg från segertorget till fredstorget – hur ska man då kunna leva fredligt tillsammans? Det här är parallellsamhällets problem, att det delade livet i Sydtyrolen bara fungerar när sydtirolarna är lugna och duktiga och bara accepterar saker. Men när sydtirolarna tar mod till sig och säger: ”varför ska jag acceptera att polisen säger till mig att jag ska prata italienska med honom för nu är vi i Italien” eller ”varför påtvingar du mig ett namn som jag inte ens vill ha” då uppstår sådana spänningar. Vi ser helt enkelt att dessa problem inte har lösts även fast 90 år har passerat. Vi hade autonomin, vilket gav Sydtyrolen

¹⁵¹ Den tyska beteckningen: Siegesdenkmal

ett visst välstånd. Och detta välstånd ledde till att man struntade i att ta upp de problem som fanns i Sydtyrolen. Ungefär efter mottot: jag har det finansiellt gott ställt därför spelar det ingen roll vad det här torget heter. Men nu märker vi att det här välståndet inte längre finns kvar i samma utsträckning och alla dessa problem har inte lösts... och nu dyker de upp igen. Vi tror att detta kan bli en fara i framtiden, för om problemen inte löses och den ekonomiska situationen förvärras då kommer de etniska spänningarna att förstärkas. Och det är en fara för den fredliga samlevnaden i Sydtyrolen och även för den politiska utvecklingen. Därför vill vi att man ska ta dessa problem på allvar och det är en diskussion som italienarna i Sydtyrolen måste ta sig an! Hittills så har de inte varit tvungna att göra det, eftersom det i motsats till i Tyskland aldrig har genomförts en organiserad nazistisk utrensning i Italien. Fascisterna i Italien fanns kvar på sina offentliga arbetsplatser precis som innan kriget. Och militären marscherar än idag framför Segerstatyn, överallt i resterande Europa vore detta otänkbart! Men i Sydtyrolen är det fortfarande realitet.

FK: Hur skulle en lösning kunna se ut?

SK: Helt enkelt genom att man tar bort dessa saker! För att man har försökt att göra om dessa minnesmärken till uppmaningsmärken. Men vem ska dessa uppmana? Inte sydtyrolarna för de var aldrig fascister. Och ifall italienarna inte ens ser dem som uppmaningsmärken utan som symboler för sin nationalstolthet, då kommer de ändå aldrig att uppfylla funktionen av att uppmana. Därför tycker vi att det kanske vore bra om man behöll 1-2 minnesmärken och uppgraderar dem historiskt. Men att man tar bort resten. Det skulle säkerligen leda till spänningar under en kortare tid, men när de väl är borta så kommer en generation växa upp som inte kände till dem. Och det vore ett tydligt historiskt snitt som ju också gjordes i Spanien – alla Franco-minnesmärken togs bort, precis som i Tyskland. I och med att de behålls i Sydtyrolen och gång på gång lyfts fram för att stärka den italienska nationalkänslan, så kommer inte problemet att lösas. Särskilt inte eftersom Italien inte är beredd att döpa om dem!

FK: Okej. Hur ser ni på relationen med Österrike? Gällande ett dubbelt medborgarskap och så vidare.

SK: Ja den idén kom ursprungligen från Italien. För att 2006 ändrades lagen för medborgarskap i Italien. Innan dess kunde man bara ha endast ett italienskt medborgarskap. De som hade ytterligare ett medborgarskap förlorade automatiskt det italienska. Italien

ändrade 2006 den egna lagen kring medborgarskap och införde dubbelt medborgarskap för den egna italienska befolkningen som var bosatt i italienska minoritetsområden som exempelvis Istrien. Men också för italienare som utvandrade till Argentina under 2000-talet, intressant nog. Man införde även 18 platser i parlamentet som endast var för utlandsitalienare. Dessa har idag egna valkretsar och de väljer, oberoende av var de lever, 18 stycken ledamöter till parlamentet. Och då så sa vi att om Italien erbjuder de egna minoriteterna ett dubbelt medborgarskap, då vore det ju idealt att även ge Sydtyrolen denna möjlighet. Så uppstod idén och Italiens *statssekretär* uppmärksammade denna och sa att Italien inte hade något emot det. Men sedan så växlades så klart regeringen och det hela rann ut i sanden. SVP ägnade den här frågan inte heller särskilt mycket uppmärksamhet och därför fångade vi upp den här frågan igen 2010. 2011 räckte vi in ett medborgar-initiativ till den österrikiska regeringen. Där hade vi samlat in underskrifter från hela Österrike så att det skulle tas upp i *nationalrat* – och nu är det uppe till diskussion. I juni så kommer lagen kring medborgarskap att ändras, men fram tills dess så kommer säkert inte så mycket att ha hänt... Vi hoppas på att det till hösten ska ske något.

FK: Skulle det göra situationen bättre?

SK: Ja absolut. För som man ser, jag är en utlänning gentemot min egen släkt. Och så ser situationen ut för många i Österrike, särskilt eftersom många sydtyrolare är bosatta och lever i Österrike. Eftersom under den tiden, 1939, då sydtyrolarna var tvungna att bestämma sig huruvida man ville tillhöra Italien eller utvandra så flyttade många till Österrike och stannade där. Många har också släkt och familj i Österrike och därför tycker vi att det mest naturliga vore att ge Sydtyrolare möjligheten att få ett österrikiskt medborgarskap. Innan valen har vart i Österrike så är det såklart svårt att införa för det skulle ju betyda att Sydtyrolen får möjligheten att rösta och det finns exempelvis inget socialdemokratiskt parti i Sydtyrolen. Därför så är det svårt för SPÖ¹⁵² att stötta ett sådant projekt. Men vi hoppas att det ska gå lättare efter valen. Särskilt eftersom Italien inte har något emot det och gång på gång understrukt detta. I Europa är det ju också normalt. Det fanns en tid då man försökte undvika dubbla medborgarskap, men de flesta staterna har det idag. Tyskland har det till exempel och många har följt deras exempel under de senaste åren. Och det motsvarar ju också dagens realitet i Europa för det lever inte bara tyskar i Tyskland och i Österrike bara österrikare. Man

¹⁵² Socialdemokratiska partiet för Österrike

måste också säga att autonomin var en bra tillfällig lösning men den kommer inte att långsiktigt hjälpa Sydtyrolen att bevara sin kultur och sitt språk.

FK: Intressant. Om man ser allmänt på relationen med Österrike, hur viktig är den?

SK: Politiskt så är Österrike mycket viktig för Sydtyrolen eftersom Österrike innehar en skyddsmaktsfunktion gentemot Sydtyrolen. Men 90 år isär betyder såklart 90 år isär vilket har inneburit att man har distanserat sig från varandra. Men så var det i Tyskland också mellan öst och väst. Dock så har man sett att det ändå var ett riktigt beslut att återförena de två även om de inte hade mycket gemensamt 1989. Och så ser vi även på saken i Sydtyrolen särskilt eftersom man har en gemensam ekonomisk struktur i östra och norra Tyrolen och Sydtyrolen. Idag måste man konkurrera med varandra gällande turism till exempel. Och i en globaliserad värld så kommer det i framtiden inte att fungera att man måste stå i konkurrens mot varandra på ett så litet område som egentligen har samma utbud. Det vore ju ekonomiskt sett smartare att de regioner som har gemensamma nämnare också samarbetar och löser problem som uppstår tillsammans. Därför är kontakten till Österrike viktig, eftersom om Sydtyrolen också hade valrätt så vore inte bara Sydtyrolen en historisk hjärtesak för de österrikiska partierna utan även en politisk aktuell angelägenhet. De österrikiska partierna skulle då också vara tvungna att ta itu med Sydtyrolens rättigheter i Österrike eftersom det skulle innebära politiskt stöd eller inte från Sydtyrolens invånare. Det skulle förändra situationen eftersom det idag är så att Österrikes skyddsmaktsfunktion bara märks av så länge partier väljs som aktivt för en politik som tar hänsyn till denna. Men om det om 20 år finns ett parti som säger att ”Sydtyrolen intresserar oss inte längre” och vi har ett problem som hänvisas till skyddsmaktsfunktionen – då står vi ensamma där. I ett sådant fall så finns det inte längre någon som stöttar Sydtyrolen... Vilket skulle vara ett stort problem för Sydtyrolen. Med ett dubbelt medborgarskap skulle man som sagt kunna lösa ett sådant problem.

FK: Men vad betyder idag egentligen skyddsmaktsfunktionen rent konkret?

SK: Till exempel om Italien, vilket idag också är fallet, drar ner på autonomin och ignorerar rättigheter som är internationellt förankrade då behöver man en partner som kan ta upp det här. En stat som kan uppmärksamma problemet för EU eller som då hos FN och säga: titta, här bryts internationella rättigheter. Det kan bara en stat! En minoritet kan inte träda fram framför FN. Så vem ska göra det... I vårt fall Österrike eftersom de har skrivit under detta

internationella kontrakt med Italien och därmed också har rätt att inleda ett sådant förfarande. Men det behövs också människor och valda partier som tar hänsyn till den här särskilda funktionen och inte säger: nej, Italien är ju vår starkaste handelspartner och vi vill inte sätta den relationen på spel och därför struntar vi i om Sydtyrolens rättigheter dras in. Det är inte fallet idag, men vi har inga garantier för hur det kommer se ut i framtiden. Därför behövs det målinriktade skyddsmekanismer. För desto längre tid som går ju svagare blir den emotionella kontakten. Och ju starkare behövs en faktisk politisk kontakt. Och här skulle det också behövas ett starkare samarbete – ett parlament för hela Tyrolen. Det är något som vi också är för. Eftersom det finns så många områden där man skulle kunna föra ett perfekt samarbete. Till exempel vad det gäller turism, infrastruktur, trafik med mera.

FK: Okej, men låt oss se här... Vi har alternativet dubbelt medborgarskap och vi har fristatslösningen eller alternativet att bli en del av Österrike igen... Finns det en stark längtan att bli en del av Österrike och därmed bara ha ett österrikiskt medborgarskap?

SK: Ja det finns ju olika modeller. Självbestämmanderätten skulle ju medföra att befolkningen själva får bestämma hur man vill gestalta framtiden. De möjliga modellerna vore i så fall: Förbli en del av Italien [Knoll säger här egentligen fel och säger Österrike men menar Italien]; bilda en egen suverän stat; eller återförening med Österrike. De är dessa tre modeller som också togs upp av Cossiga i lagförslaget till parlamentet.

FK: Och Süd-Tiroler Freiheit tycker?

SK: Süd-Tiroler Freiheit tycker att befolkningen ska få bestämma! Vi håller oss inte till en modell eftersom vi inte känner till grundförutsättningarna. Fram tills idag så har det aldrig funnits ett liknande fall i Europa där det handlar om en intern utvidgning. Med det menas att ett område som idag genom en stat är medlem i den Europeiska Unionen bildar en ny stat. Är man då fortfarande en del av EU? Denna fråga är fram tills idag inte besvarad. Får man behålla Euron? Är man då tvungen att ansöka om att bli medlem i EU; där Italien också har veto-rätt vilket skulle kunna bli aktuellt. Vore man då utanför Euron och måste därför bygga upp en egen valuta? Det är frågor som fram tills idag inte har blivit besvarade. I och med folkomröstningen i Skottland nästa år så kommer säkert en del saker att klaras upp. Därför menar vi att det vore farligt att få befolkningen att bara följa ett av de olika alternativen och säga att de andra intresserar oss inte. Vår eller min personliga åsikt är säkerligen att vi skulle

stöta på minst svårigheter om vi blev en del av Österrike. För vi skulle automatiskt vara en del av EU, lösningen är historiskt legitim eftersom det också är en fråga om erkännandet från andra stater – om man bildar en egen stat så måste man erkännas av de andra staterna. Och hur legitimerar man bildandet av en egen stat? Sydtirolen var aldrig självständigt. Och ifall man har rätt till självständighet så är det bara eftersom man blev splittrad från sina resterande tillhörande områden och inte för att man var en egen stat som slogs ner, det måste man också tänka på. Men det är självklart att ifall vi skulle bli en del av Österrike igen så måste man också reda ut hur frågan beträffande italienarna ska lösas. Det betyder att man skulle behöva införa samma skydd för dem som den tyska och ladinska befolkningen har i dagsläget. Man skulle också så klart behöva försäkra att den italienska befolkningen i Sydtirolen för det första inte skulle förlora det italienska medborgarskapet, och för det andra också direkt skulle ges möjligheten att få österrikiskt medborgarskap. Därmed skulle italienarna få ett dubbelt medborgarskap så att inte samma situation uppstår som idag sydtirolarna befinner sig i.

FK: Okej. Nästa tema behandlar den supranationella nivån. Vilken roll har EU spelat för Sydtirolen?

SK: EU har spelat en väldigt viktig roll för Sydtirolen. Även vad det gäller återförenandet av de regionala delarna i Tyrolen. Att vi till exempel inte behöver betala med Lire utan har en gemensam valuta i Bozen och Innsbruck¹⁵³. Det har också blivit lättare att korsa gränser, det inte är lika påtagligt idag som för tjugo år sedan. Sydtirolen har profiterat väldigt mycket av EU och därför ser vi också vår framtid inom den Europeiska Unionen. Vår framtid är absolut inom Europa och inte utanför. Men som sagt det ligger i våra händer hur Europa kommer att utveckla sig. Italien isolerar sig just nu från Europa på grund av finanskrisen och den politiska situationen som råder i Italien. På grund av det har en situation uppstått där Sydtirolen inte längre kan jämföra sig med de europeiska centrumerna utan måste jämföra sig med Italien. Vi ser att finanskrisen också har påverkat Sydtirolen, till exempel vad det gäller firmor. De satsar inte längre på att expandera i Sydtirolen utan flyttar till östra Tyrolen. Därmed förlorar vi arbetsplatser och arbetskraft, vilket absolut är ett problem som i grund och botten beror på det faktum att vi tillhör Italien. Det faktum att vi är en del av Italien för oss också en bit längre bort från Europa. Det finns ju också en diskussion kring införandet av en nord- och sydeuro. Det vore såklart ett absolut mardröms-scenario ifall vi i Sydtirolen plötsligt befann oss i

¹⁵³ Regionhuvudstad i österrikiska delen av Tyrolen.

samma valutabåt som Italien, Grekland och andra stater i en slags sydeuro-region. Dessa saker är inte bara fantasier. Italien har i och för sig en regering igen men man vet inte hur länge den kommer att hålla. Det hette alltid att varje ekonomisk kris är snart över men det blev alltid bara värre. Det är helt enkelt en fråga som Sydtyrolen måste ställa sig för att man har i egenskap av att vara en del av Italien helt enkelt vissa svårigheter som norra och östra Tyrolen inte har.

FK: Hur viktig är Europaregionen Tirol för Sydtyrolen? Också när det gäller Sydtyrolen framtid?

SK: Europaregionen Tirol var ett projekt från 90-talet som ingav hopp. Det bekämpades från Italiens sida, till exempel så vägrade man att acceptera det gemensamma kontoret i Bryssel som öppnades. Tidigare så fanns det även ett dubbelt parlament mellan Sydtyrolen och norra Tyrolen där man hade möjligheten att ta upp vissa teman; den förbjöds av Italien men återinfördes igen. Idag har vi ett tredelat parlament tillsammans med Trentino, vilket också är ett viktigt organ men tyvärr har den ingen möjlighet att funktionellt genomföra och bestämma kring ändringar. Till exempel vad det gäller stiftandet av lagar har man inget att säga till om. Man skulle behöva ett gemensamt parlament som också har möjligheten att stifta lagar men det tillåts inte av Italien hittills.

FK: Hur ser ni på Sydtyrolens framtid? Vart är Sydtyrolen om 10 år?

SK: Nu är det ju 2013... alltså jag hoppas inte att vi måste vänta 10 år tills vi får möjligheten till en folkomröstning gällande framtiden. Som sagt, som ung människa är man ofta otålig [skratt]. Nej men jag tror att mycket kommer hända i Europa nästa år. 2014 kommer bli det stora händelseåret i Europa. För att om Skottland får möjligheten att genomföra sin folkomröstning – och så ser det ju ut eftersom Stor Britannien har ju sagt ja, då kommer mycket att ändra sig. Ifall den här interna utvidgningen i Europa därmed sker så kommer en diskussionsprocess att sätta fart runt om i Europa för att om Skottland får varför ska inte vi? Den kommer även att nå Sydtyrolen. Alla dessa frågor gällande vad som är möjligt eller ej kommer att redas ut. Och då kommer man inte heller kunna säga till Sydtyrolen. För att om det är möjligt i Skottland och kanske även i Katalonien då måste det även gälla för Sydtyrolen. Därför tror jag att den här kombinationen av finanskris, hänsyn till den egna

identiteten och av unga kritiska människor kommer att lyfta den här frågan i Sydtyrolen. Vi bidrar också så gott vi kan till att denna diskussion förblir aktuell och inget som tynar ut. Därför tror jag att det kommer ske en hel del förändringar i Sydtyrolen de kommande åren. Jag hoppas att vi inte behöver vara med om att fira detta tragiska jubileum 1918/1920 då Sydtyrolen har varit en del av Italien i 100 år! Utan innan dess redan har uppnått vår frihet.

FK: Vad det gäller att uppnå majoritet vid en sådan omröstning... där oroar ni er inte?

SK: Nej. För att vi har genomfört många åsiktsundersökningar där vi utan att ha gjort något stort förarbete helt enkelt har ställt denna fråga och det har alltid vart så att mer än hälften av befolkningen har sagt att vi skulle vilja ha självständighet.

FK: Har ni då frågat hela befolkningen?

SK: Ja hela befolkningen. En sådan omröstning har aldrig genomförts i Sydtyrolen hittills. Jag tror inte att det finns något tysktalande parti i Sydtyrolen som vid en omröstning skulle rösta för att vi förblir en del av Italien... Och när befolkningen har haft tid att bli informerade och också medvetna om att det här är *Den* stora historiska omröstningen som kommer att bli det avgörande beslutet för Sydtyrolen... då tvivlar jag inte alls på att majoriteten kommer rösta för en framtid utan Italien.

FK: Sista frågan gäller finanskrisen. Ser du en skillnad vad det gäller befolknings separatistiska intresse innan finanskrisen och efter finanskrisen?

SK: Finanskrisen har bidragit med att människor är mer känsliga för vissa teman. Exempelvis om pensionärerna i Sydtyrolen ser att någon som har arbetat hela sitt liv får 200€ mindre än en människa som har gjort samma jobb lika länge i Österrike. Eller om bensinen ibland kostar 20cent mer i Sydtyrolen än i norra och östra Tyrolen. Det har självklart bidragit till att människor frågar sig: varför är det så? Och svaret på frågan är: för att vi är en del av Italien. Och följdfrågan blir då naturligtvis ”måste det vara så?” och ”måste det förbli så?”. I och med det så bidrar självklart finanskrisen till att separatismen förstärks – inte bara i Sydtyrolen utan i hela Europa. Men det ser jag inte som något negativt utan egentligen är det något positivt eftersom det utkristalliserar att det finns olika ekonomiska strukturer. Och att det ibland är det

så att regioner tillhör ekonomiska strukturer som de egentligen passar ihop med. Kanske blir det därmed ännu tydligare att det finns regioner som Sydtyrolen och norra Tyrolen som både ekonomiskt och historiskt passar ihop och de vore världens naturligaste sak ifall dessa skulle återförenas igen. Finanskrisen är säkerligen en bidragande faktor men det får inte heller vara den enda anledningen till att man vill återförenas. För det vore faktiskt lite opportunistiskt om jag skulle säga: jag går helt enkelt dit där jag har det som bäst ställt. För att imorgon har vi det kanske bättre ställt i Schweiz, ska vi då gå dit? Det vore såklart ett felaktigt sätt att lösa problemet. Men den förstärker effekten, ja.

FK: Okej, jätte bra, det var det hela. Tack ska du ha!

Intervju med Michael Demanega

Michael Demanega = MD

Frida H Karlsson = FK

FK: Idag är det den 10 Maj 2013 och vi är i Bozen. Här talar Frida Karlsson och mitt emot mig sitter...

MD: Michael Demanega.

FK: Du kanske kan börja med att berätta vad du har för roll i partiet?

MD: Jag är *generalsekretär* vilket innebär att jag är partiledarens högra hand. Jag har många uppgifter som har med det organisatoriska att göra och sköter även kommunikation och förmedlandet av partiets bild utåt. Jag är också en del av arbetsorganet samt partiets högsta organ som består av fem personer. Alltså är jag en del av toppen på partiet.

FK: Hur såg din väg ut dit?

MD: Jag var de senaste fem åren ungdomsrepresentant för partiet. I somras så avslutade jag mina studier i Trient¹⁵⁴. Sedan så fick jag erbjudandet till den här posten på grund av en ledningsväxling i partiet där Uli Mair tog över positionen som *Obfrau*¹⁵⁵. Pius Leitner hade den här posten men tog ett steg tillbaks. Uli var redan föreslagen som kandidat och så fort som hon tog över den posten så behövde hon en generalsekretär och då föreslog hon mig till den posten och jag valdes till det i höstas.

FK: Får jag fråga hur gammal du är?

MD: Jag blir 27 första juli.

¹⁵⁴ Den regionala huvudstaden i Trentino.

¹⁵⁵ Högsta positionen inom partiet.

FK: Det är ju ganska ungt.

MD: Ja i jämförelse med andra så är jag rätt ung, men SVP har ju också en ung kandidat som är ett år äldre än jag. Men visst för politiken är jag ung, och där saknas säkerligen ibland respekten för någon som är så pass ung som jag. Kanske inte respekt... men man får inte samma förtroende och vissa tänker ”den där unga pojken där” och så. Men Uli är ju också en kvinna vilket också på något vis är lite ovant. Först måste man förtjäna sin respekt på något vis...

FK: Hur länge har du varit aktiv inom politiken?

MD: Jag har varit medlem i partiet sedan 9 år tillbaks. Jag har kandiderat till både Landtag och *Gemeinderat* och de senaste åren så har jag jobbat för att bygga upp ungdomsorganisationen.

FK: Jag har några olika teman och jag tänkte att vi går igenom dem helt enkelt. Jag skulle gärna vilja börja med Sydtyrolen självt. Hur skulle du beskriva provinsen för någon som inte känner till Sydtyrolen så väl?

MD: För det första så är man en italiensk provins i den bemärkelsen, men man ser direkt att naturen, människorna och karaktären definitivt inte är italiensk. Man är ett trespråkigt land där Italienarna utgör ungefär 30 % utåt sett men om man tar sig en titt på landet så ser man att de mest är koncentrerade kring Bozen. Utanför Bozen så är Sydtyrolens karaktär ganska *tysk*. Söder om Bozen så är man också flerspråkig i städerna men landsbygden präglas av en tyrolsk karaktär. Sydtyrolen är också absolut en blommande region. Man var alltid en förebildsregion men nu på grund av Eurokrisen och statskrisen och dessa svagheter så har Italien dragits nedåt. Och därför blir också gränsen vid Brenner mycket mer påtaglig. Det hette alltid ”öppna gränser” och ”ett folkens Europa utan gränser” men på grund av denna statskris så upplever vi att den här gränsen [till Österrike] både är synlig och påtaglig. Eftersom vi måste hjälpa till i den här svackan och bidra till sparpaket och att de ekonomiska tillgångarna sjunker. Firmor utvandrar till östra och norra Tyrolen. Vi har en högre arbetslöshet. Därför blir det faktum att vi är en del av Italien ett allt större problem i dessa tider. Därför blir frågor kring självständighet allt mer aktuella och når också ut till en bredare publik. Tidigare var det kanske ett tema som bara intresserade vissa små skikt av

befolkningen men idag når det ut till en mycket bredare massa och är en fråga som egentligen beträffar alla.

FK: Då går vi vidare till Die Freiheitlichen. Kan du beskriva ert parti?

MD: Vi grundades 1992 på grund av en historisk händelse. 1992 förklarades konflikten kring Sydtyrolen som löst mellan Österrike och Italien. Vårt parti ville markera att nu när Sydtyrolen inte längre lever under med denna konflikt så kan man också utveckla sig till en normal demokratisk region för innan hade man bara ett enpartis-system. SVP dominerade regionen och man höll ihop emot Rom. När Sydtyrolen la konflikten åt sidan så var det nödvändigt med ett flerpartisystem som också kontrollerar det ledande partiet och bidrar med balans mellan opposition och regering. Det fanns tidigare inte. Vi ville också sätta ner en fot eftersom vi tyckte, och fortfarande tycker, att autonomi bara var en tillfällig lösning som måste vidareutvecklas. Idag ser SVP denna lösning som den slutgiltiga lösningen, vilket tidigare inte var så. Vi tycker inte att det är möjligt eftersom den är otillräcklig och ofullständig på flera punkter.

FK: Vilka är kort sammanfattat era huvudteman?

MD: Ja så klart visionen av en fristat för Sydtyrolen. Och också hur framtiden ska se ut för det här landet är såklart de visioner och perspektiv som vi sysselsätter oss med starkt. Men det kanske inte är ett tydligt tema på det sättet eftersom det inte präglar vårt vardagliga arbete hos Die Freiheitlichen. Annars så är vi såklart ett kontrollparti som står för transparens och opposition. Vi vill begränsa det systemet som finns idag i Sydtyrolen där bara ett parti regerar. Vi vill ha pluralism i demokratiska diskussioner. Ett tema är fullkommen transparens och folkliga rättigheter samt kontroll. Också invandringspolitik där vi vill att det ska dras ner på invandringen för att det fortfarande styrs från Italien och vi har ingenting att säga till om. Människor kommer från alla möjliga länder till Sydtyrolen och lär sig italienska och blir långsiktigt inte en del av den sydtyrolska befolkningen. Alltså leder det till immigration till den italienska folkgruppen. För det tredje så jobbar vi såklart med familjepolitik, socialpolitik och politik för arbetstagare och så vidare – den sociala biten.

FK: Mitt nästa tema behandlar relationerna utanför Sydtyrolens gränser. Jag skulle vilja fråga hur relationen med Italien ser ut?

MD: Som parti eller region?

FK: Som region men sett från ert parti.

MD: Vi har som parti inga faktiska kontakter med italienska partier och med Italien på det sättet eftersom vi är ett minoritetsparti som verkar för den tyskspråkiga och ladinska befolkningen. Vi vill också behålla den här profilen av att vara ett minoritetsparti för att så fort som vi ger upp den här profilen så kommer autonomin att ifrågasättas. För den har en etnisk karaktär som bara genom avgränsning mot Italien går att bibehållas. När vi medvetet bara ses som tyskspråkiga italienare så har vi nästan blivit italienare. Så fort som människor identifierar sig med Italien så har vi inte ingen rätt till våra speciella rättigheter och dylikt. Då kommer Italien säga: varför vill ni ha speciella rättigheter när ni ändå är italienare? Vi måste vi behålla vår karaktär och styrka som minoritet. Italien är ju nästan utlandet för oss eftersom man till exempel kulturellt är helt annorlunda jämfört med Sydtyrolen. Vi orienterar oss alltid mot norr – mot norra Tyrolen, Bayern och Tyskland vilket är vår kulturella hembygd på det sättet. Italien är mest ansvarig för problem, det måste man ändå säga. De drar ner på vår provinsiella budget, de ändrar våra lagstiftningar och gröper ur vår autonomi. Och därför förblir Italien en bromskloss och ett hinder för vår utveckling... Självklart tycker man om den italienska kulturen och också landet i sig och människorna. Men det kommer alltid finnas en potentiell konflikt där. Vi tror att vår situation bäst skulle kunna lösas genom bildandet av en fristat. Situationen ser idag ut så att man har en ursprunglig befolkning som är tysk och ladinsk och också en italiensk befolkning vilken även har rätt att betrakta Sydtyrolen som deras *hem*. Om man väljer en annan lösning kommer situationen bara att omvändas. Om vi skulle återförenas med Österrike – vilket inte är en realistisk lösning, så skulle minoritetskonflikten bara bli omvänd. Då skulle italienare utgöra en minoritet och problematiken vore den samma. Med en egen stat skulle man kunna lösa dessa problem och gemensamt bygga upp ett eget Sydtyrolen som är allas hem. Så länge vi är en del av Italien och bara utgör 1 % av nationalstatsbefolkningen kommer vi inte kunna fokusera på annat än att försvara våra rättigheter som minoritet.

FK: Jag förstår. Hur ser relationen med Österrike ut? Är man nöjda med hur det ser ut i dagsläget?

MD: Österrike kommer i egenskap av att vara Sydtyrolens faderland alltid att spela en speciell roll för provinsen. Dessutom har landet en officiell skyddsmaktsstatus gentemot Sydtyrolen. Man kommer alltid vara tacksam för att Österrike genom historien har skyddat och stöttat Sydtyrolen, även om det är något som kanske mindre och mindre uppmärksammas allt eftersom generationerna växlar ut.

FK: Tror du att det finns en del av befolkningen som längtar efter att tillhöra Österrike igen?

MD: En liten del av befolkningen gör säkert det. Men jag tror att man måste ta hänsyn till det faktum att det faktiskt gått nästan 100 år sedan man splittrades. Idag tror jag att fokus främst ligger på provinsen vad det gäller identitet och medvetenhet. Och i så fall som andra prioritet en slags österrikisk identitet.

FK: Hur ser ni på relationen med den italienska befolkningen i Sydtyrolen?

MD: Den italienska befolkningen i Sydtyrolen utvecklar sig framåt. De har börjat bli mer sydtyrolskt medvetna och det känns som om de också börjar tänka efter och visa respekt för den sydtyrolska befolkningen. De är mer mottagliga för att diskutera samt ekonomiskt och politiskt samarbete. De tänker efter... För fem år sedan så genomfördes en undersökning som visade att en större del av den italienska befolkningen var för en fristatslösning än emot. Det visar att stora delar av den italienska befolkningen utvecklar sig framåt och också bildat en slags sydtyrolsk identitet. Det är något mycket positivt. Men så länge vi är en del av Italien har vi ingen möjlighet att ge dem utrymme i vår politik. Om vi bildade en fristat skulle vi kunna fokusera på hela Sydtyrolens befolkning. Tyvärr så har den italienska befolkningens politiker ofta en nyfascistisk inriktning och därför för vi där idag inget samarbete med deras partier. Kanske skulle det vara på sin plats att skapa ett nytt parti där...

FK: Okej. Då skulle jag vilja prata om relationer på supranationell nivå. Vilken roll har EU spelat för Sydtyrolens utveckling?

MD: Inte en särskilt stor roll... EU:s politik stämmer inte alltid överens med den politik som förs i Sydtyrolen. Till exempel så menar EU att alla EU-medborgare ska ha samma möjlighet att söka ett arbete men i Sydtyrolen så har vi regleringen som bestämmer att alla offentliga arbetsplatser fördelas efter språkgruppernas storlekar. Man tar ingen hänsyn till autonomi.

Dessutom är Sydtyrolen ju bara representerad i EU genom Italien och vilket gör det svårare att påverka. Att fokus ligger så mycket på nationalstaterna när det kommer till EU gör att vi... vi som verkar för Sydtyrolen blir för små. Om vi hade vart en egen stat så hade vi vart direkt representerade i Bryssel, då hade saker sett annorlunda ut. Vi har inte heller någon partner inom den italienska politiken som verkligen vill representera och stötta Sydtyrolen... Kanske skulle man kunna representeras tillsammans med Österrike i EU, att de skulle ha ett större intresse och visa mer respekt för Sydtyrolen. Men det bästa hade vart om vi skötte det själva genom vår egen stat.

Man känner inte heller av EU så mycket i Sydtyrolen. Visst har man Europaregionen Tirol men där tas inte viktiga politiska punkter upp, i alla fall inte hittills. Men kanske i framtiden om utvecklingen går åt "rätt håll".

FK: Hur ser ni Sydtyrolen i dagens Europa? Kan man vara med och konkurrera på den europeiska marknaden?

MD: Ja, ekonomiskt sett absolut. Jag är övertygad om att Sydtyrolen också som fristat skulle kunna överleva i Europa. Visst måste man säkerligen föra vissa samarbeten men man skulle ha de bättre ställt än nu. Italien medför helt enkelt för många problem och för många kriser.

FK: Hur ser ni på Sydtyrolens framtid? Vart tror ni att Sydtyrolen befinner sig om 10 år?

MD: Vårt mål och vår förhoppning är att Sydtyrolen ska bli en egen stat. Självklart vore det nödvändigt att behålla en god kontakt med Österrike och Italien med vilka man skulle fortsätta att samarbeta. Den italienska befolkningen i Sydtyrolen skulle få minoritetsrättigheter och man skulle se till att dessa togs hänsyn till. Vissa kompetenser som militär, post, tåg och så vidare skulle fortsättningsvis skötas från Italien. Vägen dit vill ju vi från Die Freiheitlichen nå genom att informera vår befolkning om vilka fördelar vi faktiskt kommer att kunna uppnå genom att lösgöra oss från Italien. Sedan skulle en omröstning genomföras.

FK: Och ni oroar er inte när det gäller att uppnå en majoritet vid en sådan omröstning?

MD: Nej. Absolut inte. Det finns ingenting som tyder på något annat... Dessutom vore detta

en demokratisk lösning som är förankrad i folkrätt. Och vem skulle kunna neka Sydtirolen ett beslut som fattas demokratiskt? Vårt politiska system bygger ju på demokrati! Vi skulle också kunna bli en förebild för andra folk, en förebildsregion. Ifall Italien inte skulle tillåta oss att genomgå den här utvecklingen skulle det förmedla en väldigt dålig bild av dem. Visst det här skulle bli ett projekt som självklart skulle ta tid. Men autonomi krävde också 40 års kamp och nu har vi haft den här lösningen i 20 år. Autonomi räcker inte till längre, den är både otillräcklig och orättvis. Vi vill inte att Italien ska styra alla dessa kompetenser som de gör idag. Så länge vi är en del av Italien så kommer det alltid finnas en konflikt där. Vi som minoritet måste alltid försvara oss och alltid inta försvarsställning gentemot Italien. Om man bara genomförde denna sista kamp för självständighet så skulle den sen vara giltig för alltid. Och oavsett ifall Skottland inte går den här vägen så kan- och bör, vi gå den ändå! Oavsett hur vissa punkter kommer vara tvungna att lösas så som EU-medlemskap så är vi säkra på att det här är den bästa lösningen. Schweiz är också en stat utanför EU som fungerar väl, därför ser vi inte denna eventuella problematik kring ett EU-medlemskap som något som kommer att hindra oss. Politik handlar ju om att sätta upp mål och sedan genomföra dem, och det planerar vi att göra.

FK: Tack då tror jag att jag fått svar på alla frågor jag ville ställa.

Intervju med Dietmar Zwerger

Dietmar Zwerger = DZ

Frida H Karlsson = FK

FK: Vi börjar med ett par bakgrundsfrågor för protokollet. Vad har du för en roll i partiet?

DZ: Vårt parti leds av fem personer och jag är en av dessa fem, alltså ledningsmedlem. Jag är också ansvarig för Europafrågor samt socialpolitik.

FK: Okej. Hur hamnade du i politiken?

DZ: Hm... det var nästan 20 år sedan. Det var helt enkelt på grund av ett politiskt intresse. Egentligen varför jag hamnade hos *Union*¹⁵⁶ berodde på det kända plakatet... Känner du till det? ”Vi skiter i den här staten” och sedan var det ett dass...

FK: Nej det känner jag inte till [skratt].

DZ: Ja när jag var 20 så tyckte jag att det var bra och det väckte min uppmärksamhet och så fortsatte det hela.

FK: Okej. Mitt tema behandlar Sydtyrolen ur ert partis synvinkel. Hur skulle ni beskriva Sydtyrolen? [Zwerger tvekar] Kanske också vad som är viktigt för Sydtyrolen?

DZ: Vad som är viktigt för Sydtyrolen?

FK: Ja för någon som inte känner till Sydtyrolen så bra?

DZ: Ja de fina bergen såklart [skratt]. Jag tror att de finaste hos oss är det faktum att vi har tre språkgrupper i vårt land. Att vi länge har krigat men att vi för ett liv bredvid varandra idag–

¹⁵⁶ Förkortning som Zwerger använder sig av för Bürger Union für Südtirol

inte med varandra, men i alla fall bredvid. Ett *med varandra* vore önskvärt men åtminstone så för vi ett fredligt bredvid varandra. Jag tror att det är en stor rikedom om man kan uppskatta det. Sydtyrolen har också en intressant bro-funktion mellan norr och söder i Europa. Därför har vi också tyvärr en väldigt tung genomfarts-trafik, det är väl nackdelen med det hela. Det är nog det som är det finaste med Sydtyrolen som jag kommer på just nu.

FK: Okej. Då skulle jag vilja prata lite om ert parti. Kan du beskriva ert parti?

DZ: Ja... vi har genomgått en omvandling. Därför är jag en del av det här partiet igen. Jag var en tid inte längre en del av partiet. Egentligen så var man ett konservativt parti... på tiden där man hade det där plakatet så var man egentligen det. Då kunde jag identifiera mig med den slags politik, men sedan var det för mycket för mig. Man hade också en tendens av att vara ett högerparti. Men sedan så bröts sig den högradelen av partiet ut och bildade Süd-Tiroler Freiheit. Den delen var ju också en del av Union für Südtirol. Sedan delade man på sig och kvar var dels den mycket patriotiska delen som alltså är Süd-Tiroler Freiheit och Union für Südtirol. Sedan blev Union für Südtirol till Bürgerunion och fick en lite mer vänsterinriktad politik. Därför så blev jag en del av partiet igen. Süd-Tiroler Freiheit var för mycket för mig. Det här *med varandra* språkgrupperna emellan är mycket mer min grej. Bürger Union har ju till och med en italiensk kvinna i ledning. Hon pratar tyska, men hon är italienska. Ja... och vi fokuserar mer på det sociala och medborgares rättigheter istället för fristat eller återförening med Österrike och sånt. Utan vi strävar ju efter *Europaregionen Tirol* vilket jag inte ser som något nationalistiskt. Utan mer något som verkar på ett plan över nationalstaterna. Det tycker jag om.

FK: Vilka är era huvudteman?

DZ: Det största temat är familjepolitik. Familje- och socialpolitik. Vi bryr oss mer om de små sakerna, inga världsändrande saker, utan praktiska små saker i vardagen. Vi är också för direkt demokrati. För i Sydtyrolen så har vi ett parti som enväldigt har regerat sen 1948. Befolkningens deltagande i vad som sker är mycket liten. Vi vill ha lättare tillgång till folkomröstningar och att gränsen som gör att en folkomröstning kan förkastas för att en för liten del av befolkningen deltar, ska sänkas. Dessa teman samt Europaregionen Tirol, det är våra huvudteman. Vi är också det enda partiet som inte bedriver en populistisk politik.

FK: Hur menar du då?

DZ: Hur jag menar då. Vi är det enda partiet som vill uppnå små mål och inte jätte stora. Jag tycker att vi är det enda partiet som strävar efter en realistisk utveckling för Sydtyrolen. Europaregionen Tirol finns redan och den måste vi bara fylla med lite liv också. Den finns, men den lever inte än. Europaregionen vilar på fördrag och överenskommelser så som *Madrid överenskommelsen*. Den fungerar! Till exempel en egen stat som Die Freiheitlichen eftersträvar... det är populism tror jag. Eller jag är till och med övertygad om att det är det! Då skulle vi ju inte vara en del av EU längre. Det är inte möjligt att överleva utanför EU, det går bara inte. Och att bli en del av Österrike... där kanske du har bättre koll än vad jag har... men en statsväxel inom EU är inte tillåtet. Alltså är det populism. Vi erbjuder inte befolkningen något som inte är genomförbart bara för att det skulle ge oss många röster. Då fokuserar vi hellre på mindre teman till exempel gratis dagis. Man kan inte bygga upp en ny stat på månen, det går inte, det är populistisk politik. Det kanske låter bra men det går inte... Därför är jag också en del av Bürger Union, för att vi för en jordnära politik.

FK: Jag förstår. Då skulle jag vilja prata lite om relationer utanför Sydtyrolens egna gränser. Hur ser ni på relationen mellan Sydtyrolen och Italien?

DZ: Tja... ja om man tycker att det är extremistisk att säga att vi ogärna är en del av Italien då är vi det... Men jag tror att majoriteten av Sydtyrolens befolkning ogärna är en del av Italien, till och med de flesta SVP-väljarna. Jag tror att emotionellt så är relationen med Italien inte så komplicerad, men där kan jag bara tala för mig själv. Jag har mycket att göra med Italien i och genom mitt arbete och även privat. Alltså emotionellt så har jag inget problem med Italien. Jag tror att vi i södra Sydtyrolen nästan inte har några problem alls med Italien, emotionellt sett. Men gällande politik och förvaltning så vill vi inte vara en del av Italien, där finns det ett problem. För Italien håller på att drunkna av problem. Att man behöver tre månader för att kunna bilda en regering... i en tid där det hade vart viktigt att det sker snabbt... Italien är ett politiskt fiasko. Berlusconi...[skrattar hånfullt]. Det är ett stort problem att Berlusconi fortfarande är den mäktigaste mannen i Italien. Jag tror att det är ett stort problem att tillhöra Italien när det gäller politik och förvaltning även fast vi säkerligen kommer förbli en del av Italien på grund av EU-bestämmelser. Det måste man acceptera. Därför tycker vi att de vore bra att förflytta kompetenser till Europaregionen Tirol. Det finns ju 21 Europaregioner i

Europa tror jag. Vi är ju inte de enda, det är ju inte vi i Bürger Union som har hittat på det här med Europaregioner utan det skapades i samband med Madrid överenskommelsen. Därför tror vi att detta kommer ge oss mer frihet bort från Italien och desto mindre beroende vi är av Italien desto bättre kan vi kanske överleva ekonomiskt, kulturellt och socialt. Det är vår tanke i Bürger Union. Tyrolen som stat är inte realistisk och vi vill hålla vår politik realistisk.

FK: Alltså säger ni att ni kan förbli en del av Italien men ni vill ha mer kompetenser förflyttade till Europaregionen Tirol?

DZ: Precis. Fast vi vill ju såklart egentligen inte vara en del av Italien, men realiteten ger oss denna situation. Realiteten och de bestämmelser som finns gör så att vi måste förbli en del av Italien. Det går inte på något annat sätt ifall vi vill förbli en del av EU, och det vill vi. Det kanske låter orealistiskt men vi tror att staternas betydelse kommer bli allt mindre och förlora allt mer kompetenser. Det finns inte längre stater med en egen valuta, eller gränskontroller... det kan man bara ha i samarbete med andra stater[det tyska språket gör det att det inte går att utläsa ifall Zwerger talar i futurum eller i presens]. Stater förlorar allt mer kompetenser och vi hoppas att utvecklingen fortsätter i den riktningen och att europaregioner kanske får allt fler kompetenser.

FK: Men har ni inte också ett... är det alltså ert mål? Att Europaregionen Tirol får all fler kompetenser?

DZ: Precis. Kanske kommer möjligheten någon gång att finnas för en *fri* Europaregion Tirol. Det är väl att drömma lite... att säga att staterna ska försvinna helt. Det är att drömma, men man får ju ha drömmar. Men så länge som staterna fortfarande finns kvar måste det finnas ett intresse att överlåta mer kompetenser, och det är inte att drömma sig iväg – de är realistiskt. Det är vad vi vill. SVP är också för Europaregionen Tirol men de stöttar den inte fullt ut. De använder den bara som alibi. Vi vill verkligen göra något utav den.

FK: Okej. Då skulle jag vilja återvända till att prata om relationen med Italien. Har ni märkt av en förändring i och med finanskrisen? Såg Bürger Union annorlunda på relationen med Italien innan detta?

DZ: Nej, nej. Inte heller det gamla partiet för det var ett av de första partierna som verkligen starkt för självbestämmerätten i Sydtyrolen. Det var alltid en del av partiet, också Europaregionen Tirol var med från början. Så egentligen har finanskrisen faktiskt inte ändrat något. Finanskrisen har kanske ändrat på befolkningens inställning och gett den en extra knuff, det är möjligt. Men vårt parti har alltid haft samma huvudteman.

FK: Hur ser Bürger Union på relationen med Österrike?

DZ: Också komplicerat... relationen med Österrike... Österrike är skyddsmakt till Sydtyrolen och därför är vi såklart tacksamma. Österrike tog upp Sydtyrolen-problematiken framför FN år... 1967 tror jag, men jag är inte säker. Om man ser det på det viset så har Österrike stått upp för oss, absolut. Men de har också missbrukat frågan kring Sydtyrolen. Till exempel när Österrike ville bli en del av EU. Man kan ju bara bli medlem i EU om alla länder godkänner detta och Italien ville bara godkänna Österrikes önskan om medlemskap ifall man förklarade konflikten kring Sydtyrolen som löst. Vilket man gick med på, bara sådär. Annars hade Österrike inte kunnat bli en del av EU... alltså pff [Zwenger fnyser]. Vi har inte heller något kontaktparti i Österrike. Alltså bara Tyrolen – det blir bra. [skratt]

FK: Tror ni inte att en del av befolkningen i Sydtyrolen längtar efter att bli en del av Österrike igen?

DZ: Nej. Jag tror att respekten för Österrike är liten, men det är en personlig åsikt från min sida som inte har med Bürger Union att göra. Jag tror att befolkningen inte har någon stor emotionell kontakt med Österrike. Förutom kanske de som är politiskt aktiva eftersom de har koll på det här med skyddsmaktsfunktionen och så vidare. Det har ingenting med politik att göra, det är bara ett allmänt faktum att det är så. Snare har man en emotionell bindning med Tyrolen. Men det är också så att allt fler tyskspråkiga Italienare känner sig emotionellt bundna till Italien. Det finns också många som önskar sig en fristat, men jag tror att det är ett väldigt litet procenttal som vill tillbaka till Österrike.

FK: Då är ni antagligen inte heller så intresserade av ett dubbelt medborgarskap?

DZ: Nej, vi är snarare kritiska. Vi är inte särskilt imponerade av idén med ett dubbelt

medborgarskap, det kommer inte att kunna bidra med något särskilt bra. Det finns ingen anledning till att införa ett sådant, vad ska det leda till?

FK: Jag förstår. Nästa fråga gäller den italienska befolkningen i Sydtyrolen, hur ser ni på den?

DZ: Vi har inget problem med den italiensktalande befolkningen i Sydtyrolen, och det tror jag inte heller att andra tysktalande partier har. Tyvärr så finns det dock en stor del av italienarna sympatiserar med en fascistisk ideologi. Det betraktar vi väldigt kritiskt. Men den italienska befolkningen ser man inte som någon slags fiende. Vi har inte uppnått det här *med varandra* men vi har iallafall kommit fram till *bredvid varandra*. Jag personligen arbetar mycket med italienare i Sydtyrolen... Jag tror att rädslan för kontakt med den italienska befolkningen försvinner allt mer och jag tror att i och med varje generation så tynar det ytterligare bort. Därmed så kommer man också att lyckas uppnå *med varandra*. Man ser ju tecken på det här i språket till exempel, särskilt här i södra Sydtyrolen. Vi bygger inte sällan in italienska ord i våra meningar. Jag tror att nästa eller nästnästa generation kommer skratta åt den rädslan för kontakt som fortfarande finns kvar idag.

FK: Okej. Intressant. Då går vi över till att prata lite om EU. Vilken roll har EU spelat för Sydtyrolen menar ert parti?

DZ: Ja en mycket stor roll. För oss så är Madrid föredraget det största efter Paris föredraget och de slutliga bestämmelserna gällande autonomipaketet. EU har ju till exempel fört oss bort ifrån Liren. Det är jätte bra att vi har samma valuta som norra Tyrolen, och också i hela Europa. Också att gränskontrollerna har tagits bort är väldigt bra. När man förr i tiden skulle åka till Innsbruck så behövde man 3,5 timmar för att man satt fast 2 timmar vid Brenner idag tar det 1,5 timma. Det var en katastrof! I och med EU så får som minoritet jätte bra möjligheter att blir starkare och sätta oss på kartan. Även fast vi i Europaregionen Tirol bara har 1,5 miljoner invånare så syns vi ändå i och med EU. Om vi vore en egen stat så vore det en katastrof, då skulle vi stå helt själva där. Jag tror att en fristat enligt en modell som Lichtenstein kanske hade vart möjlig för 20 år sedan, innan EU:s betydelse blev så stor. Men idag kan man inte överleva. Om gränserna skulle vara stängda – upp till Österrike och emot Italien för att detta är EU-utland... nej... Jag tror inte heller att man kan träda ut ur Italien och förbli en del av EU, det tror jag inte! Die Freiheitlichen menar ju att det inte vore så farligt

ifall vi faller ut ur EU några år... Jag personligen tror att det vore en katastrof.

FK: Men så som Schweiz?

DZ: De är ju inte heller en del av EU. De har också utvecklat sig utan EU. Vi har också genomgått en utveckling men vi skulle slitas ut ur den. Schweiz har vissa överenskommelser med EU som gör gränskontroller och så vidare enklare. Kanske måste de också i framtiden bli en del av Eurosamarbetet för att kunna överleva. Vi ser att EU har bidragit och bidrar fortfarande till utveckling för Europa – en utveckling som vi vill vara en del utav.

FK: Fint. Sista temat handlar om framtiden. Vart tror ni att Sydtirolen är om 10 år?

DZ: Önsketänkande eller farhågor?

FK: Både och! Först konkret vad du tror inte vad du önskar – vad händer då på tio år?

BZ: Jag tror inte mycket alls. Jag tror att Sydtirolen fortfarande kommer vara en del av Italien. Eller jag befruktar det snarare. Jag tror inte att SVP kommer fortsätta att ha en tydlig majoritet av Sydtirolens befolkning som sina väljare, men fortfarande kommer att regera. För att inga italienska partier vill samarbeta med Die Freiheitlichen eller Süd-Tiroler Freiheit. Jag tror faktiskt inte att så mycket kommer att förändra sig... Men att det *bredvid varandra* har blivit allt mer ett *med varandra*. Jag hoppas också att Europaregionen Tirol kommer att väckas till liv, och ha fått ett par fler kompetenser. Autonomi var inte heller något som vi fick direkt utan det tog 70 år och skedde pö om pö. Så tror och hoppas jag att Europaregionen Tirols utveckling också kommer att se ut – att man hela tiden får lite mer och lite mer. Målet är att befolkningen också någon gång kommer att ha Europaregionen Tirol i sina hjärtan. Där är vi inte än – men kanske lite mer om tio år. Jag hoppas också att Bürger Union kommer att ha etablerat sig ytterligare. Sammanfattningsvis så kan jag säga att jag hoppas att vi kommer kunna etablera oss och tanken med Europaregionen Tirol. Det tror och hoppas jag kommer att kunna ske. Det största strunt idén kommer från SVP som strävar efter en *”fullkommen autonomi”*. För de senaste regeringarna i Italien har redan visat oss hur mycket vår nuvarande autonomi är värd – ingenting! De drar in på pengar och bidrag och drar in kompetenser som vi redan har. Om vi har 60 % autonomi eller 100 % som en fullkommen autonomi skulle

innebära spelar ju ingen roll ifall den ändå inte är något värd! Därför ser jag inte det som någon bra framtidslösning. Autonomi var en bra tillfällig lösning som hjälpte oss att överleva i en främmande stat men nu borde vi koncentrera oss mer på Europa.

FK: Okej, men sammanfattningsvis... vad vore det slutgiltiga målet för Bürger Union? Om 50, 60 eller 100 år. Om allting vore möjligt.

DZ: Om 100 år... Om man fick önska så vore så klart det bästa att det gamla Tyrolen vore återförenat och kanske till och med en förvaltades som en stat – men det är såklart mycket orealistiskt. Alltså en återförening av det gamla Tyrolen vore en stor önskan men det är inte realistiskt idag för en stor ekonomisk och kulturell utveckling har kommit emellan. Vidare så tror vi att det inte kommer finnas några stater om 50 år. Sverige kommer kanske finnas, men inte som stater idag utan som bara har några få kompetenser kvar. Men det är väldigt stora ord och tankar som från ett parti som är så litet som vårt.

FK: Jag förstår. Det var alla mina frågor. Tack!